

Keif

Ewangeliummid

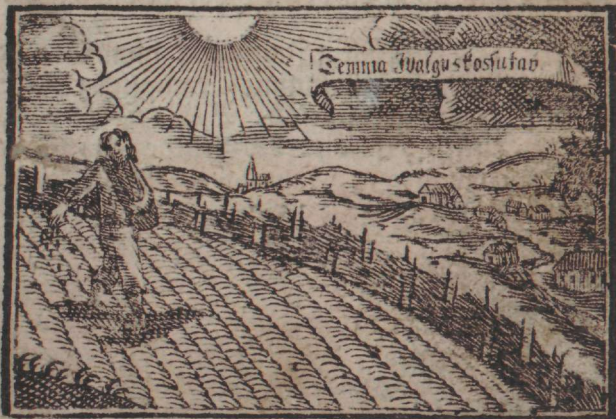
ning

Epistlid

Keige. se Nasta lãbbi,
ning fa

1. Meie JSanda Jesusse Kristus-
se Kannata. minne, Surm, Ullestous-
minne ning Taewaminne.

2. Jerusalemma Liina Ar-
rikminne.

Trükkitud 1782. Nastal.

Monningatte Sannade Selletus.

Halleluja, se on : kiltke Jummalat.

Rürieleison, se on : JSsand, heida armo.

Jesus on A ning O, se on : Jesus on Algminne
ja Ots.

Jesse on kunninga Daeweti issa nimmi, sepärrast
Jesse juur tähhendab Daeweti suggu woõssa,
kust Kristus lihha polest piddi sündima.

Jehowa on kigeüllem Jummalala nimmi, mis
Joannes omma Ilmutamisse ramatus i peat :
4 salm. nenda ärraselletab : Kes on, kes olli,
ja kes tulleb ; se on : kes praego on, igga-
wessfest olnud, ja sesamma iggaweste jääb.
Ebr. 1, 11, 12.

Jesus aita!

Epistel esimesel Kristusse Tullemise Pühhal. Rom. 13, 11-14. salmist sadik.

Nä sedda tehkem sepärrast, et meil teada on se aeg, et se tund on, et meie jo olles me üllesärratud unnest (sest nüüd on meie õnnistus lähem kui siis, kui meie usklikeks saime. S on möda lainud, agga päaw on liggi tulnud,) sepärrast heitkem ennesest ärra pimmedusse teud, ja ehhitagem ennast walgusse sõariistadega. Ellagem ausaste kui päwa aial, et mitte prassimisses egga liajomisses, ei mitte abbiello ärrateotamisses, egga kimalusses, ei mitte ridus egga kaddedusses, waid ehhitage ennast Jssanda Jesusse Kristussega, ja ärge kandke omma lihha eest hoolt nenda, et himmud sest touswad.

Evangelium esimesel Kristusse Tullemise Pühhal. Matt. 21, 1-9. salmist sadik.

Ja kui nemmad Jerusalemma liggi said, ja Petwage pole ölli mäe jure tullid; siis läkkitas Jesus kaks Jüngrit, ja ütles nende wasto: minge süna allewisse, mis teie kohhal on, ja

seddamaid leiata teie ühhe Finniseutud emma-eesli ja ühhe sällö temma jures, peäste neid lahti ja toge minno jure. Ja kui teile kegi middagi ütleb, siis üttelge: Issandal on neid tarwis, siis läkitab temma neid seddamaid. Agga se on keif sündinud, et piddi tõeks sama, mis sõldud on Prohroeti läbbi, kes ütleb: üttelge Sioni Tüttele: wata, sinno Kuningas tulleb sulle tassane, ja istub emma-eesli selgas, ja sällö selgas mis on koorma kandja emma-eesli poeg. Siis läksid need Jüngrid ärra, ja teggid, nenda kui Jesus neid olli käsknud, ja tõid se emma-eesli ja se sällö, ja pannid ommad rided nende peäle, ja pannid tedda nende selga istma. Agga surem hulk lautasid ommad rided tee peäle, agga teised raiusid okse puist, ja heitsid tee peäle. Agga se rahwas, mis eel ja tagga kâis, küssendas ja ütles: Hosianna Taweri Poiale! Eidetud olgo, kes tulleb Issanda nimmel, Hosianna kõrges!

Epistel reisel Kristusse Tullemisse Pühhal.
Rom. 15, 4-13. salmist sadit.

Sest mis ial enne on kirjotud, se on meie õpetusseks ennekirjotud, et meil kannatusse ja kirja rõmustamise läbbi peab lotus ollema. Agga se kannatusse ja rõmustamise Jummal andko teile, et teie üht meelt peate issekeskis Jeesusse Kristusse järrele, et teie ühhe mele ja ühhe suga auustate Jummalat ja meie Issanda Jeesusse Kristusse Issa. Sepärrast wotke teine teist wasto, nenda kui ka Kristus meid on wastowotnud Jummalat auuks. Agga ma ütlen, et Jeesus Kristus on ümberleikamise teenriks sanud Jummalat

mala tõe pãrrast, et ta piddi wannematte too-
 rused finnitama. Ja et ka pagganad hallastus-
 se pãrrast piddid Jummalat auustama, nenda
 kui kirjotud on: sepãrrast tahhan minna sind kãra
 pagganatte seas, ja sinno nimmele mængides laul-
 da. Ja ta ütleb temma: olge rõõmsad, pagga-
 nad, temma rahwaga. Ja ta: Kiitke Jesan-
 dat, keif pagganad, ja kiitke tedda, keif rahwas!
 Ja ta ütleb Jesaia: Se peab ollema Jesse juur,
 ja kes touseb wallitsema pagganatte ülle, selle
 peäle peawad pagganad lootma. Agga se lotusse
 Jummal täitko reid keige rõmo ja rahhoga us-
 sees, et teil woiks rohkeste lotust olla pühh.
 Waimo wões.

Evangelium teisel Kristusse Tullemisse
Pühhal. Luk. 21, 25 = 36. salmist sadik.

Ja pãwas, kuus ja tähtede sees peawad imme-
 Stähhed ollema, ja Ma peäl peab rahwal ah-
 hastus ollema ilmanouta, et merril ja wee woud
 kõhhisewad. - Ja innimesed lähhawad rammo-
 tumaks kartusse ja nende asjade ootmissse pãrrast,
 mis ma- ilma peäle peawad tullema; sest taewa
 wäed peawad kõikutadama. Ja siis nõwad
 nemmad innimesse Poega tullewad pilwes sure
 wäe ja auga. Agga kui se keif hakkab sündima,
 siis waatke ülles, ja tõstke ommad Pead ülles,
 sepãrrast et teie ärralunnastamine liggi tulleb.
 Ja temma ütles neile ühhe tähhendamisse sanna:
 wadage wigi puud ja keif puud, kui nemmad jo
 pakkatawad, ja teie sedda nõte, siis tunnete teie
 issiennestest, et kui jo liggi on. Nenda ka teie, kui
 teie nõte sedda sündiwad, siis tundke, et Jum-
 mala

mala riik liggi on. Tõest minna ütlen teile, et
 seinnatse põlwerahwas ei lõppe mitte ärra, kuni
 se keik saab sündinud. Saewas ja Ma lähhäwad
 hukka; agga minno sannad ei lähhä mitte hukka.
 Agga hoidke ennast, et teie süddamed ei sa koor-
 matud liasõmissesse, ei liajomissesse, egga peatoi-
 dussesse murrettega, ja et sesamma pääw äkkitselt
 teie peäle ei tulle. Sest kui liinopael tulleb tem-
 ma keikide peäle, kes keige se Ma peäl asset on,
 Sepärrast walwage ja palluge iggal aial, et teid
 wäärt arwatakse ärrapõggeneda keige se eest, mis
 ab sündima, ja seista innimesse Woia ces.

Epistel kolmandamal Kristusse Tullemisse
 Pühhal. 1 Kor. 4, 1-5. salmist sadik.

Menda arwago meid iggaüks kui Kristusse sul-
 lasid, ja maiapiddajaid Jummalal sallajad as-
 jade ülle. Agga peäle sedda, siis küssitakse mai-
 piddajatte käest, et iggaüks peab tru ollema. Agga
 minna ei panne sedda miiski, et teitest minne peäle
 kōhnut moistetaks, ehk innimesse kōhto päwast,
 agga ei minnage moista ennese peäle kōhnut, sest
 minna ei tea ennese peäle ühtegi süüd: agga se
 pärrast ep olle ma mitte õigeks arwatud: Agga
 Issand on se. kes mo peäle kōhnut moistab. Se
 pärrast ärge moistke ühtegi kōhnut enne aega, kuni
 Issand tulleb kes ka pimmedusse sallajad asjad
 päwa ette tõstab, ja süddamette nouud arwalik-
 kaks teeb, ja siis saab iggaüks Jummalalt kitust.

Ewangelium kolmandamal Kristusse Tulle-
 misse Pühhal. Matt. 11, 2-10. salmist sadik.

Agga Joannes kui temma wangitornis kulis
 Kris.

Kristusse teud, siis lakkitas temma kaks ommast
 Zingrittest, ja ütles temmale: kas olled sinna se,
 kes peab tulles, woi peame meie teist ootma?
 Ja Jesus wastas ja ütles neile: Minge ja kuluta-
 tage Joannessele, mis teie kulete ja näte. Pim-
 medad näwad jälle, ja jallotumad kääwad, pidda-
 litõbbised tehakse puhtaks, ja kurdid kuulwad,
 furnud ärratakse ülles, ja waestele kulutakse ar-
 mo-õppetus, ja õnnis on, kes ial ennast minnust
 ei pahhanda. Ugga kui need ärralaksid, hakkas
 Jesus rahwale räkima Joannessest: mis teie ol-
 lete wäljaläinud kõrbe waatma? pillirogo, mis
 tulest kõikutakse? ehk mis teie ollete wäljaläinud
 waatma? ühhe innimesse pehme riettega ehhitud?
 wata, kes pehmed rided kandwad, need on kun-
 ningatte koddade sees: ehk mis teie ollete wälja-
 läinud waatma? üht Prohweti? tdest minna üt-
 len teile, kes weel üllem on kui Prohwet; sest se on
 sesamma, kennest kirjotud on: wata, minna læk-
 kitan omma Ingli sinno palle eel, kes sinno teed
 sinno ees peab walmistama.

Epistel neljandamal Kristusse Tullemisse
 Pühhal. Wilip. 4, 4-7. salmist sadik.

Solge ikka rõõmsad Jesandas. Ja ütlen
 minna: olge rõõmsad. Teie järrele-and-
 minne sago tutwaks teikile innimestele: Jesand
 on liggi. Urge murrersege ühtegi, waid laske
 teikis ommad pallumissed palwe ja õhkamisse
 läbbi tännoga Jummalale teada sada. Sliis
 Jummalala rahho, mis üllem on kui teik moistus,
 hoiab teie süddamed ja teie meled Kristusse Je-
 susse sees.

Ewangelium neljandamal Kristusse Tulle-
missse Pühhal. Joh. 1, 19-28. salmist sadit.

Ja se on Joannesse tunnistus, kui Juda-rah-
was läkkitasid Jerusalemmast Preestrid ja
Perwitid, et nemmad temmalt piddid küssima, kes
sa olled? ja ta tunnistas, ja ei salgand mitte ja
tunnistas: minna ep olle mitte se Kristus. Ja
nemmad küssisid temmalt: Mis siis? olled sinna
Elias? Temma ütles: polle mitte. Olled sinna
se Prohwet? ja temma kostis: et mitte. Sus
ütlesid nemmad temma wasto: kes sa siis olled?
et meie wastust woime wia neile, kes meid on lät-
kitanud, mis sa ütled isfiennesest? Temma ütles:
Ma ollen ühhe hüüdja heäl kõrbes: Tehme rassa-
seks JSanda teed, nenda kui Prohwet Jesaia
on ütelnud. Ja need, kes ollid läkkitud, ollid
Wariferide seast, ja nemmad küssisid temmalt ja
ütlesid temma wasto: Miks sinna siis ristid, kui
sa ep olle se Kristus, egga Elias, egga se Prohwet?
Joannes kostis neile ja ütles: Minna ristitu wee-
ga, agga se seisab kesse teie seas, kedda teie mitte ei
tunne. Se on sesamma, kes pärrast mind tulleb,
kes enne mind on olnud, kelle wäärt minna ep
olle, et ma temma kinga paela lahti peastan. Se
sündis Petabaras teisel polet Jordani, kus Jo-
annes ristis.

Epistel esimesesl Joulo Pühhal.

Tit. 2, 11-14. salmist sadit.

Sest Jummalä arm, mis õnnistust sadab, on
ilmunud kellele innimestele, ja juhatab
meid, et meie peame ärrasalaama jummalakare-
matta ello ja ilmalikkud hümmud, ja peame
moistz

moistlikkult ja diete, ja Jummalakartlikkult ella-
ma seshinnarhes ma-ilmas, ja ootma sedda õnnist
lotust, ja se sure Jummalaga ja meie õnnisteggia
Jesuse Kristusse au illumist, kes isse-ennast
meie eest on annud, et ta meid piddi ärralunnas-
tama keigest üllekohtust, ja puhastama ennesele
issh-rahwaks, mis ussin on hea tõle.

Evangelium esimesel Joulo Pühhal.

Luk. 2, 1-14. salmist saddik.

Agga se sündis neil päivil, et sanna Keisrist
Augustussest wäljaläks, et keik ma-ilm piddi
ülleskirjotud sama. (Sesinnane ülleskirjotamin-
ne sündis enne, kui Kivenius Siria-ma ülle wallit-
seja olli) ja keik laskid ennast lassma ülleskirjota-
da, iggauls omma linna. Siis läks ka Josef
Kalilea-maalt Naatsaretti linnast ülles Juda-ma-
le Daweti linna, mis hütrakse Berlemmaks, (sepär-
rast et ta olli Daweti suggust ja pärrismaalt) et
ta ennast piddi lassma ülleskirjotada Maria om-
ma kihlatud naesega, kes olli kaima peal. Agga
se sündis, kui nemmad seäl ollid, sai se aeg täide,
et ta piddi mahhasama, ja temma tõi omma es-
simesse poja ilmale, ja mähkis tedda, ja panni
tedda mahha sõime, sest neil ep olnud murd asset
maias. Ja seäl sammus wäljal ollid karjatsed
dides, ja hoidsid õse omma karja. Ja wata,
Jesanda Ingel seisih nende jures, ja Jesanda
au paistih nende ümber, ja nemmad kartsid üpris
wägga. Ja se Ingel ütles nelle: ärge karike,
sest wata, ma kulutan teile suurt rõmo, mis keige
rahwale peab sama, sest teile on tänna Daweti
linnas sündinud se õnnisteggia, kes on Kristus

se Jesand. Ja se olgo teile tähheks: teie leiata se lapse mähhitud ja söimes maggamast. Ja äk-
titselt olli se Inghiga taewa söa-wäe hulk, need
kuitsid Jummalat ja ütlesid: Au olgo Jummalale
Eorges, ja Ma peäl rahho, innimestest hea meel!

Epistel teisel Joulo Pühhal.

Tit. 2, 4-8. Salmist sadik.

Agga kui Jummalat meie Onnisteggia heldus
ja armastus innimeste wasto ilmus, siis on
temma meid õnsaks teinud, ei mitte õigusse teg-
gudest, mis meie õlime reinud, waid omma hal-
lastusse pärrast, uesündimisse pessemisese ja püh-
ha Waimo uendamisse läbbi, kedda temma on
wäljawallanud meie peäle rohkestes Jesusse Kris-
tusse meie Onnisteggia läbbi, et meie temma ar-
mo läbbi õigeks tehtud, iggawesse ello pärriaks
piddime sama lotusse järrete; se on ustaw sanna.

Ewangelium teisel Joulo Pühhal.

Luk. 2, 15-20. Salmist sadik.

Ja se sündis, kui need Inghid neist said ärraläi-
nud taewa, siis ütlesid need innimestes kes
karjastest teine teise wasto: Et läkki nüüd Pet-
lemma, ja wadagem sedda asia, mis on sändinud,
mis Jesand meile on teäda annud. Ja nemmad
tullid ruttuste ja leidsid Maria ja Joseppi, ja sed-
da lapsokest söimes maggamast. Agga kui nem-
mad sedda said näinud, lautasid nemmad sedda
asia laiale, mis neile sest lapsokesest olli räkitud;
ja keik, kes sedda kuulsid, pannid sedda immes
mis neist karjastest neile olli räkitud. Agga Ma-
ria piddas keik need sannad meles, ja mõtles
nende

nende peäle ommas süddames. Ja need karjatsed läksid taggasi, auustasid ja kiitsid Jummalat keige se eest, mis nemmad ollid kuulnud ja näinud, nenda kui neile olli böldud.

Epistel kolmandamal Joulo Pühhal.

Jesaja. 7, 14 = 15. salmist sadik.

Wata! üks neitsit saab kaima peäle, ja toob poia ilma, ja peab temmale pannema se nimme **JUMMALA**; woid ja met peab ta sõma, kunni ta moistab kurja põlgada ja head wallitseda.

Evangelium kolmandamal Joulo Pühhal.

Joan. 1, 1 = 14. salmist sadik.

Algmiseses olli se Sanna, ja se Sanna olli Jummalala jures, ja se Sanna olli Jummal. Se samma olli algmiseses Jummalala jures. Keik asjad on temma läbbi tehtud, ja ilma temmata ep olle ühtegi tehtud, mis tehtud on. Temma sees olli ello, ja se ello olli inimtste walgus, ja se walgus paistis pimmeduses, ja pimmedus ei wotnud sedda wasto. (Üks inimenne Joannes nimi, sai Jummalast läkkitud, sesinnane tulli tunnistaseks, et temma sest walgussest piddi tunnistama, et keik temma läbbi piddid uskima. Temma ep olnud mitte se walgus, waid et temma piddi tunnistama sest walgussest.) Se olli se tõssine walgus, kes walgustab keik innimesed, kui ta ma-ilma sisse tulli. Temma olli ma-ilmas, ja ma-ilm on temma läbbi tehtud, ja ma-ilm ei tunnud tedda mitte. Temma tulli omma sisse, ja need ommaksed ei wotnud tedda mitte wasto.

agga ni mitto, kui tedda wastoworsid, neile andis temma melewalda Jummalalapsiks sada, kes temma nimme sisse uskwad, kes ep olle werrest, ei lihha tahtmissest, egga mehhe tahtmissest, waid Jummalast sündinud. Ja se Sanna sai lihaks, ja wottis kui ühhes maiaš meie seas ellada (ja meie näggime temma au, kui Issast aino-sündinud Poia au) täis armo ja töt.

Epistel Pühhapäwal pärrast Joulo Pühha.

Kalat. 4, 1-7. salmist sadit.

Agga minna ütlen: senni kui se pärria wäeti laps on, siis ep olle temma ja sullase wahhel ühtegi wahhet, ehk ta kül keige pärrandusse issand on, waid temma on järrelekulajatte ja üllewaatjatte al seks aiaks, mis issast on seätud: nenda ka meie, kui meie wäetimad lapsed ollime, siis ollime meie kui sullased esimeste ma ilma seadmis-te al. Agga kui aeg täis sai, läkkitas Jummal omma Poega, et ta piddi naesest sündima, ja kässo alla sama, et temma neid, kes kässo al ollid, piddi ärralunnastama, et meie piddime laste õigust sama. Agga et teie nüüd lapsed ollete, on Jummal omma Poia Waimo teie süddamesse läkkitanud, se küssendab! Abba Issa! sepärrast ep olle sinna ennam sullane, waid laps; agga kui sa olled laps, siis sa olled ka Jummalalaps pärria Kristus'le läbbi.

Ewangelium Pühhapäwal pärrast Joulo Pühha. Luk. 2, 33-40. salmist sadit.

Ja Josef ja temma (Kristus'le) emma pannid Simeels, mis temmast rägiti. Ja Simeon
õn

õnnustas neid, ja ütles Maria temma emma wasto; wata! sefinnane seisab seal lanamisest ja üllestousmistest mitmele Israelis, ja märgiks, kelle wasto rõgitate; (agga sinnoge omma hinge läbbi peab mõõle tungima et mõtlemisest mitmest süddamest pramad arwalikkus sama. Ja seal olli Anna üks naesterahwas, kes Prohwet, Wamueli tüttar, Asseri suggu-arrust, se oli wägga elatand, ja olli omma mehhega seitse aastat ellanud parrast omma neitsi põlwe, ja temma olli liggi nelli aastat peäle kahhesakümmele lest; se ei tulnud ial ärra pühast koiast, tenis Jummalat paastmisest ja palwetrega dõd ja päwad. Ja sefinnane tulli senna selsommal tunnil, ja tunnistas Jesanda au ülles, ja rälis temmast teikile, kes ärralunnastamist Jerusalemmas ootsid. Ja kui nemmad teik said lõppetanud, mis Jesanda kässo õppetuse järrele pididi sündima, läksid nemmad tagasi Kalileamale omma Naatsaretti linna. Agga se lapsõke kaswis, ja sai kangeks waimus, täis tarkust, ja Jummalala arm olli temma peäl.

Epistel Neäri Päwal. Kalat. 3, 23-29.
salmist sadit.

Agga enne, kui usk tulli, hoiti meid kässo al, ja meie ollime kinnipandud usso peäle, mis pididi ilmutadama. Nenda on kässt meie juhhataja olnud Kristusse jure, et meie usso läbbi pidime õigeks sama. Agga et usk on tulnud, ep olle meie mitte ennam juhhataja al; sest teie ollete teik Jummalala lapsed usso läbbi Kristusse Jesusse sees, sest mitto teid Kristusse sisse on ristitud, teie ollete ka ennast Kristussega ehitanud. Ep olle

olle Juida-meest egga Krefa meest, ep olle sullast egga wabbat, ep olle meest, egga naest, sest teie keif ollete üks Kristusse Jesusse sees; agga kui teie Kristusse pärralt ollete, siis ollete teie ka Abraami suggu, ja pärriad tootusse järrele.

Ewangelium Neäri Pääwal.

Luk. 2, 21. salmis.

Ja kui kahheksa päwa täis said, et sedda last piddi ümberleikatama, siis pandi temmale nimmi **JESUS**, mis sest Inglise olli pandud, ennegu temma emma ihhusse sai.

Epistel pärrast Neäri Pääwa.

Rom. 6, 3. ja 4. salmis.

Ehk efs teie ei tea? et mitto meid Kristusse Jesusse sisse on ristitud, et meie temma surma sisse olleme ristitud? siis olleme meie temmaga mahhamaetud ristmisse läbbi surma sisse, ja otsego Kristus on üllesärratud surnust Issa au läbbi, et meie ka nenda peame udes ellus käima.

Ewangelium pärrast Neäri Pääwa.

Matt. 3, 13. salmist otsani.

Siis tulli Jesus Kalilea=maalt Jordani jõeale Joannesse jure, et tedda piddi temmast ristitama. Agga Joannes kelas tedda wägga, ja ütles: Mul on tarwis, et mind sinnust peaks ristitama, ja sinna tulled minno jure. Agga Jesus wastas ja ütles temma wasto: Olgo nüüd nenda, sest nenda on meie kohhus keif õigust täieste tehha; siis jättis temma tedda. Ja kui Jesus sai ristitud, tulli temma seddamaid weest wälja, ja wata!

wata! taewad tehti temmale lahti; ja Joannes näggi Jummalä Waimo kui tuikeesse ennast mahha lastwad ja temma peäle tullewad. Ja wata! heäl ütles taewast: Sesinnane on minno armas Poeg, kellest mul hea meel on.

Epistel kolme Kuninga Päwal.

Jesaja 60, 1-6. salmist sadit.

Touse ülles, sago sa walgustud, sest sinno walgus tulleb, ja Jehowa au touseb so üle. Sest wata pimmedus kattab maad, ja pilkane pimme rahwast; agga sinno üle touseb Jehowa ja temma au näitse sinno peäl. Ja pagganad peawo so walgusse järrel kätma, ja kuningad se paisustusse järrel, mis sulle touseb. Tõsta onmad silmad ümberkaudo ülles, ja wata, need keif kogu-takse, ja tullewad sinno jure. So poiad tollewad kaugeit, ja so rüüred kawatakse nende kormas. Siis saad sa nähha ja kui jõggi nende wasto joosta, ja so südda wärriseb ja saab üpris wägga rõõmsaks, kui se hulk merre äres so pole põrab, ja pagganatte wäggi so jure tulleb; Kamelide hulk kattab sind, Midjani ja Ewa nobbedad Kamelid, need keif tullewad Seba maalt: nemmad kandwad kulda, ja wirotit, ja kulutawad rõõmsaste Jehowa kitussed.

Exangelium kolme Kuninga Päwal.

Matt. 2, 1-12. salmist sadit.

Agga kui Jesus olli sündinud Petlemmas Juda maal kunniga Herodesse aial, wata, siis tullid targad hommiko poolt Jerusalemma, ja ütlesid: kus on se sündinud Juda-rahwa kuningas? fests

sest meie olleme temma tãhhe nãinud hommiko-
 maal, ja olleme tulnud tedda kunnardama. Ag-
 ga kui kuningas Herodes sedda kulis, ehmatas
 temma wãgga ärra ja keif Jerusalemma sin tem-
 maga. Ja temma koggus kofko keif üllemaid
 preefrid ja Kirjatundiad rahwa seast, ja kulas
 neilt, kus se Kristus piddi sündima. Agga nem-
 mad ütlesid temmale: Perlemmas Juda-
 maal, sest nenda on se Prohweti lãbbi kirjotud: Ja sin-
 na Perlem Juda-maal sinna ep olle milgi kumbel
 se wãhhem Juda Würstide seas, sest sinnust peab
 wãlja tulles se Wallitseja, kes minno Israeli
 rahwast peab kui karjane hoidma. Siis kutsus
 Herodes need Targad sallaja, ja kulas neilt diete
 sedda aega, mil se tãht olli paistnud. Ja temma
 lãkkitas neid Perlemma ja ütles: minge, ja kulage
 diete hãsti se lapsokesse jãrrele, ja kui teie tedda
 leiate, siis kulutage mulle, et ka minna tullen ted-
 da kunnardama. Agga kui nemmad said kun-
 ningast kuulnud, lãkfid nemmad ärra, ja wata, se
 tãht, mis nemmad hommiko-
 maal ollid nãinud,
 kãis nende eel, kuni temma tulli, ja seisis kohhe
 seãl üllewel, kus se lapsokenne olli. Agga kui
 nemmad sedda tãhte nãggid, said nemmad üpris
 wãgga rõõmsaks. Ja kui nemmad tullid senna
 kotta, leidsid nemmad se lapsokesse Maria temma
 emmaga, ja heitsid endid mahha, ja kunnardasid
 tedda, ja wõtsid omma warrandust lahti, ja wisid
 temmale andid, kulda, ja wiroki ja mirri. Ja et
 kunnal neid kãsknud unnes, et nemmad mitte ei
 piddand Herodesse jure taggasi minnema, lãkfid
 nemmad teist teed taggasi omma male.

Epistel esimesel Pühapäeval pärast
kolme Rünninga Pühha. Rom. 12,
1 = 16. salmist sadik.

Sepärast maenitsen minna teid, wennad,
Zummala sure süddamelikko hallastusse läb-
bi, et teie annate ommad ihhud ellawaks, püh-
haks ja Zummala melepärralisseks ohwriks, se ol-
go teie moistlik Zummala tenistus. Ja ärge wotke
mitte sesinnatse ma- ilma sarnatsed olla: waid
muutke ennast omma mele uendamisse läbbi, et
teie woiksite katsuda, mis Zummala hea ja mele-
pärralinne ja täis tahtminne on. Eest ma ütlen
se armo läbbi, mis raul on antud, iggaühhele, kes
teie seast on, et temma ei arwa ennast targemaks,
kui sunnib arwada, waid et iggaüks ennese ar-
waks nenda, kui kohhus on arwata sedda möda,
kui Zummal iggaühhele usso mooto on jagganud.
Eest otsego meil ühhe ihho sees paljo liikmid on;
agga keikil liikmettel ep olle ühtesuggust tööd: nen-
da on meid paljo üks ihho Kristusse sees: agga
iggaüks ennese kohhal olleme meie teine teise liik-
med. Agga meil on armo anded, mis sedda armo
möda, mis meile on antud, monnesuggused on.

Evangelium esimesel Pühapäeval pä-
rast kolme Rünninga Pühha. Luk. 2,
41 = 52. salmist sadik.

Za temma wannemad käisid igga aasta Jeru-
salemmas Pasa-pühhiks. Ja kui temma
kabheteistkümnne aastaseks sai, ja nemmad ülles-
läksid Jerusalemma, selle Pasa-pühha kombe pär-
rast, ja need päwad täis said, et nemmad jälle
koio pole läksid, siis jäi se poeglaps Jesus Jeru-
salem

salemma, ja Josep ja temma (Kristusse) emma et teadmud sedda mitte. Agga kui nemmad mõtlesid tedda te-käiate seltsis ollewad, tullid nemmad ühhe päwa teed, ja otsisid tedda suggulaste ja tutwade jures, ja kui nemmad tedda ei leidnud, lätsid nemmad taggasi Jerusalemma ja otsisid tedda, ja se sündis kolme päwa pärrast, et nemmad tedda leidsid pühhas koias istmast, kes õppetajatte seas, ja neid kuulmast ja neilt küsimast. Agga Feik, kes tedda kuulsid, ehmatasid ärra temma moistusse ja kostmiste pärrast. Ja kui nemmad tedda näggid, ehmatasid nemmad wägga ärra ja temma emma ütles temma wasto: Poeg, mis sa meile nenda olled teinud? wata, sinno issa ja miina olleme sind diete waewaga otsinud. Ja temma ütles nende wasto: mis se on, et teie mind ollete otsinud? eks teie ei teadmud, et ma ses pean ollema, mis mo Issa pärralt on? ja nemmad ei moistnud sedda sanna, mis ta neile räkis. Ja temma läks nendega alla, ja tulli Naatsaretti, ja kulis nende sanna. Ja temma emma piddas Feik needsinatsed sannad ommas süddames. Ja Jesus kaswis tarkusses, ja pitkusses, ja armus Jummal ja innimeste jures.

Epistel teisel Pühhapäwal pärrast kolme
Runninga Pühha. Rom. 12, 6-16.
salmist sadik.

Ehk meil on Prohweti kulutamine, siis peab se usso moõdo järrele ollema; ehk meil on järrelewaatmisse ammet, siis olleme meie teine teise liikmed ses järrelewaatmisse ammetis: ehk on, kes õppetab, se on teise like õppetusse sees; ehk on, kes
maes

maenetsseb, se on teise life maenitjusse sees; kes jag-
 gab, se tehko sedda wagga süddamega: kes on ül-
 lewaatja, se olgo ussin; kes waeste ette murrets-
 seb, se tehko sedda rõmoga. Armastus argo olgo
 mitte sallalik; hirm olgo teile kuria eest; hoidke
 sedda head tagga. Armastage teine teist elaste
 kui wennad; teine joudko teise ette auustamisjes-
 ga. Arge olge laisad kes, mis teie peate teggema.
 Olge tullised waimus. Pange aega tahhele.
 Olge rõõmsad lotusses, kannatlikkud abhastus-
 ses, jäge kindlaste palwesse. Mitte need püh-
 had; kenneel pudo on. Püüdke heal meel wõõ-
 raid wastowotta. Õnnistage neid, kes teid taht-
 katiwamad: õnnistage ja arge wanduge mitte.
 Olge rõõmiad rõõmsadega, ja nutke nutjartega.
 Olge ühemelelised teine teise wasto. Arge
 noudke kõrki asjo, kuid heitke ennast allandikkus-
 de seltsi.

Evangelium teisel Pühapäwal pärrast
 kolme Runninga Pühha. Joan. 2,
 1-11. Salmist sadik.

Sa kolmandamal päwal said pulmad Kanas
 Kalilea maal, ja Jeesuse emma olli seal, ag-
 ga Jeesus ja temma Jungrid ollid ka pulma kut-
 sutud. Ja kui wina pudus, ütles Jeesuse em-
 ma temma wasto: neil ep olle wina. Jeesus ütles
 temmale: naene, mis mul on sinuoga teggemist?
 minno tund ep olle weel tulnud. Temma emma
 ütles teenridele: mis temma teile ial ütleb, sedda
 tehke. Agga fenna ollib pandud kuus kirowist
 wee-riista Juda rahwa puhastamisje pärrast,
 ja iggaühhe sisse läks kaks ehk kolm moõto.

sis ütles neile : täitke need kirwised wee-riistad weega, ja nemmad täitid neid äre tassa. Ja temma ütles neile : wotke nüüd nende seest, ja wige pulma-rahwa-tallitajale, ja nemmad wisid. Agga kui pulma rahwa tallitaja sedda wet mait-
sis, mis winaks olli sanud, ja ei teadnud mitte, kust se olli ; agga need teenrid teadsid, kes sedda wet ollid tonud, siis kutsus se pulma-rahwa-talli-
taja peigmeest, ja ütles temmale : iggamees an-
nab essite head wina, ja kui nemmad io kül sa-
nud, siis lahjemat ; sinna olled sedda head wina
tännini hoidnud. Se olli nende immeteggude
hakkatus, mis Jesus teggi Kanas Kalilea-maal,
ja näitis omma au ülles, ja temma Jüngrid us-
kusid temma sisse.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal pärrast
kolme Kuninga Pühha. Rom. 12,
17-21. Salmist sadit.

Urge olge enneste melest moistlikkud. Urge
makske ühhelegi kuria kurjaga. Woudke häid
asio keikide innimeste nähhes. Kui se woib olla,
siis piddage keige innimestega rahho, ni palio, kui
teie polest sünnib. Urge makske isse kurja kätte,
armad ! waid andke maad Jummalale wihhale, sest
kirjotud on : minno pärralt on se kätte maksmis-
ne, minna tahhan kätte maksta, ütleb Jesand.
Kui nüüd sinno waenlasel nälg on, siis söda ted-
da, kui temmal janno on, siis joda tedda. Sest
kui sa sedda teed, siis koggud sinna tullisid süssi
temma Pea peäle. Arra anna ennast kurjast ärs-
rawoita, kuid woida sinna kurja ärra heaga.

Evangelium kolmandamal Pühapäeval
pärast kolme Runninga Pühha. Matt.

8, 1-13. salmist sadik.

Agga kui temma (Jesus) mäelt mahha läks,
kõis palju rahvast temma järrel. Ja wata,
üks piddalitõbbine tulli ja kummardas tedda, ja
ütles: Issand, kui sa tahhad, woid sa mind
puhtaks teha. Ja kui Jesus kät olli sirrutanud,
putus temma temmasse, ja ütles: Minna tah-
han, sa puhtaks; ja seddamaid sai temma pidda-
litõbbest puhtaks. Ja Jesus ütles temma wasto:
Katsu, et sa sedda ühhelegi ei ütles, waid minne,
näita isse ennast Preestrile, ja wi sedda andi, mis
Moses on käsknud, neile tunnistusfeks. Agga
kui Jesus Kapernaumma sisse läks, tulli üks sõda-
dapealik temma jure, pallus tedda ja ütles: Iss-
sand, minno sullane on alwatud koddõ maas su-
res wallus. Ja Jesus ütles temma wasto; min-
na tahhan tulla ja tedda terweks teha. Ja se
sõddapealik kostis ja ütles: Issand, minna ep
olle mitte wäärt, et sa minno kattukse alla tulle-
d, waid ütles agga üks sanna, siis saab minno sulla-
ne terweks. Sest minna ollen ka inimenne wal-
litusse al, ja minno al on sõda- mehhi, ja minna
ütlen ühhe wasto: minne, siis lähhab temma, ja
teise wasto: tulle, siis tulleb temma, ja omma
fullase wasto: te sedda, siis teeb temma. Agga
kui Jesus sedda kulis, immetelles temma ja ütles
nende wasto, kes järrelkäisid: tõest, minna üt-
len teile, ei Israelistke polle minna ni suurt usko
leidnud. Agga minna ütlen teile: mitto tullewad
hommiko ja õhto poolt, ja istuwad laudas Abra-
ami ja Isaki ja Jakobiga taewa riikis, agga kun-

ningrigi lapsed lakkatakse wälja keige süggawa-
ma pinnedusse sisse, seal peab ollema ulluminne
ja hammaste firristamine. Ja Jesus ütles sda-
pealikko wasto: Minne, ja sulle sundko nenda,
kui sinna olled uftnud. Ja temma sullane sai
terwets seljammal tunuil.

Epistel neljandamal Pühhapäwal pärrast
kolme Runninga Pühha. Rom. 13,
8-10. Salmist sadit.

Sirgo olgo teil ühtegi wölga ühbegiga, kuid et
teie teine teist armastate, sest kes teist armas-
tab, se on kasko täieste piddanud. Eest se: sinna
ei pea mitte abbiello ärrarikkuma; sinna ei pea
mitte tapma; sinna ei pea mitte warrastama:
sinna ei pea mitte üllekohto tunnistama; sinna ei
pea mitte himmustama, ja kui weel üks teine kask
on, sedda pannakse sellesunnatse sanna sisse ühte,
se on, selle sees: sinna pead omma liggimesi armas-
tama kui isseennast. Armastus ei te liggimesele
kuria. Siis on nüüd armastus kasko täitminne.

Ewangelium neljandamal Pühhapäwal
pärrast kolme Runninga Pühha. Matt.
8, 23-27. Salmist sadit.

Ja kui temma (Jesus) laewa läks, siis käisid
temma Jüngrid temma järrel, ja wata, siis
teufis suur laenetamine merre peal, nenda et se
laew laenedega katteti, agga temma maggas. Ja
temma Jüngrid tullid temma jure, ja ärratasid
tedda ülles, ja ütlesid: Issand aita meid, meie
lähhame hukka. Ja temma ütles nende wasto:
Mitspärrast olete teie arrad, teie nõdra-
usulis-
fed?

sed? Siis tuisis temma üles, ja ahwardas tuled ja merd, siis sai se koggone waitseks. Agga innis messed immetellesid ja ütlesid: Mis fuggune on se, et ka tuled ja se merri temma sanna wotivad kuulda.

Epistel wiendamal Pühhapäwal pärrast kolme Runninga Pühha. Kolos. 3, 12-17. salmist sadit.

Sepärrast ehhitage ennast kui Jummalala ärra wallitsetud, pühhad ja armastud, süddas melikko hallastussega, heldussega, allandussega, tassandussega, pitka melega: kannatage teine teisege, ja andke andeks teine teisele, kui kellelgi on middagi kaebamist teise peäle; kui Kristus teile ka on andeks annud, nenda tehke ka teie. Agga keige se peäle ehhitage ennast armastussega, se on õige tuggew siide. Ja Jummalala rahho wallitsego omma woido-anniga teie süddamette sees, seks ollete teie ka kutsutud ühhe ihho sees, ja olge tännalikkud. Kristusse sanna ellago rohkes-te teie sees keige tarkusse sees; õppetage ja maenitsege isse ennast mängi- ja kitusse-lauludega, ja mu waimolikko lauludega; laulge kauniste Issandale ommas süddames. Ja keik, mis teie ial wottate tehha sanna ehk tõga, sedda tehke keik Issanda Jesusse nimmel, ja tännage Jummalat ja Issa temma läbbi.

Evangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast kolme Runninga Pühha. Matt. 13, 24-30. salmist sadit.

Ühhe teise tähhendamisse sanna panni temma
D 4 (Jesus)

(Jesús) nende ette, ja ütles: Täewa-riik on ühhe innimesse sarnane, kes head semet omma põllo peäle külwas. Agga kui innimesed maggasid, tulli temma waenlane ja külwas umrohto kess nisso sekka, ja läks ärra. Kui nüüd orras kaswis ja wilja kandis, siis nähti ka se umrohhi. Agga maia-issanda sullased tullid temma jure ja ütlesid temmale: Issand, eks sa olle head semet omma põllo peäle külwanud, kust temmale nüüd se umrohhi tulleb? Agga temma ütles neile: sedda on teinud üks innimenne kes waenlane. Siis ütlesid sullased temma wasto: Kas sa siis tahhad et meie peame minnema ja sedda kockokogguma? Agga temma ütles: Ei mitte, et teie ühtlase sega sedda nisso wälja ei küssü, kui teie sedda umrohht kockokoggute. Laske mollemad ühtlase kaswada leikusseks, ja leikusse aial tahhan minna leikajat-tele õõlda: kogguge eune sedda umrohht, ja sidduge sedda wihko sedda ärrapõsletada, agga sedda nisso pange kocko minno aita.

Epistel kuendamal Pühhapäwal pärrast kolsme Kuninga Pühha. 1 Tessal. 5, 1-11.
salmist sadik.

Agga, wennad, neist aegust ja tundidest ep olle tarwis teile kirjotada. Sest teie isse teate hästi öiete, et Issanda päärw nenda tulleb kui warras õsel. Sest kui nemmad ütlewad, rahho on, ja polle ühtegi hädda; siis tulleb äkkiltnne hukatus nende peäle, nenda kui lapse waew selle peäle, kes káima peäl on, ja nemmad ei pease mitte. Agga teie, wennad, ep olle mitte pimmedusses, et se päärw teid peaks kui warras kinnisama. Teie
Feif

Teif ollete walgusse lapsed ja päwa lapsed ; meie ep olle mitte õ egga pimmedusse lapsed. Sepärrast nüüd, ärge maggagem ka kui need teised, waid walwagem ning olgem kassinad. Gest, kes maggawad, need maggawad õsel, ja kes joobnüks sawad, need on õsel joobnud. Agga meie, kes meie päwa lapsed olleme, olgem kassinad, eh hitud usso ja armastusse raudridega, ja raudkubbaraga, se on, õnnistusse lotusfega. Gest Jummal ep olle meid seadnud wihha alla, waid et meie peame õnnistust kätte sama omma Jhsanda Jhesusse Kristusse läbbi, kes meie eest on surnud, et meie, eh walwame eh maggame, tem maga ühtlase peame ellama. Sepärrast maenitsege ennast issefeksis, ja õppetage teine teist, nenda kui teie ka tete.

Evangelium kuendamal Pühapäwal pärrast kolme Runninga Pühha. Matt.

25, 1-13. salmist sadik.

Siis on taewa riik künne neitsi sarnane, kes ommad lampid wotsid, ja läksid wälja peigs mehhe wasto. Agga wiis nende seast ollid moists likud, ja wiis rummalad. Kes rummalad ollid need wotsid ommad lampid, agga nemmad ei wotnud mitte õlli ennestega, agga need moists likud wotsid õlli omma astjade sisse ühtlase omma lampidega. Agga kui peigmees wibis, said nemmad teif unniseks, ja uinused maggama. Agga kess õse kuuldi üks heal : Wata peigmees tulleb, minge wälja temma wasto. Siis touseid teif needjammad neitsid ülles, ja walmistasid ommad lampid. Agga need rummalad ütlesid moistslik-

Kude wasto: Andke meile teie õllist, sest meie lams-
pid kustuwad ärra. Agga need moistlikkud kost-
sid ja ütlesid: ei mitte, et teil ja meil mitte ei pu-
du; waid minge enneminne kaupmeeste jure, ja
õsike ennestele. Agga kui nemmad ärralärsid õst-
ma, tulli se peigmees, ja kes walmid ollid, läksid
temmaga puima, ja üks pandi lukko. Agga wi-
maks tullid ka need teised neitsid ja ütlesid: Is-
sand, Issand, te meile lahti. Agga temma kos-
tis ja ütles: Tõest minna ütlen teile, minna ei
tunne teid mitte. Sepärrast walwage, sest teie
ei tea sedda päwa egga tundi, millal innimesse
Poeg tulleb.

Epistel ühheksamal Pühhapäwal enne Kris-
tusse üllestousmissõ Pühha. 1 Kor.

9, 24 = 10, = 5. salmist sadik.

Kes teie tea, et, kes woido jookswad, need
jookswad kül keik, agga üks saab jooksmisse
woido-andi. Jookste nenda, et teie sedda kätte sate.
Agga iggäüks, kes woitleb, on keikis asjus kassin.
Nemmad on kül sepärrast kassinad, et nemmad
kadduwa kroni sawad, agga meie same huffamin-
nematta kroni. Sepärrast jooksen minna nüüd
nenda, ei mitte kui teadmatta asja peäle. Ma woit-
len nenda, ei mitte kui se, kes tuult peksab, waid
minna sunnin omma ihho, ja tallitsen sedda, et
minna muile jutlust ei ütle, ja isse ei sa külwatu-
maks. Agga minna ei tahha, wennad, et teil
peab teadmatta ollema, et meie wannemad keik
on pilwe al olnud, ja on keik merrest läbbikainud,
ja on keik Mosesse peäle ristitud pilwe, ja merre
sees; ja keik on ühhesuggust waimolikko roga sõ-
nud,

nud, ja on keik ühheüggust waimolikko jomas
aega jonud, (sest nemmad joid waimolikkust jär-
rele tullawast kaljust; agga se kaljo olli Kristus.)
Agga se surem hull nende seast ep oluud mitte
Jummala mele pärrast, sest nemmad on tõrbe
mahhalõdud.

Evangelium ühheksamal Pühhapäwalenne
Kristusse illestousmissel Pühha. Matt.
20, 1-16. salmist sadik.

Sest taewa riik on ühhe innimesse sarnane kes
maia isfand, kes warra hommito wäljaläts,
tõteggiaid palkama omma winamäele. Agga kui
temma nende tõteggiatega olli leppinud ühhe te-
nari-rahhaga päwa palgaks, siis lakkitas temma
neid omma wina-mäele. Ja temma läks wälja.
Kolmandamal tunnil, ja näggi teisi turro peäl tõta
seiswad, ja ütles nende wasto: Minge ka teie
wina mäele, ja mis ial õige on, tahhan minna
teile anda; ja nemmad läksid ärra. Ja läks
temma wälja kuendamal ja ühheksamal tunnil,
ja teggi nendasammoti. Agga ühheteißkunnemal
tunnil läks temma wälja, ja leidis teisi tõta seis-
mast, ja ütles nende wasto: Mis teie siin keige
päwa tõta seisate? Nemmad ütlesid temmale:
Meid ep olle ükski palganud. Temma ütles neile:
Minge teiege wina-mäele, ja mis ial õige, on,
peate teie sama. Agga kui õhto sai, ütles se wi-
na mäe isfand omma ülleroatja wasto: Kutsu
need tõteggiaid, ja anna neile palka, ja hakka
wiimsest esimesest sadik. Ja kui need tullid, kes
ühheteißkunnemal tunnil ollid palgatud, said nem-
mad iggäüks ühhe tenari-rahha. Agga kui need
esimes-

essimessef tullid, mõtlefid nemmad, et nemmad piddid ennam sama, ja needsammad said ka iggaüks ühhe tenari rahha. Agga kui nemmad sedda sanud, nurrifesid nemmad se maia issanda wasto ja ütlesid: Needsinnatsed wiimsed on agga ühhe tunni tööd teinud, ja sinna olled neid meie arrolisjeks teinud, kes meie päwa koorma ja palawat olleme kannud. Agga temma kostis, ja ütles ühhele nende seast: Göbber, minna ei te sulle mitte liga, eks sa olle minnoga ühhe tenari rahhaga leppinud? wotta so omma ja minne omma teed; agga minna tahhan sellesinnatse wiimsese anda nenda kui sullegi; ehk eks mul olle lubba minno omnaga tehha, mis minna tahhan? ehk ons sinno meel pahha, et minna hea ollen? Nenda sawad need wiimsed essimesseks, ja need essimessef wiimses; sest paljo on kutsutud, agga pissut ärrawallisetud.

Epistel kahhesamal Pühhapäwal enne
Kristusse ülestousmisse Pühha. 2 Kor.
11, 19-12, 9. salmist sadik.

Sest teie sallite rummalaid heal meel, et teie moistlikkud ollete. Sest teie sallite, kui teid tegi sullasiks teeb, kui tegi teie omma ärrasööb, kui tegi palka wottab, kui tegi surustelled, kui tegi teid wasto filmi lööb. Se teotusse pärrast rāgin minna sedda, kui olleksime meie nõdraiks läinud. Agga, mis peäle tegi julge on, (ma rāgin rummalusfes) se peäle ollen minna ka julge. Nemmad on Ebroa-mehhed, minna ka: nemmad on Israeli lapsed, minna ka: nemmad on Abraami suggu, minna ka: nemmad on Kristusse teenrid, (ma rāgin

gin rummalaste) minna ollen üllem: ma ollen ennam waewa näinud, paljo ennam hoya sanud, ennam wangis ja sagedaste surma häddas olnud. Juda-rahwa käest ollen minna wiiskord sanud ühhe hobi wähhem kui nellikümme. Kolmkord ollen ma witsadega pekstud, üksford krowidega wissatud, kolmkord on laew käest ärra hukka läinud, terve õ ja päwa ollen ma süggawas meres olnud. Sagedaste on mul teekäumissti olnud, ma ollen olnud joggede peäl mitmes häddas, mitmes häddas mõrtsukatte seas, mitmes häddas omma rahwa seas, mitmes häddas pagganatte seas, mitmes häddas linnas, mitmes häddas kõrbes, mitmes häddas merre peäl, mitmes häddas wallewendade seas. Eo ja waewa sees, sagedaste mitmes walwamisses, näia ja janno sees, sagedaste paastmistes, külmas ja allastusses; ilma need asjad mis waljast on, käib se murre keis kide koggoduste eest hulgaal mo peäle. Kes on nõdder, ja minna ei peaks nõdraks sama? kedda pahhandakse, ja mo südda ei peaks sees põllema? Kui peab kütlema, siis tahhan minno neist asjust, mis minno nõdrusses on, kitleda. Jummal ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes on igaweste kidetud, se teab, et ma mitte ei walleta. Tamaskusses hoidis Areta kunninga pealik Tamosko rahwa linna, ja tahtis mind kinniwõtta, ja mind lasti aknast korwi sees mahha müri mõda, ja minna peäsesin temma käest. Kiitlemisest ep olle mul kül kasso, süiski tullen minna nägges missed ja Issanda ilmutamissed üllesräkima. Ma tunnen ühhe innimesse Kristusse sees nelias teistkümne aasta eest, kas temma ihho sees olnud,

ei tea minna, ehk kas ta ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab,) seddasamma kisti kolmandamast taewast sadik. Ja ma tunnen seddasamma innimest, kas ta ihhus ehk ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab.) Sedda kisti Paradisi sisse, ja kulis sanno, mis ei woi ülesrääkida, mis innimest ei sünni rääkida. Sest sammast tahhan minna kitleda; agga isse enne sest ei tahha ma kitleda muido, kui agga omma nõdruste sees. Sest kui minna ka tahhaksin kitleda, ei olle minna sepärrast rummal; sest ma tahhan töt rääkida; agga ma jättan sedda nenda, et ei ükski minnust ei arwa enam, kui ta mind näab ollewad, ehk mis ta minnust kuleb. Ja et ma nende üpris suurte ilmutamiste pärrast ei pea surustellema, on mulle lihha sisse wai antud, sadana ingel, et ta mind peab ruskilaga löma, et minna mitte ei surustelle. Sefamma pärrast ollen minna kolmkord Issandat pallunud, et se minnust peaks ärralahkuma; agga temma on mulle ütelnud: Sulle saab kül minno armust; sest mo wäggi saab nõdruste sees täit woimust. Sepärrast tahhan ma paljo enam omma nõdruste sees kitleda, et Kristusse wäggi minno ülle woiks warjada.

Ewangelium kahhesamal Pühhapäwal enne Kristusse ülestoumissse Pühha.

Luk. 8, 4-15. salmist sadik.

Agga kui paljo rahwast ühhes kous olli, ja teikist linnadest temma jure tötisid, räkis ta rahhendamisse sanna läbbi: üks külwaja läks wälja omma semet külwama, ja kui ta külwas, kuttus

Kukkus muist tee äre, ja sõtkuti ärra, ja need lins-
 nud mis taewa al, sõid sedda ärra; ja muist kuf-
 kus kaljo peale, ja kui temma toufis, kairwas tem-
 ma ärra, sepärrast et temmal ep olnud märga :
 ja muist kukkus kest ohhakatte sekka, ja need oh-
 hakad toufid ühtlase ülies ja lämmatasid sedda
 ärra. Ja muist kukkus hea Ma peale, ja kui tem-
 ma toufis, kandis temma saafortje wilja. Kui
 ta sedda ütles, hüdis temma : Kei tõrwad on
 kuulda, se kuulgo. Agga temma Jüngrid kūs-
 sifid temmalt ja ütlesid : mis tähhendamisse san-
 na se piddi ollema ? agga temma ütles : Teile on
 Jummalala rigi sallara-asjad teada antud, agga
 teistele tähhendamisse sanuade läbbi, et nemmad
 nähhes ei nä, ja kuuldes ei moista. Agga se on
 se tähhendamisse sanna : Se seme on Jummalala
 sanna. Agga tee-äärtsed on need, kes sedda kuuls-
 wad ; pärrast tulleb kurrat, ja wottab se sanna
 nende süddamest ärra, et nemmad ei pea uskma
 egga õnsaks sama. Agga kaljopeälsed on need,
 kes, kui nemmad kuulwad, sedda sanna rõinoga
 wastowotwad, agga neil ep olle mitte juurt, üs-
 rikessaks aiaks uskwad nemmad, ja kiusatusse
 aial tagganewad nemmad ärra. Agga mis oh-
 hakatte sekka kukkus, needsinnatsed on need, kes
 kuulwad ja lähewad omma tõle, ja neid lämmas-
 takse ärra ma-ilma murrest, ja rikkussest, ja se-
 sinnatje ello himmudust, ja ei kanna walmist wilja.
 Agga, mis hea Ma sees on, need on needsinnatsed,
 kes sedda sanna kuulwad, ja kauni ja hea südda-
 me sees piddawad, ja kandwad wiija kanna-
 tades.

Epistel seitsemel Pühapäawal enne Kristus
 se ülestoumisse Pühha, ehk Paasto
 Pühapäawal. 1 Kor. 13, 1-13.
 Salmist sadik.

Sui ma innimeste ja Inglise keeltega rāgin,
 agga mul ei olle armastust, siis ollestin minna
 üks wast, mis kummiseb, ja kelloke, mis helliseb.
 Ja kui ma woiksin prohveti wiisil rākida, ja teak-
 sin keik sallajad asjad, ja keik tundmist, ja kui mul
 olleks keik se usk, nenda et ma woiksin māggesid
 asemelt arratōsta, agga mul polleks armastust,
 siis ei olle minnust ühtegi. Ja kui ma keik omma
 warra arrajaggaksin, ja kui ma omma ihho an-
 naksin, et tedda arrapōlletasse, ja mul ei olleks
 armastust, siis ei olleks minnul sest ühtegi kasso.
 Armastus on pitkamelelinne, ta naitab omma
 heldust illes, armastus ei olle kadde, armastus ei
 te wallatust, temma ei surustelle. Temma ei nāi-
 ta ennast kurjaste, temma ei otsi omma kasso,
 temma ei sa wihhaseks, temma ei mõtle kurja peā-
 le. Temmal ep olle rõmo illekohtust, agga tōe
 pārrast on temmal teistega rõom. Temma sallib
 keik, ta ussub keik, ta lodab keik, temma kannatab
 keik. Armastus ei wāssi ial ārra. Agga olgo
 prohveti-kulutamissed, need lõprowad ārra; olgo
 keled, need jāwad mahha, olgo tundminne, se
 lõppeb ārra. Sest pissut on, mis meie tunneme,
 ja pissut on, mis meie prohveti wiisil rāgime.
 Agga kui se tās asfi tulleb, siis lõppeb se ārra mis
 polikkult on. Kui ma wāeti laps ollin, siis rāāk-
 sin minna kui wāeti laps, ma ollin tark kui üks
 wāeti laps, ja mul ollid wāetima lapse mõtted:
 agga kui ma mehheks sain, siis jātsin minna mah-
 ha

ha wäetima lapse kumbed. Sest meie näme nüüd
 kui ühes peeglis moistetusses, agga siis pallest
 pallest; nüüd tunnen minna püü, agga siis
 saan ma ärratunda, nenda kui minna ka ollen
 ärratuntud. Agga nüüd jääb usk, lotus, armastus,
 need kolm; agga surem neist on armastus.

Evangelium seitsemel Pühapäeval enne
 Kristusse sülestoumissse Pühha, ehk Paas-
 to Pühapäeval. Luk. 18, 31-43.
 Salmist sadik.

Agga temma (Jesus) wottis neid kakssteistkü-
 mend ennese juure, ja ütles neile: wata, meie
 lähämme üles Jerusalemma, ja keik peab lõppeta-
 dama, mis prohwetide läbbi on kirjutud innimesse
 Moias. Sest tedda antakse ärra pagganatte kät-
 te, ja tedda naertakse ja teotakse ärra ja temma
 peäle süllitakse, ja kui nemmad tedda sawad viit-
 saka peksnud, siis tapwad nemmad tedda ärra,
 ja kolmandamal päwal peab temma jälle ülles-
 tousma. Agga nemmad ei moistnud sest middagi,
 ja sesinnane kõnne olli nende eest warjul, ja nem-
 mad ei moistnud mitte, mis ööldi. Agga se sündis,
 kui temma Jeriko liina liggi sai, siis istus üks pim-
 me tee äres ja kerjas. Agga kui ta rahwast kulis
 mõdaminnewad, kulas temma, mis se pididi olle-
 ma. Agga nemmad kulusafid temmale: Jesus
 Naatsaretist lähhab möda. Siis küssendas tem-
 ma wägga ja ütles: Jesus, Daweti poeg, heida
 armo minno peale! Agga need, kes ees käisid,
 sõitlesid tedda, et ta pididi wait ollema: agga tem-
 ma küssendas paljo ennam; Daweti poeg, heida
 armo minno peale! Agga Jesus jäi seisima, ja

Käskis tedda ennese jure tua; agga kui temma liggi sai, küssis ta temmalt ja ütles: mis sa tahhad, et ma sulle pean teggema? agga temma ütles: **J**stand, et ma woiksin jälle nähha. Ja Jeesus ütles temmale: et nä jälle, sinno usk on sind aitnud: ja seddamaid näggi temma jälle ja käis temma järrel Jummalat auustades. Ja kei rahwas, kes sedda näggi, andis Jummalale kitust.

Epistel esimesel Pühhapäwal Paastus.
2 Kor. 6, 1-10. salmist sadik.

Agga meie, kui abbimehhed, maenitseme teid ka, et teie Jummalala armo ei pea asjata wastotõtma. Sest temma ütleb: minna ollen sind armsal aial kuulnud, ja ollen sind õnnistusse päwal aitnud. Wata, nüüd on se õige armas aeg, wata, nüüd on se õnnistusse päaw. Meie ei anna ühhegi asja sees ei ühtegi pahhandust, et meie ammet ei sa ärranaertud, waid keikis näitame meie ennast wälja kui Jummalala teenrid: sures kannatusses, mitmes willetsusses, mitmes häddas, mitmes ahastusses, hawus, wangis, mäsamistes, mitmes tõds, mitmes walwamisses, mitmes paastmisses, puhastusses, tundmisses, pitkas meles, heldusses, puhhas Waimus, armastusses, mis ep olle sallalik, tõe sannas, Jummalala wäes, õigusse sõa. riistade läbbi porremal ja pahhemal polel. Mu ja häbbi läbbi, kurja kõnne ja hea kõnne läbbi, kui ehitajad, ja süski tõssised: kui tundmatta, ja ommeti kül tutwad: kui need, kes surrewad, ja wata, meie ellame: kui need, kedda karvistakse, ja kedda ommeti ei surmata: kui kurwasitud, agga ikka rõõmsad: kui waesed, agga kes
paljo

pälio rikkaks teggewad, kui need, kenneel middagi ei olle, ja selle kâ ommeti keit on.

Evangelium esimesel Pühhapäwal Paas-
tus. Matt. 4, 1-11. Jalmist sadit.

Sis widi Jesust pühhasi Waimust kõrbe, et
tedda piddi kurratist kuitarama. Ja kui tem-
ma nellikümniend päwa ja nellikümniend ööd sai
paastnud, siis tuli temmale pärrast nälg kätte. Ja
se kuitaja tuli temma jure ja ütles: Kui sa Jüm-
mala Woeg olled, siis ütle, et need sinnadsid kiw-
wid leibuks sawad. Agga temma wastas ja üt-
les: Kirjotud on: inimenne ei ella mitte ük päinis
leiwast, waid iggawühhest sannast, mis Jummala
suust läbbi käib. Sis wõditis tedda kurrat ennes
sega pühha liina, ja panui tedda pühha koia
harja peäle, ja ütles temmale: Kui sa Jummala
Woeg olled, mis kuffuta ennast mahha, sest kirjo-
tud on: temma tahhab ommad inglid sinna pä-
rast kâskida, ja nemmad peawad sind kätte peäle
wõtma, et sinna omma ja'ga kiwwi wasto ei ial
pea toukama. Jesus ütles temmale: ta on kirjo-
tud: sinna ei pea Issandat omma Jummalat mit-
te kiusama. Sa wõditis tedda kurrat ennesega i h-
he wägga kõrge mäe peäle, ja näitis temmale keit
ma ilma kunnirigid ja nende au, ja ütles tem-
male: sedda keit tahhan minna sulle anda, ku sa
mahhabeidad ja mind kumardad. Sis ütles
Jesus temmale: Taggane sadan, sest kirjotud on:
sinna pead Issandat omma Jummalat kumard-
dama, ja tedda ükspäinis temma. Sis jättis
tedda kurrat mahha, ja wata, inglid tulid temma
jure ja tenisid tedda.

Epistel teisel Pühhapäwal Paastus. 1 Tes-
sal. 4, 1-7. salmist sadik.

Mis muud weel, wennad, kui et meie teid pal-
lume ja maenitseme Issanda Jesusse sees,
nenda kui teie ollete meie käest sanud sedda, meil
wisil teie peate ellama, ja Jummalale mele pärrast
ollema, et teie weel täiemaks sate. Sest teie tea-
te, mis käsud meie teile olleme annud Issanda
Jesusse läbbi. Sest se on Jummalale tahtminne,
teie pühhitseminne, et teie ennast hoiate hora-
ello eest, et iggäüks teie seast teaks omma asja hoida
pühhitsemisse ja au sees: ei mitte himmo-tõrwes,
nenda kui pagganadke, kes Jummalat ei tunne;
et ükski ei te üllekohto, egga perta omma wenda
sesinnatse asja sees, sepärrast, et Issand on kätte-
maksja kelge nendesinnaste asjade pärrast, nen-
da kui meiegi teile olleme enne ütelnud ning tun-
nistanud. Sest Jummal ep olle meid mitte kuts-
nud rojusseks, waid pühhitsemisseks.

Ewangelium teisel Pühhapäwal Paastus.

Matt. 15, 21-28. salmist sadik.

Ja Jesus tulli seält ärra, ja läks Sirusse ja
Sidoni rikide pole. Ja wata, üks Kananea-
ma naene tulli neist raiadest wälja, ja küssendas
ja ütles temmale: Issand Daweti poeg, hallas-
ta minno peäle, minno tüttar waewatakse kurjast
waimust kurjaste. Agga temma ei wastand tem-
male sannagi. Süis astsid temma jüngrid temma
jure, ja pallusid tedda, ja ütlesid: Sada tedda
ärra, sest temma küssendab meid takka. Agga
temma kostis ja ütles: Minna ep olle mitte lakk-
kirud, kui agga Israeli suggu ärrakaddunud lam-
maste

maste jure. Agga se naene tulli ja kummardas tedda, ja ütles: Issand aita mind! Agga temma kostis ja ütles: Se ep olle mitre hea, et laste leib woetasse ja koerde etre heidetasse. Agga temma ütles: Jah, Issand, kummatagi sõwad need koe-rokessed need rasokessed, mis nende issandatte laua peält mahhalangewad. Siis kostis Jesus ja ütles temma wasto: Oh naene! sinno usk on suur, sulle sündko nenda kui sa tahhad. Ja temma rüttar sai terweks seftsammas tunni.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal Paas-tus. Exod. 5, 1-9. Salmist sadik.

Siis olge nüüd Jummalale järrelkäiad, kui armad lapsed, ja käige armastusse sees, nenda kui ka Kristus meid on armastanud, ja on isseennast meie eest ärraannud anniks ja ohwriks, Jummalale maggusaks haifuks; agga horaiiht ja keik rojastus ehk ahnus olgo nimmetamatta teie seas, nenda kui pühhadele sünnib: ja häbbematta tõ ja jõlle kõnne ehk naljabeitminne, mis ei sünni, waid enneminne tännamist olgo teie seas. Sest sedda teate teie, et ei ühbelgi horapidajal, egga roppul egga ahnel, kes on woõra jummalale tener, ep olle pärrimist Kristusse ja Jummalale riis. Ükski ärgo petko teid tühja sannadega, seft nende asjade pärrast tulles Jummalale wihha sannakuulmatta laste peäle, sepärrast ärge sage mitte nende seltsimehhiks. Sest teie ollite ennemuiste pimmedus, agga nüüd ollite teie walgus Issanda sees: ellage kui walgusse lapsed. Sest Waimo kasso näitab ennast keigesugguse headusse ja õigusse ja tõe sees.

Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal
Paastus. Luk. 11, 14-28. Saimist jädit.

Ja temna aias ühe kurja waimo wäia, ja se
saimia oli keletu; agga kui kuri waim sai
wäljaläinud, siis sündis, et se keletu räkis ja räh-
was panni sedda inimeks. Agga moanogad nen-
de seast ütlesid: Temna aias kurjad waimud
wälja Peeltsebuli kurja waimude lüllema läbbi.
Agga teised küsäsüd tedda, ja küsäsüd temnait mis
me tähte taewast; agga temna moistis nende
motted ärra ja ütles nende wasto: Agga kunning-
riik, mis issekeeskis ridus on, lähhäb hukka; ja se
kooda, mis teisega ridus on, langeb; agga küsa-
dan ka isseennetega ridus on, küs woib temna
kuningriik jada seisma? et teie ütlete, mind
Peeltsebuli läbbi kurjad waimud wäljaaiawad.
Agga kui minna Peeltsebuli läbbi kurjad waimud
wäljaaian, kelle läbbi aiawad teie lapsed neid wäl-
ja? sepärast peawad nemmad teie lohtemoistjad
ollema; agga kui minna Jummalala forme läbbi
kurjad waimud wäljaaian, siis on Jummalala riik
teie juure tulnud. Kui se wäggerw sõariistadega
ehotud södda mees omma kooda hoiaib, siis on tem-
na warra rahbul, agga kui üks wäggerwan tedda
temna peäle rulleb, ja tedda ärrawoidab, siis wot-
tab ta ärra keik temna sõariistad, mis peäle ta
lotis, ja jaggab temna saki wälja. Kes minnoga
ei olle, se on minno wasto, ja kes minnoga ei
kogu, se pillab ärra. Kui rojane waim inim-
sest on wäljaläinud, siis kääb temna kuwad pai-
gad läbbi ja otsib hingamist, ja kui temna ei leia,
siis ütleb temna: ma tahhan ümberpöörda omma
kotta, kusi ma ollen wähatulnud. Ja kui temna
tulleb,

tulleb, siis leiab ta sedda luaga pühhitud ja ehhitud ollemast, siis lähhab tem uia ja wottab ennejega seitse teist wainio, kes kurjemad on tedda ennast, ja kui nemmad senna sisse tulleswad, siis euawad nemmad seäl, ja lähhab selle innimesse wiimne luggu pahhemats kui esimesse. Agga se sündis kui ta sedda räkis, tõstis üks naene rahwa seas omma heält, ja ütles temmale: Sünis on se ihho, mis sind on kannud, ja need rinnad, mis sinna olled immenud. Agga temma ütles: Jah! õnsad on need, kes Jummalta sanna luulwad, ja sedda tallele pannewad.

Epistel neljandamal Pühhapäwal Paastus.

Kalat. 4, 21 = 31. salmisi sadit.

Ütteige mulle, kes teie kässo al tahhate olla, üks teie ei kule sedda kässo? sest kirjotud on, et Abraamil kaks poega olnud, teine ümmarda- jast ja teine wabbat-naesest. Ja teine sest üm- mardajast on lihha polest sündinud, agga teine sest wabbat-naesest tootusse läbbi. Need asjad täh- hendawad middagi. Sest need kaks naeste-rah- wast on need kaks seädust, se teine Sinai mäelt, mis sullasepõlweks sünnitab, se on Ugar; sest Ugar on Sinai mäggi Arabia maal, ja sünnib selle Jeru- salemmaga ühte, mis nüüd on, agga ta orjab om- ma lastega: agga se Jerusalemi, mis üllemel on, se on se wabbat-naene, mis meie keikide emma on. Sest kirjotud on: Olle rõmus sa figgimatta, kes sinna ei kaäna ilmale; tõsta heält ja küssenda wägga, kes sa lapse waewas ei olle; sest sel, kes mehheta on, on paljo ennam lapsi kui sel, kenneel mees on. Agga wennad, meie olleme nenda kui

Isat, tootusse lapsed. Agga kui sel ajal se kes
 lihha polest olli sündinud, tedda takkafiusas, kes
 Wanno polest olli sündinud, nenda ka nüüd. Ag-
 ga, mis ütleb se kirri? lüfka ümmardaja ja tem-
 ma poega wälja, sest selle ümmardaja poeg ei
 pea mitte pärrima selle wabbat-naese poiaga.
 Sepärrast, wennad, eo olle meie mitte ennani üm-
 mardaja waid wabbat-naese lapsed.

Ewangelium neljandamal Pühhapäwal
 Paastus. Joh. 6, 1-15. salmist sadit.

Pärrast sedda läks Jeesus ärra ülle Galilea
 merre Tiberia liinna kaudo, ja paljo rahwast
 käis temma järrel, et nemmad temma immetäh-
 hes nägaid, mis temma haigedele teggi. Agga
 Jeesus läks üles mäe peäle, ja istus siina omma
 jüngeritega. Agga se Pasa Juida rahwa pühha
 olli liggi. Kui nüüd Jeesus ommad filmad ülles-
 tõstis ja näggi paljo rahwast ennese jure tulle-
 wad, siis ütles temma Wilippusse wasto: Kust
 peame meie leibo ostma, et needsiimatsed sawad
 süa? (agga sedda ütles temma tedda kiusades, sest
 ta teadis kül, mis ta piddi teggema.) Wilippus
 wastas temmale: Leibo kahha saa tenari rahha
 eest ei lö mitte neile ette, et iggäüks nelst agga pis-
 sut wõttaks. Üks temma jüngeritest Andreas
 Simona Peetruse wend ütleb temmale: Siin
 on üks poisike, sel on wiis obrast leiba ja kaks kal-
 lukest, agga mis se on ni mitmele? Agga Jeesus üt-
 les: saatke need innimesed mahha-üfma. Agga
 seal pa kas olli paljo rohio: siis istusid mahha
 arro järrele liggi wiis tuhhat meest. Agga Jeesus
 wõttis need leiwad, ja rännas ja andis jüngerite-
 le

le, agga need jüngrid neile, kes maas istid: selsammal kombel ka neist kallofessist, ni paljo kui nemmad tahtsid. Agga kui nende kõhitud täis sanud, ütles temma omma jüngritele: Korristage need üllejäanud pallofessed kokko, et ühtegi ei sa hukka. Suis korristasid nemmad kokko ja täidsid kaisteistkümme korroi täit pallofessi neist wiisikohra leiwast, mis ollid üllejäanud neist, kes ollid sõnud. Kui nüüd need inimessed se inimetähhe näggid, mis Jeesus teggi, ütlesid nemmad: Sesinane on tdest se Prohwet, kes ma ilma sisse peab tullema. Kui nüüd Jeesus moistig, et nemmad tahtsid tulla, ja tedda wäggise wotta, et nemmed tedda pidid kunningaks tõstma, siis läks ta jälle Ebrwale mäe peäle ainouksi.

Epistel wiendamal Pühhapäwal Paastus,
Ebr. 9, 11-15. Salmist sadik.

Agga Kristus on tulnud kui tullematte hea asjade üllem Preester, ja ühhe surema ja täiemä telgi läbbi, mis ei olle kättega tehtud, se on, mis ei olle sedda wiisi ehhtud, ja ei mitte sikkade egga wassikatte werre läbbi, waid omma werre läbbi on temma ükskord senna pühha paiga kisse läinud, ja iggawest ärealunnastamist leidnud. Sest kui härgade ja sikkade werri ja lehma tuhke, mis nende peäle, kes rojaseks sanud, ripputakse, pühhas teeb lihha puhhastusseks: kui paljo enam Kristusse werri, kes iggawesse Wainio läbbi ennast isse ilma wiggata Jummalale on ohwri- nud, puhhastab teie süddame-tunnistust furnuist teggudest, sedda ellawat Jummalat tenida. Ja sepärrast on temma ue seadusse wahhemes, et
E 5
need,

need, kes on fututud, iggawesse pãrandusse tootust piddid sama pãrrast sedda, kui Kristusese surm sai olud ãrealunnastamisfeks neist ekfirus-
sist, mis essimesse seãdusse al ollid.

Ewangelium wiendamal Pãbbapãwoal
Paastus. Joan. 8, 46-59. salmist
sadiť.

Ses teie seast woib patto minno peãle tõeks tun-
nistada? agga kui minna tõt rõgin, mikspãr-
rast ei ussi teie mind mitte? Kes Jummalast on,
se kuleb Jummalala sannad, sepãrrast ei kule teie
mitte, se ei er teie Jummalast ei olle. Eus kosisid
Juda-rahwas ja ütlesid temmale: Eks meie diete
ei ütles, et siina Samaria mees olled, ja ei sul kur-
ri waim on? Jesus kostis: Mut ei olle kurja wai-
mo, waid minna auustan õmma Issa, ja teie
teotate mind. Agga minna ei õssi mitte õmma
au; üks on, kes sedda õssib ja kãttemaktab. Doest,
tõest minna ütlen teile, kui kegi minno sanna saab
piddanud, se ei pea mitte surma nõggema igga-
weste. Siis ütlesid Juda-rahwas temma wasto:
Müüd olleme meie tunnud, et siinul kurri waim
on. Abraam on surnud ja prohwetid, ja siina
ütled: kui kegi minno sanna saab piddanud, se ei
pea mitte surma maitsma iggaweste. Sinnaks
surem olled kui meie issa Abraam, kes on surnud?
ja prohwetid on surnud, kelleks siina isse-ennast
panned? Jesus kostis: Kui minna isse-ennast
auustan, siis ei olle minno au middagi; minno
Issa on, kes mind auustab, sedda teie ütlete, et
temma teie Jummal on; ja teie ei olle tedda mitte
tunnud; agga minna tunnen tedda, ja kui ma pe-
afin

affin ütlemä, et minna tedda ei tunne, siis ollek-
 sin minna teie sarnane, üks wallelik; agga minna
 tunnen tedda, ja pean temma sanna. Abraam,
 teie isä, sai wägga rõõmsaks, et temma minno
 päwa piddi nõuaga, ja temma näggi sedda ja olli
 romus. Sepärrast ütlesid Juda rahwas temma
 wasto: Sinna ei olle weel wiiskümme aastat
 wana, ja olled Abraami näinud? Jesus ütles
 nende wasto: Töest, töest minna ütlen teile, enne
 kui Abraham sai, ollen minna. Siis wõtsid nem-
 mad kumma ütles, et nemmad tedda piddid wis-
 kama; agga Jesus petus ennast ärra ja läks kes-
 kelt nende wahet minnes pühhasi kolast wälja;
 ja nenda peasis temma ärra.

Epistel kuendamal Pühapäwal Paastus,
 ehk Palmipude Pühapäwal. Wilep.
 2, 5-11. salmist sadik.

Sest sesammasuggune meel olgo teie sees, mis
 Kristusse Jesusse sees ka olli, kes kuita Jum-
 mala uaul olli sedda ei arwand sagiks, et temma
 Jummalaga ühesuggune oli; waid allandas
 isseennast ja wõttis sullase näggo ennesele, ja sai
 innimeste sarnatüks, ja leiti wäljaspit disest kom-
 best kui innimenne, ja allandas isseennast, ja sai
 sannawotlikküks surmani, peälegi ristil surmani.
 Sepärrast on ka Jummal tedda wägga üllenda-
 nud, ja on temmale annud ühhe nimme, mis ülle
 teige nimme on, et Jesusse nimmel keik nende pö-
 wed peawad ennast niikutoma, kes taewas, ja
 ma peäl, ja ma al on, ja ke kide keel peab ülles-
 tunnistama, et Jesus Kristus on se Issand Jum-
 mala Issa auuks.

Ewangelium tuendamal Pühapäeval
Paastus, ehk Palmipude Pühapäeval, on
sesamma, mis leitakse esimesel Kristusse
Tullemisel Pühhal. Matt. 21, 1-9.
salmist sadik.

Za kui nemmad Jerusalemma liggi said n. t. s.
wata 35. lehhe küljes.

Epistel Surel Tielapäeval. I Kor. 11,
23-32. salmist sadik.

Sest minna ollen Issandalt sedda sanud, mis
ma teilegi ollen annud, et Issand Jesus, sel
õsel kui tedda ärra anti, leiba wotus ja tannas,
ja murdis ja ütles: wotke, söge, se on minno ihho,
mis teie eest murtakse; sedda tehke minno mäles-
tusseks. Selsammal kombel wottis temma ka kar-
rika parrast õhto söma aega, ja ütles: sesinnane
karrikas on se uus seadus minno werre sees, sed-
da tehke, ni mittoford kui teie ial sedda jote, minno
mälestusseks. Sest ni mittoford, kui teie ial sed-
da leiba söte, ja sest karrikast jote, siis kulumage
Issanda surma, senni kui temma tulleb. Sepär-
rast, kes ial sedda leika sööb, ehk Issanda karrika
seest joob kõlwatumal wiisil, sel on Issanda ihhust
ja werrest süüd. Agga innimenne katsko isseen-
nast läbbi, ja nenda sögo temma sest leiwast, ja
jogo se karrika seest. Sest kes kõlwato sööb ja
joob, se sööb ja joob isseennesele nuhtlust, sest et
temma ei te wahhet Issanda ihho wahhel. Se-
parrast on ka paljo nõdrald ja haigid teie seas, ja
paljo maggawad. Sest kui meie isseenneste peä-
le kōhhut moistame, siis ei moisteta mitte meie
peäle kōhhut. Agga kui mele peäle kōhhut mois-
tetakse,

tetaksie, siis antaksie meile Issandast hirmo, et meid ma-ilmaga ei pea hukkamoiistetama.

Ewangelium surel Neljapäeval on pühha
Ewangelisti Joannesse ramatus 13
peatükis, 1-15. salmist sadik.

Ugga enne Pasa pühha, kui Jesus teadis —
— kui minna teile ollen teinud. wata 153
lehhe küljes.

Ewangelium Surel Redel.

on

Meie Issanda Jesusse Kristusse
Marmisfest,

mis on wiimne tük meie Issanda Jesusse Kristu-
susse kannatamisest ning surmast. wata 183.
lehhe küljes.

Ugga kui õhto kätte tulnud — ja pannid se
krowi pitseriga kinni.

Epistel Kristusse üllestousmisest Pühha
esimesel Päeval. 1 Kor. 5, 6-8,
salmist sadik.

Sie kiitleminne ep olle mitte hea. Eks teie tea,
et pissur happotaignat keik taignat happuks
teeb? Sepärrast pühkige wälja se wanna happo-
taigen, et teie uus taigen woiksite olla, nenda kui
teie hapnematta ollere; sest ka meie Pasa-tal
Kristus on meie eest tapperud. Sepärrast pid-
dagem pühhad, ei mitte wannas happotaignas,
ei kurjusse egga karwalusse happotaignas, waid
selge mele ja tõe hapnematta taignas.

Ewang.

Ewangelium Kristusse üllestousmisse Püh-
ha esimesjel Päwoal. Mark. 16, 1 = 8.
salmist sadik.

Sa kui se hingamisje-päärw sai mödalainud,
ostis Maria Mahdalena, ja Maria Jakos-
busse einma ja Salome kallid rohhyd, et nemmad
pidid tullema ja tedda wo dima. Ja esimesjel
näddala päwal tullid nemmad wägga warra pä-
wa toustes haua jure ja ütlesid issekestis: Kes
weretab meile se kirowi haua ukse peält ärra? Ja
kui nemmad seina waatsid, näggid nemmad, et
se kirowi olli ärraweretud; sest temma olli wägga
siur. Ja nemmad läksid haua sisse ja näggid
ühhe noremehhe parrenial potel istiwad, sel olli pitk
walge rie selgas, ja nemmad ehmatasid wägga.
Agga temma ütles nende wasto: ärge ehmatage,
teie otsite Jesust Naatsaretist, kes olli risti podud.
Temma on üllestousnud, temma ep olle siin, wata
sedda asset, kuhho nemmad tedda ollid pannud.
Agga minge, üttelge temma jüngeritele, ka Pees-
trussele, et temma teie ele lähhäb Galilea-male,
seäl sate teie tedda nähha, nenda kui temma teile
on ütelnud. Ja nemmad läksid rutuste wäl a,
ja jooksid haua jurest ärra; sest nende peäle olli
wärristus ja ehmarus tulnud, ja ei ütelnud üh-
helegi ühtegi, sest nemmad kartsid.

Epistel Kristusse üllestousmisse Pühha
reisel Päwoal. Apost. Tegg. Kam.
10, 34 = 43. salmist sadik.

Agga Peetrus tegai omma su lahti ja ütles;
Müüd moistan minna tõeste, et Jummal ei
pea luggu, mis suggusest suggust inimenne on,
waid

waid keige rahwa seast on se, kes tedda kardab ja digust teeb, armas temma meiest. Se on se sanna, mis ta Israeli lastele on laskitanud, ja on lasknud rahho kulumada Jeesuse Kristusse läbbi; sesamma on keikide Jeesand. Seie teate sedda asia, mis on sündinud keik se Juda ma läbbi, ja on hakkanud Galilea maalt pärrast sedda risti, mis Joannes kulumas, Jeesusest, kes on Maatsorettist, kuida Jummal tedda on woidnud pühha Waimo ja wäega, kes on moda maad káinud, ja head teinud, ja terweist saatanud keikile, kelle peäle kurrat olli woinust sanud, sest Jummal olli temmaga. Ja meie olleme keige nende asiade tunnistajad, mis ta on teinud Juda rahwa maal ja Jerusalemmas, kedda nemmad on tapnud, kui nemmad tedda pu külge said ponud. Tedda on Jummal ühesárratanud kolmandamal páwal, ja on tedda lasknud ilmsiks sada ei mitte keige rahwale waid neile tunnistajatele, kedda Jummal enne olli árrawallitsenud, meile, kes meie temmaga olleme sönud ja ionud pärrast sedda, kui ta surrust sai ülestousnud. Ja temma on meid lasknud rahwale kulumada ja tunnistada, et sesamma on se Jummalast seánu ellawate ja sarnutte kohtomoißtja. Sestinnatiest tunnistawad keik Prohwetid, et temma nimme läbbi keik, kes temma sisse uskwad, peawad pattude andeks and mist sama.

Evangelium Kristusse ülestousmisse Pühha teisel Páwal. Luk. 24, 13-35.
salmist sadik.

Ja wata, kaks nende seast ollid minnemas seltsammal páwal ühte allewisse, mis Jerusalemmas

mast liggi kuuskümmend waggo maad olli, selle
 nimmi olli Emaus, ja nemmad rääksid issekeskis
 teistist neist asjust, mis ollid sündinud. Ja se sündis,
 kui nemmad teine teisega justo aiafid, ja teine tei-
 felt küssisid, siis tuli ka Jeesus isse nende jure ja
 käis nendega. Agga nende silmad peti, et nem-
 mad tedda mitte ei tunnud. Ja temma ütles nen-
 de wasto: Mis kõnned need on, mis teie issekeskis
 kõnnelete käies, ja ollese kurwanõolisised? Agga
 üks, Kleopas nimmi, wastas ja ütles temmale:
 Sinnaks üksi kui wõdras ellad Jerusalemmas,
 ja ei olle teada sanud, mis neil päiwil seälsammas
 on sündinud; Ja temma ütles neile; mis siis?
 Agga nemmad ütlesid temmale: Sedda, Jeesusfest
 Maatsarettist, kes olli Prohwet wäggew teggudest
 ja sannast Jummalä ja keige rahwa ees, kuida
 meie üllemad preestrid ja wannemad tedda on sur-
 ma kohto alla ärraannud, ja tedda risti lõnud.
 Agga meie lootfime, et ta piddi sesamma ollema,
 kes Israeli rahwast piddi ärralunnastama, ja
 peäle se keik on tänna kolmas päärw, kui se on sün-
 dinud. Agga ka monningad naesed meie seast on
 meid ärraehmatanud, kes warra hommiko hawa
 jures ollid olnud, ja kui nemmad temma ihho ei
 leidnud, tullid nemmad ja ütlesid, ennast ka inglide
 nõo näinud, kes ütlerwad, tedda ellawad. Ja
 monningad meie seast läksid hawa jure, ja leidsid
 nenda, kui need naesed ka ütelnud; agga tedda
 ennast ei näinud nemmad mitte. Ja temma ütles
 nende wasto: Oh! teie rummalad ja süddamest
 pitkaldased sedda keik uskuda, mis prohwetid on
 rääkinud! Eks Kristus sedda piddand kannatama,
 ja omma au sisse minnema! Ja temma hakkas
 Moseses

Mosessest ja keikist prohwetidest, ja selletas neile ärra keige kirjade sees sedda, mis temmast olli kirjotud. Ja nemmad said se allewi liggi, kühho neimad läksid. Ja temma teggi ennast emale minnema. Ja nemmad pullusid tedda wäggise ja ütlesid: Ja meie jure, sest õhto jouab, ja pääw werib; ja temma läks sisse nende jure jäma. Ja se sündis, kui ta nendega laudas istus, wõttis temma leiba, õnnistas ja murdis ja andis neile; siis peäsid nende silmad lahti, ja nemmad tundsid tedda, ja temma kaddus nende eest ärra. Ja nemma ütlesid teine teise wasto: Eks meie südda meie sees ei põlend, kui ta melega räkis tee peäl, ja kui ta meile kirjad ärraselletas? Ja nemmad rousid selsammal tunnil ülles, ja läksid taggasi Jerusalemma, ja leidsid need üksteistkummend, ja neid kes nende jures ollid, kous ollemast, kes ütlesid: Jesand on tõeste üllestousnud ja ennast Simonale näitnud. Ja nemmad rääksid sedda ülles, mis tee peäl olli sündinud, ja kuida nemmad tedda leiwa-murdmisest ollid tunnud.

Epistel Kristusse üllestousmisse Pühha Kolmandamal Päwal. Apost. Tegg. Rom.

13, 26-32. salmist sadik.

Mehhed, wennad, Abraami suggu lapsed, ja kes teie seast Jummalat kartwad, teile on sefennatse õnnistusse sanna läkkitud. Sest kes Jerusalemmas ellawad, ja nende üllemad, et nemmad seddasinnast Jesust ei tunnud, siis on nemmad nende Prohwetide sannad, mis igga hingamisse-päwal loetakse, tedda hukkamoistes tõeks teinud. Ja kui nemmad ühtegi surma süüd ei leidnud,

S

pallu

pallusid nemmad Pilatus, et tedda piddi ärrahuf-
karama. Agga kui nemmad feif said löppetanud,
mis temmast olli kirjotud, wotsid nemmad tedda
pu peält mahha, ja pannid tedda hauda. Agga
Zummal on tedda üllerärratanud surnust, kes on
nähtud mitto päwa neist, kes temmaga ollid läinud
Kalilea=maalt Jerusalemma, kes on temma tun-
nistajad rahwa ees. Ja meie kulusame teile sedda
tootust, mis meie wannemille on sanud, et Zum-
mal sedda meile, nende lastele, on täieste töeks
teinud, kui temma Jesust sai ülesärratanud.

Ewangelium Kristusse ülestousmisse Püh-
ha kolmandamal Päwal. Luk. 24,
36=47. salmist sadik.

Agga kui nemmad sedda rääksid, seisis Jesus
isse kest nende wahhel, ja ütles neile: Rahho
olgo teile! Agga nemmad kohkufid ja kartsid, ja
mõtlesid ennast waimo näggenad. Ja temma üt-
les neile: Miks teie ollete ni wägga ärraehma-
tand? Ja mikspärrast touswad ni uggused mõtle-
mised teie süddamette seest? Et wadage mo käd
ja mo jallad, sest et minna sesamma ollen, kartske
mind kättega ja wadage, sest waimul ep ole mitte
lihha ja luid, nenda kui teie näte mul ollewad. Ja
kui ta sedda sai ütelnud, näitis temma neile om-
mad käd ja jallad. Agga kui nemmad rõmo pär-
rast weel ei usknud, ja immeks pannid, siis ütles
ta nende wasto: Kas teil on siin middagi süa?
Ja nemmad pannid temma ette tükki küpsetud
kalla ja kerje=met. Ja temma wottis ja söi nende
ees. Agga temma ütles nende wasto: Need on
need kõnned, mis ma teile rääksin, kui minna alles
teile

teie jures ollin : Gesti keik peab tõeks sama, mis Mosesse kässo-õppetusesse ja Prohvetide ja lau-
lo ramatusse minniust on kirjotud. Siis teggi tem-
ma nende moistust lahti, et nemmad kirjad moist-
sid. Ja temma ütles neile : Nenda on kirjotud,
ja nenda piddi Kristus kannatama, ja üllestous-
ma surnuust kolmandamal päwal ja temma nim-
mel piddi kulutama meleparrandamist ja pattude
andeks- andmist keige rahwa seas, ja algama Je-
rusalemmast.

Epistel esimesesl Pühapäwal pärrast
Kristusse üllestousmisse Pühha. I Joan.
5, 4 = 12. salmist sadik.

Gesti keik, mis Jummalast on sündinud, woidab
ma- ilma ärra, ja meie usk, se on se woinus,
mis ma- ilma on ärrawoitnud. Kes muudo on kes
ma- ilma ärrawoidab, kui agga se, kes ussub, et
Jesús Jummalas Poeg on. Se on sesamma, kes
tulleb wee ja werre läbbi, Jesús se Kristus ei mit-
te weega ükspäinis, kuid wee ja werrega. Ja
Waim on, kes tunnistab, et waim on tõdde.
Gesti kolm on, kes tunnistawad taewas, Issa,
Sanna, ja pühha Waim, ja need kolm on üks.
Ja kolm on, kes tunnistawad Ma peal, Waim,
ja wessi, ja werri, ja need kolm on ühheks tunnis-
tussüks. Kui meie innimeste tunnistust wastowot-
tame, siis on Jummalas tunnistus jurem, sest se
on Jummalas tunnistus mis temma on tunnistat-
nud, ommast Poiaist. Kes ussub Jummalas Poia-
sisse, sel on tunnistus ennese sees. Kes ei ussi
Jummalat, se on tedda wallelikuks teinud, sest
temma ei olle mitte usknuud sedda tunnistust, mis

Zummal on tunnistanud ommast Poiaft. Ja se on se tunnistus, et Zummal meile on iggawest ello annud, ja sesamma ello on temma Poia sees. Kellel se Poeg on, sellel on ello, kellel Zummal Poega ei olle, sellel ei olle sedda ello mitte.

Ewangelium esimesel Pühapäwal pärast Kristuse ülestoumissel Pühha.

Joan. 20, 19-31. salmist sadik.

Sui nüüd õhto aeg olli selsammal esimesel nädala päwal, ja uksed lukkus ollid seal, kus jüngrid ühheskous ollid karrusse pärrast Juda rahwa eest, siis tuli Jesus ja seisis test nende wahel, ja ütles neile: Rahho olgo teile! Ja kui ta sedda sai ütelnud, näitis temma neile ommad käd ja külje: siis said need Jüngrid rõõmsaks, kui nemmad Issandat näggid. Siis ütles Jesus neile jälle: Rahho olgo teile! nenda kui Issa mind on lakkitanud, nenda lakkitan minna teid ka. Ja kui ta sedda sai ütelnud, puhhas ta nende peäle, ja ütles neile: Botke pühha Waimo. Kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud: Kellele teie ial pattud kinnitate, neile on need kinnitud. Ugga Tomas üks neist kahhestest kümnest, kedda nimmetakse lakkikuks, ei oliud mitte nendega, kui Jesus tulnud. Siis ütlesid need teised jüngrid temmale: Meie olleme Issandat näinud. Ugga temma ütles neile: Ei ma ussu mitte, kui minna ei nä temma kätte sees naelte asset, ja ei panne omma sõrme naelte asseme sisse, ja ei panne omma kät temma külje sisse. Ja kahhesa päwa pärrast ollid need Jüngrid jälle seälsammast ja Tomas nendega. Siis rulleb Jesus, kui uksed lukkus

luffus ollid, ja seisis kess nende wahhel, ja ütles: Nahho olgo teile! pärrast ütles temma Tomale: Nista omma sõrme seie, ja wata minno käed, ja anna omma kät seie, ja panne minno külhe sisse, ja ärra olle uskmatta, waid usklik. Ja Tomas wastas ja ütles temmale: Minno Issand, ja minno Jummal! Jesus ütles temmale: Tomas, sa olled usknuud, sest et sa mind olled näinud; õn sad on need, kes ei nä, ja siiski uskwad. Agga Jesus on kül muud paljo immetähte teinud omma jüngritte ees, mis ep olle ülleskirjotud sesinnatse ramato sisse: agga needsinnatse on kirjotud, et teie peate uskma et Jesus on Kristus Jummal Hoeg, ja et teie peate uskma ja ello sama temma nimme sees.

Epistel teisel Pühapäwal pärrast Kristusse üllestoumissse Pühha. 1 Peetr.
2, 21 = 25. salmist sadik.

Sest seks ollete teie kutsitud, sest ka Kristus on teie eest kannatanud, ja teile tähte jätnud, et teie peate temma jälgede sees käima, kes ei olle patto teinud, ja kelle suust polle pettust leitud, kes ei sõimand wasto, kui tedda sõimati, kes ei ähwarand, kui ta kannatas; waid andis selle holeks, kes diete kohut moistab. Kes meie pattud isse on kannud ommas ihhus ülles pu peäle, et meie piddime pattust ärra sama ja õigussele ellama, kelle wermede läbbi teie ollete terweks sanud. Sest teie ollite kui ekstiad lambad, agga nüüd ollete teie pöördud omma hinge karjatse ja ülleraatja pole.

Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast
Kristuse ülestousmisse Pühha. Joan.
10, 11 = 16. salmist sadit.

Minna ollen se hea karjane, se hea karjane jät-
tab omma ello lammaste eest. Agga se pal-
galinne, kes ei olle karjane, kelle ommad need lam-
bad ei olle, nõaab hunti tullewad ja jättab lambad
mahha ja põgeneb, ja hunt wõttab neid kinni,
ja pillab need lambad laiale. Agga palgalinne
põggeneb, sest et temma on palgalinne, ja temma
ei holi lammastest mitte. Minna ollen se hea kar-
jane ja tunnen ommad, ja minno ommad tuu-
wad mind, nenda kui mind Issa tunneb ja minna
tunnen sedda Issa, ja jättan omma ello lammas-
te eest. Ja minnul on weel teised lambad, need ei
olle mitte sestisinnastest laudast, ja neid pean min-
na ka seie toima, ja nemmad kuulwad minno heä-
le, ja peab üks karri ja üks karjane ollema.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal pärrast
Kristuse ülestousmisse Pühha. 1 Peetr.
2, 11 = 20. salmist sadit.

Armad, minna maenitsen teid kui maialisest ja
woõrad, et teie ennast hoiate ühhaikto him-
mude eest, mis hinge wasto söddiwad, ja et teie
head ello peate pagganatte seas, et nemmad se eest,
mis nemmad teist kui kurgateggiatsest pahha rāgi-
wad, wõttaksid teie hea reggude pärrast, mis nem-
mad teist näwad, Jummalat auustada katsmis-
se pä wal. Sepärrast heitke ennast keikide inni-
meste seadmisse alla Issanda pärrast, olgo kuu-
ninga kui üllema alla; ellik peatikkude kui nende
alla, kes temmast on läkkitud, kurgateggiattele kui
nuht-

nuhtlusseks, agga heateggiattele kitusseks. Sest nenda on Jummal tahtminne, et teie head tehhes moistmatta innimeste rummalust kinnisullute; kui wabhad, ja ei mitte utsego olleks teil se wabhadus kurjusse katreks, waid kui Jummal sullased. Auustage keiki, armastage wende. Kartke Jummalat, auustage kunningast. Teie sullased, kuulge keige kartussega omma issandatte sanna, ei mitte ükspäinis heade sanna, kes järrele andwad, waid ka nende tiggedatte sanna. Sest se on arm, kui legi süddame-tunnistusse parrast Jummal ees keik kurwastust heaks wõttab, ja üllekohhut kannotab. Sest mis kitus on se, kui teid sü parrast peksetakse, ja teie nenda kannatlikkud ollere: Agga kui teie head tehhes ja kurja nähhes kannatate, se on arm Jummal jures.

Evangelium kolmandamal Pühapäwal parrast Kristusse üllestousmisepühha.

Joan. 16, 16-23. salmist sadik.

Ürrikesse aia parrast, siis ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia parrast, siis näte teie mind, sest minna lähhan Issa jure. Siis ütlesid monningad temma Jüngerittest issekeskis: Mis se on, mis temma meile ütleb: Ürrikesse aia parrast, siis ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia parrast, siis näte teie mind, ja et minna Issa jure lähhen? Separrast ütlesid nemmad: Mis se on, mis temma ütleb: Ürrikesse aia parrast? Meie ei tea mitte, mis temma rägib. Siis moistis Jesus, et nemmad temmalt tahtsid küssida, ja ütles nende wasto: Sedda küssite teie issekeskis, et minna ollen üttelnud: Ürrikesse aia parrast, siis ei nä teie mind

mitte, ja ta ürrikesse aia parrast, siis näte teie mind. Tdest, rdest, minna ütlen teile, teie peate nutma ja ulluma, agga ma-ilm on rõmus. Teid peab kurwastama, agga teie kurwastus peab rõmuks minnema. Ühhel naesei, kui temma lapse ilmale toob, on kurwastust, sest temma rund on tulnud, agga kui temma saab lapse janud ei mõtle temma ennast ahvastusse peäle se rõmo parrast, et innimenne ilmale on sündinud. Ja teil ou kül nüüd ka murret, agga minna tahhan teid jälle näha, ja teie südda peab rõmus ollema, ja ükski ei pea teie rõmo teist ärrawõtma. Ja selfanimal pawal ei küsi teie mult middagi.

Epistel neljandamal Pühapäawal parrast
Kristusse üllestousmisse Pühha. Jat.
I, 16-21. salmist sadit.

Sirge efsige mitte, mo armsad wennad. Keif hea andminne, ja keif tãis and an üllewelt ja tulleb mahha walguste Jesast, kelle jures ei olle muutimist egga wahhetamisse warjo. Temma on meid sünnitanud omma tahtmisse järrele tõe sanna lãbbi, et meie piddime kui üks esjimenne suggu ollema temma lomade seast. Separrast, minno armad wennad, olgo igga innimenne nobbe kuulma, pitkalinne rãkima, pitkalinne wihhale: Sest innimesse wihha ei te mitte, mis Jummalala ees õige on. Separrast heitke ennesest ärra keif rojust ja kurjust, mis wãgga paljo on, ja wõtke tassase melega wasto sedda sanna, mis teie sisse on istunud, ja woib teie hinged onjaks tehha.

Evangelium neljandamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse üllestousmisse Pühha.

Joan. 16, 5-15. salmist sadik.

Agga nüüd lähhen minna selle jure, kes mind
on läkkitanud, ja ükski teie seast ei küssi mult:
kubho sa lähhad? waid et minna teile sedda ollen
üttelnud, on teie südda täis kurwastust sanud.
Agga minna ütlen teile sedda töt: Se tulleb teile
heaks, et minna ärralähhan, sest kui minna ärra
ei lähhä, siis ei tulle trööstia mitte teie jure; Agga
kui minna saan ärralainud, tahhan minna tedda
teie jure läkkitada. Ja kui sesamma saab tulnud,
annab temma ma-ilmale märko patto pärrast, ja
õigusse pärrast, ja kohto pärrast. Patto pärrast,
et nemmad ei ussu minno sisse: Agga õigusse
pärrast, et minna Jssa jure lähhan, ja teie mind
ennam ei nä: Ja kohto pärrast, et sesinnatse ma-
ilma würsti peäle kohbut on moistetud. Minnul
on teile weel paljo ütlemist, agga teie ei woi sed-
da nüüd mitte kanda. Agga kui temma, se tõe
Waim, tulleb, se juhatab teid keige tõe sisse, sest
temma ei rāgi mitte isseenesest, waid mis temma
kuleb, sedda rāgib temma, ja tuüewad asjad kulu-
tab temma teile. Sesamma auustab mind, sest
minno ommast wottab temma ja kulutab teile.
Keik se, mis Jssal on, se on minno, sepärrast ollen
minna üttelnud, et temma peab minno ommast
wotma ja teile kulutama.

Epistel wiendamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse üllestousmisse Pühha. Jak.

I, 22-27. salmist sadik.

Agga olge sanna teggiad, ja ei mitte ükspäinis
Kruul.

Kuuljad, et teie walle mõlemiste läbbi ennast ei petta. Sest kui kegi on sanna kuulja, ja ei mitte tegaja, se on selle mehhe sarnane, kes omma ihho-likko pället peeglis katsub. Sest ta on ennast kats- nud ja ärraldanud, ja seddamad ärraunnusta- nud, mis üggune temma olli. Agga kes wabba- dusse tõe kasso sisse kumardades watab, ja selle jure jääd, seinnane ei olle mitte unustaw kuulja, waid teo teggia, seinnane on wast onnis omma teggemisse sees. Kui kegi teie least arwab Jum- mala tenia ollewad, ja ei tallitse mitte omma keelt, waid pettab omma süddant, selle Jumma- la tenistus on tühine. Üks puhhas ja laitmatta tenistus Jummal ja Issia ees on se: Waeste laste ja lastnaeste järrele kulama nende willetsus- ses, ja isseennast ilmapiggata ma- ilnast pid- dama.

Ewangelium wiendamal Pühhapäwal pär- rast Kristusse ülestouzmisse Pühha.
Joan. 16, 23-30. Salmist sadit.

Sdest, tdest minna ütlen teile: Mis teie ial Iss- salt pallute minno nimmel, sedda annab tem- ma teile. Tännini ep olle teie middagi pallunud minno nimmel: Palluge, siis peate teie wõtma, et teie rõõm woiks tõe olla. Sedda ollen minna teile tähhendamisse sannadega rāfinud, agga se tund tulleb, et minna tähhendamisse sannadega ennast teile ei rāgi, waid kulutan teile julgeste ommast Issast. Selsammal päwal peate teie palluma minno nimmel, ja minna ei ütlen teile mitte, et minna tahhan Issa teie eest palluda, sest Issa isse armastab teid, sest et teie mind ollete armasta- nud,

nud, ja usk nud, et minna Jummalast ollen wäljalainud. Minna ollen Jesast wäljalainud, ja tulnud ma ilma sisse, ta jättan minna ma ilma mahha, ja lähhen Jesa juure. Siis ütlesid temma jüngrid temma wasto: Wata, nüüd rägid sinna julgäste, ja ei ütles ühtegi rähhendamisestanna. Nüüd teame meie, et sinna teie asiad tead, ja sul ep olle tarwis, et sinnult kegi küsib. Sest ussume meie, et sinna Jummalast olled wäljalainud.

Epistel Kristus se Taewaminne mis se Pühhal.
Apost. Tegg. rani. 1, 1-11. salmist sadit.

Esimesse ramato ollen minna kül teinud, Teo wilus, teiegest ject mis Jesus hakkas teggema ja õppetama se päwani, millal tedda ülleswoeti, kui ta Apostlidadele (tedda ta olli ärrawallitsenud) pühha Waimo läbbi sai kässo annud, kennele temma ka pärrast omma kannatamist isseennast ellawalt olli näitnud mitme tõssise märgiga, ja olli neist nähtud nellikümme päwa, ja räkis Jummalaraigi asjo. Ja kui ta nendega kokko sai, käskis temma neid, et nemmad ei piddand Jerusalemmast ärraminne ma, waid Jesa toonust ootma mis teie (ütles temma) minnust ollete kuulnud. Sest Joannes on kül weega ristitud, agga teid peab pühha Waimoga ristitama, ei mitte kaua pärrast neidsinnatsid päiwi. Kes nüüd ollid kokkotulnud, küsüsid temmalt ja ütlesid: Jesand, kas sinna sefsinnatsel aial jälle Israeile üllesehhitad kuningriiki? Agga temma ütles neile: Teie ei sünni aego egga tundisid teada, mis Jesa omma ennese melewaida pannud, waid teie peate pühha Waimo wägge samia, kui ta teie peale saab tulnud

nud, ja peate minno tunnustajad ollema ni hästi Jerusalemmas, kui ka keigei Juda ja Samaria maal, ja ma- ilma otsani. Ja kui ta sedda sai ütelnud, tõsteti tedda nende nähhes ülles, ja pilto wottis tedda ülles nende silma eest ärra. Ja kui nemmad üksi filmi taewa pole waatsid, kui temma ärraläks, wata, siis seisid nende jures kaks meest walgis ridis, kes ka ütlesid: Kalilea ma mehed! mis teie seisate ja watate ülles taewa? sefinnane Jesus, kes teilt on ülleswoetud taewa, se peab tullema selsammal kombel, kui teie tedda ollite näinud taewa ärraminnewad.

Ewangelium Kristusse Taewaminnemisse
Pühhal. Mark. 16, 14. 20. salmist sadik.

Mimaks kui need üksteiskümmend laudas istid, näitis ta ennast, ja sõitles nende uskmata ja kowwa süddant, et nemmad neid es olle usknud, kes tedda ollid näinud üllestougnud ollewad. Ja temma ütles neile: Minge keige ma- ilma, ja Tulutage armo- õppetust keige lomale. Kes ussub ja tedda ristitakse, se peab õnsaks sama; agga kes ei ussu, tedda peab hukka moistetama. Agga neile, kes uskwad, peawad nisuggused tähhed jures ollema: Minno nimmel peawad nemmad kure waimusid wäljaatama, usi kelelid räkima, ussa ülles-wotma, ja kui nemmad üht surma jomist peaksid joma, ei pea neile sest ühtegi wigga sama. Haigede peäle peawad nemmad käsfi pannema, siis sawad nemmad parremaks. Ja Issand, kui ta nendega sai räklnud, woeti ülles taewa ja istab Jummalal parremal polel. Agga nemmad läksid wälja, ja ütlesid jutlust keikis paikus, ja Issand

sand aitas neid, ja finnitäs se sanna nende im-
me- räkiede läbbi, mis seäl jures sündsüd.

Epistel kuendamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse üllestousmisse Pühha.

1 Peetr. 4, 7-11. salmist sadik.

Ugga keige asjade ots on liggi sanud, sepärrast
olge meistliiklud ja walmsad palwettele Ugga
keige ennamiste piddage issekeskis ühte puhko ar-
mastust: Sest armastus kattab pattude hulka.
Olge issekeskis woorage mastowotjad, ilma
nurrisematta, sedda möda kui iggaüks on armo-
andi sanud, nenda oitage teine teist sellega, kui
Zummala monnesarnase armo head malapidda-
jad. Kui fegi rögib, kui Zummala sannad räkigo-
temma sedda, kui fegi tenib, se tenigo kui iest ouust,
mis Zummal annab, et keikis Zummal saaks
auustud Jesusse Kristusse läbbi, kellet on au ja
wäggi iggaweste iggawesjeks ajaks, Amen.

Evangelium kuendamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse üllestousmisse Pühha. Joan.

15, 26- ja 16, peat. 4 salmist sadik.

Ugga kui se wööstia saab tulnud, sedda minna
teile rahhan läkkitada Issast, se tõe Waim,
kes Issast wäljalähhäb, sesamma peab minnuft
tunnistama, ja teie peate ka tunnistama, sest teie
ollete almissest minnoga olnud. Sedda ollen
minna teile räkitud, et teie ennast ei pahhanda. Ja
nemmad lükawad teid koagodussest wälja: ka
tulleb se tund, ei iggaüks, kes teid tappab, mötleb
ennast Zummalale melehead kui ühhe ohwrigateg-
gewad. Ja sedda wotwad nemmad teile tehha se
pärrast

pärast, et nemmad ei olle tunnud sedda Issa ega mind. Ugga sedda ollen ma teile räkinnud, et kui se tund saab tulnud, teie se peäle mötlete, et ma teile sedda ollen ütelnud. Ugga sedda ep olle minna algmisses teile mitte ütelnud, sest et ma teiega ollin.

Epistel Mellipühhi esimesel Päwal. Apost. Tegg. rom. 2, 1-13. salmist sadik.

Ja kui Mellipühhi-pääw kätte sai, siis ollid nemmad keik ühhel meiel kous. Ja taerast sündis äkkitselt üks kobbiseminne, otsego kange tuul olleks puhunud, ja täitis keik sedda kooda, kus nemmad istid. Ja neist nähti kui lõhbutud tulle keled, ja se seisis iggaühhe peäle nende seast. Ja nemmad said keik täis pühha Waimo, ja hakkasid räkima teisi keli, nenda kui se Waim neile andis selgeste ülesräkida. Ugga Jerusalemias ollid Juda-rahwas ellamas Jummalakartlikud mehhed keigesugguse rahwa seast, mis taewa alon. Kui nüüd sesinnane heäl sündis, siis tulli rahwa-hulk kokko, ja said ommas möttes seggaseks, sest iggaüks kulis neid omma kele-murde räkivad. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja pannid imemeks, ja ütlesid teine teise wasto: Wata, eks needsinatsed keik, kes räkivad, Kalilea-ma mehhed ei olle? Kuida siis meie iggaüks kuleme omma kele-murde, mis sees meie olleme sündinud? Olgo meie Parti-rahwas ja Meda- ja Elami-rahwas, ja kes meie ellame Mesopotamia ja Juda ja Kapadokia, Pontusse ja Asia-maal, Brigia ja Yamwillia, Egiptusse ja Libia-rikide sees Kirene Laudo, ja Roma-rahwa woõrad, Juda-rahwas

ni hästi kui need, kes Jüda-rahwä usko heitnud, Kreta ja Arabia-rahwäs; siis kuleme meie neid räkivad meie omma keli Jummalä sured asjad. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja ollid otsego kahhe peäl, ja ütlesid teine teise wasto: Mis se kül peaks ollema? Agga teied pannud sedda naeruks ja ütlesid: Nemmad on täis magusat wina.

Evangelium Mellipühhi esimesesl Päwal.
Joan. 14, 23-31. salmuft sadik.

Jesus wastas ja ütles temmale: Kui kegi mind armastab kü se peab minno saanna, ja minno Jüsa armastab tedda, ja meie tahhame temma jure tulla, ja ello-asiet temma jure tehha. Kes mind ei armasta, se ei pea minno sanno; ja se saanna, mis teie kulete, ep olle mitte minno, waid selle Jüsa, kes mind on läkkitanud. Sedda ollen minna teile räkinnud teie jures olles. Agga se rõõstia, se pühha Waim, tedda minno Jüsa tahhab läkkitada minno nimmel, sesamma peab teid õppetama keik, ja teie mele tulletama keik, mis minna teile ollen ütelnud. Rahho jättan minna teile, omma rahho annan ma teile, minna ei anna teile mitte nenda, kui ma-ilm annab. Teie südda ärgo ehmatago, egga sago arraks mitte. Teie ollere kuulnud, et ma teile ollen ütelnud: Minna lähhan ärra, ja tullen jälle teie jure. Kui teie mind armastaksite, kül teie olleksite siis rõõmsad, et ma ollen ütelnud: Minna lähhan Jüsa jure, sest minno Jüsa on surem mind. Ja nüüd ollen minna teile ütelnud, enne kui se sünnib, et teie ussure, kui se sünnib. Minna ei sa ennami paljo teiega räkida, sest sesinnatse ma-ilma Würst tulleb,

párrast, et nemmad ei olle tunnud sedda Jssa ega mind. Ugga sedda ollen ma teile rákinud, et kui se tund saab tultnud, teie se peäle mötlete, et ma teile sedda ollen úrtelnud. Ugga sedda ep olle minna algmissest teile mitte úrtelnud, sest et ma teiega ollin.

Epistel Mellipühhi esimesel Päwal. Apost. Teg. ram. 2, 1 = 13. salmist sadik.

Ja kui Mellipühhi-pääw kätte sai, siis ollid nemmad keik úhhei meel kous. Ja taerast sündis ákkitselt úks kobbiseminne, otsego kange tuul olleks puhhumud, ja táitis keik sedda kooda, kus nemmad isisid. Ja neist náhti kui lõhbutud tulle keled, ja se seisis iggaühhe peäle nende seast. Ja nemmad said keik ráis pühha Waimo, ja hakkasid rákima teisi keli, nenda kui se Waim neile andis selgeste úllesrákida. Ugga Jerusalemmas ollid Juda-rahwas ellamas Jummalakartlikud mehhed keigesugguse rahwa seast, mis taewa alon. Kui núüd sefynnane heäl sündis, siis tulli rahwa-hulk kokko, ja said ommas möttes seggaseks, sest iggaüks kulis neid omma kele-murde rákiwad. Ja nemmad ehmatasid keik árra, ja pannid imemeks, ja úrlesid teine teise wasto: Wata, eks needsinna sed keik, kes rákiwad, Kalilea-ma mehhed ei olle? Kuida siis meie iggaüks kuleme omma kele-murde, mis sees meie olleme sündinud? Olgo meie Parti-rahwas ja Meda- ja Elami-rahwas, ja kes meie ellame Mesopotamia ja Juda ja Kapadokia, Pontusse ja Asia-maal, Brigia ja Yamwilia, Egiptusse ja Libia-rikide sees Kirene Laudo, ja Roma-rahwa woórad, Juda-rahwas

ni hästi kui need, kes Juda-rahwä usko heitnud, Kreta ja Arabia-rahwäs; siis kuleme meie neid räkivad meie omma keli Sunimala sured asjad. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja ollid otsego kahhe peäl, ja ütlesid teine teise wasto: Mis se kül peaks ollema? Agga teieid pannud sedda naeruks ja ütlesid: Nemmad on täis magusat wina.

Evangelium Mellipühhi esimesel Päwal.
Joan. 14, 23-31. salmuft sadik.

Jesus wastas ja ütles temmale: Kui legi mind armastab tü se peab minno sanna, ja minno Issa armastab tedda, ja meie tahhame temma jure tulla, ja ello-asiet temma jure tehha. Kes mind ei armasta, se ei pea minno sanno; ja se sanna, mis teie kulete, ep olle mitte minno, waid selle Issa, kes mind on läkitanud. Sedda ollen minna teie räkitud teie jures olles. Agga se rõdostia, se pühha Waim, kedda minno Issa tahhab läkitada minno nimmel, sesamma peab teid õppetama keik, ja teie mele tulletama keik, mis minna teie ollen ütelnud. Rahho jättan minna teile, omma rahho annan ma teile, minna ei anna teile mitte nenda, kui ma-ilm annab. Teie südda ärgo ehmatago, egga sago arraks mitte. Teie ollere kuulnud, et ma teile ollen ütelnud: Minna lähhan ärra, ja tullen jälle teie jure. Kui teie mind armastaksite, kül teie olleksite siis rõdm-sad, et ma ollen ütelnud: Minna lähhan Issa jure, sest minno Issa on surem mind. Ja nüüd ollen minna teile ütelnud, enne kui se sünnib, et teie ussure, kui se sünnib. Minna ei sa ennam paljo teiega räkida, sest sesinnatse ma- ilma Würst tul-
leb,

leb, ja ei sa minnujt ühtegi. Agga et ma-ilma moistaks, et minna sedda Jõsa armastan, ja nenda teen, kui Jõsa mind on kâsknud: touste ülles, lâkki siit ärra.

Epistel Mellipühhi reisel Pâwwal. Apost. Tegsgud. rom. 10, 42-48. salmist sadik.

Ja temma (JEsus) on meid kâsknud rahwale kuulutada ja tunnistada, et sesamma on se Jummalast iseätud ellawatte ja surnutte kohtmoistja. Sestsinnatsesest tunnistawad keik Prohwerid, et tamma nimme lâbbi keik, kes temma sisse ussumwad, peawad pattude andeks, andmist sama. Kui Peetrus need sannad alles râkis, langes pühha Waim keikide peäle, kes sedda sanna kuulsid; ja need usklikud ümberleikamisest, ni mitto kui Peetrussega ollid tulnud, ehmatasid ärra, et ka pagganatte peäle pühha Waimo and olli wallatud. Sest nemmad kuulsid neid woõraid kelesid râkiwad, ja Jummalat wägga auustawad. Siis kostis Peetrus: Kas tegi woib wet keelda, et neid ei peaks ristitama, kes pühha Waimo on sanud nenda kui meiege? Ja temma kâskis neid ristita JEsanda nimmel.

Ewangelium Mellipühhi reisel Pâwwal.

Joan. 3, 16-21. salmist sadik.

Sest nenda on Jummal ma-ilma armastanud, et temma omma aino sündinud Poia on annud, et ükski, kes temma sisse ussub, ei pea hukka sama, waid et iggawenne ello temmal peab ollema. Sest Jummal ep olle omma Poega mitte kâskitanud ma-ilma, et temma ma-ilma piddi hukka-

moist-

moistma, waid et ma-ilm temma läbbi piddi õn
saks sama. Kes temma sisse ussub, tedda ei mois-
teta mitte hukka; agga kes ei ussu mitte, jubba se
on hukkamoiistetud, sest temma ep olle usnud
Jummala aino sündinud Poia nimme sisse. Ag-
ga se on se hukkamoiistminne, et Walgus on tul-
nud ma-ilm sisse, ja inimessed armastasiid
pimmedust enam kui sedda Walgust; sest nende
teud ollid kurjad. Sest iggaüks, kes kurja teeb,
wihtab sedda walgust, ja ei tulle walgusse jure, et
temma teggusiid ei pea laidetama. Agga, kes tõt
teeb, se tulleb walgusse jure, et temma teud woif-
siid arwalikkuks sada, sest nemmad on Jummala
sees tehtud.

Epistel Mellipühhi kolmandamal Pääwal.
Apost. Tegg. rom. 8, 14-17. salmist sadik.

Sa kui need Apostlid, kes Jerusalemmas ollid,
said kuulda, et Samaria lin Jummala san-
na olli wastowotnud, läkkitasid nemmad nende
jure Pectrust ja Joannest. Kui need senna said,
pallusiid nemmad Jummalat nende eest, et nem-
mad pühha Waimo piddid sama. (Sest temma
ei olnud weel ühhegi peale nende seast langenud,
waid nemmad ollid agga Issanda Jesusse nima-
mel ristitud. Siis panid nemmad käed nende
peale, ja nemmad said pühha Waimo.

Exwangelium Mellipühhi kolmandamal Pää-
wal. Joan 10, 1-10. salmist sadik.

Sest, tõest, minna ütlen teile, kes ei lähkä
üksest sisse lammasste lauta, waid astub mais-
alt sisse, se on warras ja rõwel. Agga kes uksest
sisse

sisse lähhäb, se on lammaste karjane. Sellele teeb uksehoidja lahti, ja need lambad kuulwad temma heäle, ja temma kutsub ommad lambad nimme pärrast, ja wiib neid wälja. Ja kui ta ommad lambad saab wäljaaianud, siis kãib temma nende eel, ja need lambad kãiwad temma järrel, sest nemmad tundwad temma heält. Agga woõra järrel ei kãi nemmad mitte, waid pöggenewad temma eest, sest nemmad ei tunne woõraste heält mitte. Se tähhendamisese-sanna ütles Jeesus neile: Agga nemmad ei moistnud mitte, mis se pididi olla, mis temma neile rãkis. Sepãrrast ütles Jeesus jälle nende wasto: Tõest, tõest minna ütlet teile: Minna ollen lammaste uk. Keif, kes enne mind on tulnud, need on wargad ja rõõwolid: agga lambad ei olle neid mitte kuulnud. Minna olen se uk, kui kegi minno lähbi sisse lähhäb, se peab õnsaks sama, ja peab sisse- ja wäljamineema, ja sõmiste leidma. Warras ei tulle mu pärrast, kui warrastama ja tapma ja huffama. Minna olen tulnud, et neil peab ello ja keif rohkesti ollema.

Epistel kolm: aino Jummal Pühhal,
Rom. II, 33-36. salmist sadit.

Sh sedda Jummal rikkusse ja tarkusse ja tundmisse süggawust! Kuis ärra-arramatata on temma kohtomoistmised, ja ärramoistmata temma wiisid! sest kes on Jsianda mele tunnud? Ehk kes on temma nouandja olnud? Ehk kes on temmale middagi enne-aunud, et sedda peaks temmale jälle tasutama? Sest temma sest, ja temma lähbi ja temma sisse on keif asjad; temmale olgo au iggaweste, Amen.

Ewan

Evangelium kounzaino Jummalapühhal.

Joan. 3, 1-15. salmist sadit.

Agga üks inimenne olli Bariseride seast, Nikodemus nimmi Judarahwä üllem. Sesine nane tulli Jeesuse jure õsel, ja ütles temmale: Sõpetaja, meie teame, et sa olled Jummalast tulnud õppetajats: Sest ükski ei woi neid immetähtesid tehha, mis sinna teed, kui Jummal ei olle temmasga. Jeesus wastas ja ütles temmale: Tõest, tõest, minna ütlen sulle, kui legi ei sinni üllewelt, ei woi temma mitte Jummal riki nähha. Nikodemus ütles temma wasto: Kuis woib inimenne sündida, kui ta wanna on? Kas ta woib teistkorda omma emma ihho sisse minna ja sündida? Jeesus wastas, Tõest, tõest, minna ütlen sulle, kui legi ei sinni weest ja Waimust, siis ei woi temma mitte Jummal riki sisse sada. Mis lihast sündinud, se on liha, ja mis Waimust sündinud, se on Waim. Arra panne immet, et ma sulle olen ütelnud: Teie peate üllewelt sündima. Tuul puhhub, kuhho ta tohhab, ja sinna kuled temma heale, agga sinna ei tea mitte, kust ta tulleb, ja kuhho ta lähhab: Nenda on iggäiks, kes Waimust on sündinud. Nikodemus wastas ja ütles temmale: Kuida se woib sündida? Jeesus wastas ja ütles temmale: Olled sinna Israeli õppetaja, ja ei moista sedda mitte? Tõest, tõest minna ütlen sulle: Meie rägime, mis meie teame, ja tunnistame, mis meie olleme näinud, ja teie ei wotta meie tunnistust mitte, wasto. Kui minna teile rägim neist asjust, mis ma peäl on, ja teie ei ussu mitte; kuida wottaksite teie uskuda, kui ma teile rägiksin neist asjust, mis üllewel taewas on? Sest

ükski ei olle taewa lainud, kui agga se, kes taes wast mahhatulnud, se innimesse Poeg, kes taes was on. Ja nenda kui Moses übbe ussi on k'rbes üllendanud; nenda peab se innimesse Poeg üllens datama, et ükski, kes temma sisse ussib, ei pea hukka sama, waid et temmal iggawenne ello peab ollema.

Epistel esimesel Pühapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha i Joan.

4, 16=21. salmist sadik.

Jummal on armastus, ja kes armastusse sisse jääb, se jääb Jummal sisse, ja Jummal temma sisse. Ses on se armastus täieks sanud meie jures, et meil woits julgust olla kohto päwal, sest otsego temma on, nenda olleme ka meie sessin matses ma-ilmäs. Kartust ep olle mitte armastusses, waid täis armastus aiab kartust wälja, sest kartusfel on wallo; agga kes kardab, se ei olle mitte täieks sanud armastusses. Armastagem tedda, sest ta on meid enne armastanud. Kui kegi ütleb: Ma armastan Jummalat, ja wihtab omma wenda, se on wallelik; sest kes ei armasta omma wenda, kedda ta näab, kuidas se woib Jummalat armastada, kedda temma mitte ei nä? Ja sessinane kassosanna on meil temmalt, et se, kes Jummalat armastab, se peab ka omma wenda armastama.

Ewangelium esimesel Pühapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. Luk.

16, 19=31. salmist sadik.

Agga üks rikkas innimenne olli, ja se ehhtas ennast purpuri ja kalli linnase ridega, ja ellas
igga

iggapääm rõõmsaste ja sureste. Agga üks waene oli Laatsarus nimmi, se olli maas temma warawa ees tãis pãijed, ja püdis omma kohto tãis sada neist lewa rasfokessijst, mis rikka laua peals mahhalangnd, agga koeradte tullid ja lakkusid temma pãijed. Agga se sandis, et se waene surri, ja et tedda inglidest kana Nooraami sülesse: agga se rikkas surri ta ja maeti mahha. Ja kui ta pürgus sures wallus olli, ja ommad silmad ülles tõstis, näggi ta Nooraami kãugelt ja Laatsarusi temma süles. Ja temma hüdis ja ütles: Issa Abraam, heida armo mo peale, ja lãkkita Laatsarusi, et ta omma sõrme otja wette kastaks, ja minno keelt jahbutaks, sest mind waewatakse wãgga sefinnat e tullelekes Agga Abraam ütles: Poeg, mõtle, et sa omma head põlwe ommas elus olled kãtte sanud, ja nendafammoti Laatsarus kurja, agga nüüd rõmustakse tedda siin, ja sind waewatakse. Ja peale keik on meie ja teie wahhel suur wahhe kiinitud, et need, kes siit tahtwad senna teie jure minna, ei woi mitte, egga need, kes seäl on, ei sa seält tenna meie jure tulla. Agga temma ütles: Ma pallun siis sind issa, et sa tedda lãkkitad minno issa kotta, sest mul on wiis wenda, et ta neile kiinitaks, et nemmadke ei sa seie wallo paika. Abraam ütles temmale: Neil on Moies ja prohwetid, kuulgo nemmad neid. Agga temma ütles: Ei mitte, issa Abraam, waid kui fegi surrust nende jure lãhhaks, siis parrandaksid nemmad meelt. Agga ta ütles temmale: Kui nemmad Mosest ja prohwetid ei kule, egga nemmad ialge wottaks nou, kui fegi surrust ülestoufeks.

Epistel teisel Pühapäeval pärast kolm-
aino Jummalala Pühha. 1 Joan. 3,
13-18. salmist sadik.

Ärge pange immeks, minno wennad, kui ma-
ilm teid wihkab. Meie teame et meie surmast
olleme tulnud ello sisse, sest et meie armastame
wennad; kes wenda ei armasta, se jääb surma
sisse. Iggüks, kes omma wenna wihkab, se on
inimesse tapja, ja teie teate, et ei ühjelgi inni-
messe tapjal ep olle iggawest ello ennese sisse jä-
wad. Ses olleme meie sedda Jummalala armas-
tust tunnud, et temma omma ello meie eest on jät-
nud, ja meie peame ka ello wendade eest jätma.
Ägga, kel ma-ilm peatoidust on, ja näab om-
mal wennal middagi tarwis ollewad, ja panneb
omma üddame temma eest finni, kuidas jääb
Jummalala armastus temma sisse? Minno lap-
sekesed, ärge armastagem mitte sannaga egga
telega, waid teoga ja tõega.

Ewangelium teisel Pühapäeval pärast
kolm-aino Jummalala Pühha. Luk.
14, 16-24. salmist sadik.

Üks innimenne teggi sure õhto-sõmaia, ja kuts-
sus paljo, ja läkkitas omma sullast õhto-sõ-
maia tunnil neile, kes ollid kutsutud, ütlemas:
Tulge, sest keik on jo walmis. Ja nemmad hakkas-
fist ennast keik ühhest suust wabbandama. Esim-
enne ütles temmale: Minna ollen põldo ostnud,
ja pean wäljaminnema ja sedda waatma; ma
pallun sind, wabbanda mind. Ja teine ütles:
Ma ollen wiis pari hãrgi ostnud, ja lähhan neid
tatsma, ma pallun sind, wabbanda mind. Ja
üks

üks teine ütles: Ma olen naese wotnud, ja separast ei woi minna tulla. Ja se sullane tulli taggasi, ja kuulutas sedda omma Issandale. siis wihas hastas koiazissand, ja ütles omma sullasele: Minne warji walja linna laia ulitsatte ja poik-ulitsate peale, ja to seie sisse need kes waesed ja wigga sed, jallatumad ja pimmedad on. Ja se sullane ütles: Issand se on sündinud nenda kui sa kassid, agga weel on maad. Ja issand ütles sullase wasto: Minne walja tede peale ja aedade äre, ja sada neid sisse tullema, et minno kodda täis saaks. Sest minna ütlen teile, et ükski neist mehhist, kes on kutsutud, ei pea minno õhto-sõmaaga maitsma.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal pärrast kolmasno Jummal Pühha. I Peetr.
5, 6-11. salmist sadik.

Siis allandage ennast nüüd Jummal wägges wa kae alla, et temma teid woiks üllendada digel aial. Heitke keik omma murret temma peäle, sest ta murretsed teie ette. Olge kassinad, walwage, sest teie waenlane, kurrat, kãib ümber kui mõiraja loukwer, ja otsib, kedda temma woiks är-raneelda: selle wasto seiske kindlaste uskus, ja teadke, et needsammad kannatamissed täieste sawad teie wendade seltsi kätte, kes ma ilmas on. Agga se keige armo Jummal, kes meid on kutsunud omma iggawesse au sisse Kristusse Jesusse sees, se parrandago, kinnitago, tehko wahwaks, ja raiago teid tuggewaste, kui teie ürrikeste sate kannatamid. Sellesammale olgo au ja waggi iggaweste iggawesseks aiaks, Amen.

Evangelium kolmandamal Pühapäeval
pärast kolmasaino Jummalala Pühha.
Lut. 15, 1-10 salmüst sadik.

Agga keik Tõlnerid ja pattused tullid temma
jure tedda kuulna. Ja Wariserid ja kirja-
tundjad nurriseid ja ütlesid: Sesinnane wottab
pattusid wasto ja soõb nendega. Agga temma
rätis neile se tähhendamisese-anna, ja ütles: Mis-
suggune innimenne teie seast on, kenneel sadda lam-
mast on, ja kui ta ühhe neist arrakautab, ees ta
jätta ühheksakümme peäle ühheksa kõrbe, ja ees
ta lähhe selle järrele, mis on arrakaddunud, kuni
ta sedda leiab? Ja kui ta saab leidnud, siis pan-
neb ta sedda omma ollade peäle rõmoga. Ja kui
ta kojo saab, siis kutsub ta kokko sõbrad ja naab-
red, ja ütleb neile: Olge minnoga rõõmsad, sest
ma ollen leidnud omma lamba, mis olli arrakad-
dunud. Minna ütlen teile, et nenda on rõõm taes-
was ühhe pattuse pärast, kes meelt parrandab,
ennam kui ühheksakümme peäle ühheksa õige pär-
rast, kellel meleparrandamist ei olle tarwis. Ehk
missuggune naene on, kel kümme trahma-rahha
on, kui ta ühhe trahma-rahha arrakautab, ees ta
kõnalt ei süta, ja ees ta kodda ei pühhi, ja ees ta
hõlega ei otsi, senui kui ta sedda leiab. Ja kui ta
saab leidnud, siis kutsub ta kokko sõbrad ja naab-
red, ja ütleb: Olge minnoga rõõmsad, sest ma
ollen se trahma-rahha leidnud, mis ma olin arrak-
autanud. Nenda ütlen minna teile, on rõõm
Jummalala inglide ees ühhe pattuse pärast, kes
meelt parrandab.

Epistrel ne jandamal Pühapäeval parrast kolm-aino Jummalä Pühha. Rom.

8, 18-23. salmist sadik.

Sest minna arwan, et sellesinnatse aia kannas tamissed ep olle ühtegi waart selle au wasto, mis meile peab ilmutavama. Sest loom otab pitki silmi Jummalä laste au illumist. Sest loom on tühja põlwe alla heidetud, ei mitte hea melega, waid selle parrast, kes tedda on senna alla heimud se lotusse peale, et ka sesamma loom peab peastetud sama sest kadduwa asia tenistuslest Jummalä laste wabbadussesks. Sest meie teame, et keik loom ühtlase äggab, ja ühtlase sures waewas on tännini. Agga mitte ükspäinis se, waid ka need isse, kellel Waimo esimesesed annid on, ja meie isse äggame isscennestes ja otame laste õigust, se on: meie ihho ärrapeasimist.

Evangelium neljandamal Pühapäeval parrast kolm-aino Jummalä Pühha.

Lut. 6, 36-42. salmist sadik.

Separrast olge armolissed, nenda kui teie Is- ja armolinne on. Ja ärge moistke kohhut, siis ei moisteta ka mitte teie peale kohhut: Ärge moistke hukka, siis ei moisteta ka teid mitte hukka. Andke andeks, siis antakse teile andeks: Andke, siis peab teile antama, üks hea kinniwautud, ja tühja peaga ja puistatud moõt peab teie rüppe antama: Sest sellesamma moõdoga, misga teie moõdate, peab teile jälle moõdetama. Agga temma ütles neile tähhendamisese-sanna: Kas pimme woib pimmedale teed juhhatada? Eks nemmad mollemad auks ei lange? Ei jünger olle mitte

te üllenm kui temma õppetaja; agga iggahks täis este õppetud peab ollema kui temma õppetaja. Agga mis sa sedda pinda naad, mis so weenna filmas on, agga sedda palki, mis so ommas filmas on, ei pamine sa mitte tähele. Eht kuida woid sa omma wennale bölda: Wend, lasse ma küssun sedda pinda wälja, mis so filmas on; ja isie ei nä sa sedda palki, mis so filmas on? Oh sinna sallalik! Küssu essite sedda palki ommast filmast wälja, ja siis selletad sinna wäljakistuda sedda pinda, mis so weenna filmas on.

Epistel wiendamal Pühhapäwal pärrast
 Kolm-ai o Jammala Pühha. i Peetr.
 3, 8-15 salmist sadik.

Agga wimaks olge keik ühheleelissed, ärda melega teiste wasto, wendade armastaiad, süddamest halledad, lahked. Ärge makske mitte kurja kurjaga, eht söimamist söimamisega, waid se wasto õnnistage, seie et teie teate, et teie seie olete kutsitud, et teie õnnistamist peate pärrima. Sest kes ello tahhad armastada, ja häid päiwi nahha, se waigistago omma keelt kurja eest, ja ommad mõkkad kawwalust räkimast. Temma pöörigo ennast kurjast ärra, ja tehko head, temma otsigo rahho, ja noudko sedda takka. Sest Jssanda filmad watarad digede peale, ja temma kõrwad kuulwad nende pallumist; Agga Jssanda päile on wasto neid, kes kurja tewad. Ja kes on, kes teile peaks kurja teggema, kui teie head takkanouate? Ja kui teie ka peaksite kannas tama digus'e pärrast, siis ollete teie õnsad: agga ärge kartke nende hirno, ja ärge ehmatage mitte wäg

wägga ärra. Agga pühhitsege Issandat Jummalat omma süddamette sees.

Evangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast kolmasaino Jummalala Pühha.
Lut. 5, 1-11. Salmust sadit.

Agga se sündis, kui rahwas temma (Jesusse) jure tungis Jummalala sanna kuulma, ja temma isse seisis Kenetsareti järwe äres, ja näggi Paks laewa järwe äres seiswad, agga kallamehshed ollid neist wäljalainud, ja lopputasid note ärra: siis läks temma ühhe laewa peäle, mis Simona pärralt olli, ja pallus tedda, et ta mäelt nattukest piddi ärrasoudma. Ja temma istus mahha, ja õppetas rahwast laewa sees. Agga kui ta lõppes räkimast, ütles temma Simona wasto: soua senna süggawa kofta, ja laske emmad nodad sisse ühhe loma katseks. Ja Simon wastas ja ütles temmale: Õppetaja, meie olleme Feige se õ tööd teinud, ja ep olle ühtegi sanud, agga sinno sanna peäle tahhan ma nota sisse lasta. Ja kui nemmad tedda teggid, said nemmad sure hulga kalso; agga nende noot karrisest lõhki, ja nemmad tombasid kääga omma seltsimeeste wasto, kes teises laewas ollid, et nemmad piddid tullesma, ja neid aitma. Ja nemmad tullid ja täitsid mollemad laewad täide, nenda et nemmad wauksid. Agga kui Simon Peetrus sedda näggi, heitis temma Jesusse põlwede ette mahha, ja ütles: Issand, minne minnust ärra, sest ma ollen üks pattune innimenne. Sest suur ehmatu olli temma peäle tulnud, ja keikide peäle, kes temmaga ollid, se kallafagi pärrast, mis nemmad ühhes ollid sanud

nud. Mendasammoti ka tulli suur ehmatuſ Jakobuſe ja Joannesſe, Sebedeuſſe pöegade peale, kes Simona ſelſſin ehhed oiid. Ja Jeſuſ ütles Simona waſto: Arra karda, ſeſt aiſt pead ſa innim ſſi püüdma. Ja nemmad aiäſid laewaſ dega mäele, ja jaſſid keik mahha, ja käiſid temma järrel.

Epistel kuendamol Pühhopäwal pärraſt kolm=aino Jummalala Pühha. Rom. 6, 3=11. ſalmiſt ſadik.

Ehſ eſs teie ei tea, et, mitto meid Kriſtuſſe Jeſuſſe ſiſſe on riſtitud, et meie temma ſurma ſiſſe olleme riſtitud? Siis olleme meie temmaga mahhamaetud riimiiſſe läbi ſurma ſiſſe; ja ot ego Kriſtuſ on üllesarratud ſurnuſt Iſſa au läbi, et meie ka nenda peame udes elluſ käima. Seſt kui meie temmaga olleme iſtitud temma ſurma ſarnaduſſeſ, ſiis peame meie ka temma ülleſtouiſſe ſarnatſed ollema. Et meie ſedda teame, et meie wanna inuimenne temmaga on riſti lödud, et pättö ihho peab tühjaſ minnema, et meie mitte ennani pättö ei teni; ſeſt kes ſurnud on, ie on õigeiſ moiſterud pättuſt. Agga kui meie Kriſtuſſega olleme ſurnud, iis uſume meie, et meie ka temmaga peame ellama, ſeſt et meie teame, et Kriſtuſ ſurnuſt ülleſarratud mitte ennani ei ſurre, ſurni ei wallitſe teps temma üle. Seſt, miſ temma on ſurnud, ſedda on ta pättule ſurnud ükſtord; agga miſ ta ellab, ſedda ellab temma Jummalale. Nenda arwage ka teie ennaſt pättule kui ſurnud ollewad, agga Jummalale elawad Kriſtuſſe Jeſuſſe meie Jeſanda ſeſ.

Evangelium kuendamal Pühhapäeval parrast kolmasaino Jummalä Pühha. Matt.
5. 20:26. salmist sadik.

Sest minna (Jesús) ütlen teile: Kui teie õigus
ep olle paljo üllem kui kirjatundjarte ja La
riferide õigus, siis ei sa teie mitte tuewa riki. Teie
ollete kuulnud, et wannemille on räkitud: Sinna
ei pea mitte tapma; agga kes ial tappab, on koh
to wäärt. Agga minna ütlen teile, et iggauts, kes
omma wenna peäle ilma-asjata wihha kunnab,
on kohto wäärt; agga kes ial omma wenna was
to ütleb: Naka, se on sure kohto wäärt; agga
kes ial ütleb: Sa jölle! se on pörgo tulie wäärt.
Separrast, kui sinna omma ande altari peale
tood, ja seäl so mele tulleb, et sinno wennal mid
dagi on sinno wasto; siis jätta senna omma an
de altari ette, ja minne ja leppi enne omma
wennaga ärra, ja siis tulle ja to omma ande.
Olie pea heamelelinne omma wihha-mehhe was
to, kummi sinna temmaga tee peäl olled, et se wih
ha-mees sind ei anna ärra kohtomoistia kät e ja
kohtomoistia sind ei anna ärra üllase kätte, ia
sind ei wiisfata wangitorni. Tdest, minna ütlen
julle: sinna ei pease seält wälja, ennego sinna
ka wiimse tinga saad ärramaksnud.

Epistel seitsemel Pühhapäeval parrast kolm
aino Jummalä Pühha. Rom. 6, 19:23.
salmist sadik.

Minna rägim innimesse kombel teie lihha nõds
russe parrast; seiti otsego teie ommad liks
med ollete annud rojastussele ja üllekohtule or
jaks üllekohtuts: nenda andke nüüd ommad liks
med

med õigussele orjaks pühitsusseks. Eest kui teie patto sullased ollite, siis ollite teie õigussest lahti. Mis lasjo olli teil siis neist asjust, mis pärrast teil nüüd habbi on? Eest nende ots on surm. Agga nüüd, et teie ollete pattust lahti ja Jummalala orjaks sanud, on teil omma kasso, et teie pühaks sate, ja se ots on iggawenne ello. Eest surm on patto pakk, agga iggawenne ello on Jummalala armo: and Kristusse Jesusse meie Issanda sees.

Ewangelium seitsemel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalala Pühha. Mark. 8, 1-9. salmist sadik.

Neil päiwil, kui wägga paljo rahwast kous olli, ja neil ep olnud ühtegi süa, kutsus Jesus ommad Jüngrid enneje jure ja ütles neile: Mul on wägga halle meel se rahwa peale, sest nemmad on jo kolm pawa minno jures olnud, ja neil ep olle middagi süa. Ja kui minna neid lassen koid minna sömatta, siis nõrguwad nemmad ärra tee peäl, sest monned neist ollid kaugelt tulnud. Ja temma jüngrid wastasid temmale: Kust wõib kegi jün kõr. es neid leiwaga täita? Ja temma käsks neilt: Mitto leiba teil on? Ja nemmad ütlesid: Seitse. Ja temma käsks rahwast mahhaistuda ma peäle, ja wottis need seitse leiba, tännas, murdis ja andis omma jüngritele, et nemmad piddid ette pannema. Ja nemmad pannid rahwa ette, ja neil olli pissut kallokesi, ja temma õnnistas ja käsks ka neid ettepanna, agga nemmad söid ja nende kühhud said täis, ja korjasid kokko üllejanud pallokesi seitse korwi täit. Agga neid kes ollid sö-
nud,

nud, olli liggi nelli tuhhat, ja temma lastis neid minna.

Ewangelium, mis Kiriko-seäduſſe ramato järrel ſeſinnatſei ſeitsmei Pühhapääl pärraſt kolm-aino Jummalapühha ta käſtatſe etteluggeda, ja ärraſelletada. Matt. 17, 1-9. ſalmiſt ſadiſt.

Ja kwe päwa pärraſt wottis Jeſus emneſega Peetruſt ja Jakobuſt ja Joanneſt temma wenda, ja wiis neid ülles ühhe kõrge mäe peale iſſepäinis, ja tedda mudeti nende ees, ja temma palle paistiſt otſego päike, ja temma rided ſaid walgeſt otſego walguſ. Ja wata, Moſes ja Elias näitiſid emmaſt neile, ja kõnneleſid temmaga. Alga Petrus waſtas ja ütles Jeſuſſele: Iſſand, ſe on hea, et meie ſiin olleme, kui ſa tahſ had, ſiis tahhame meie ſeie kolm maia rebha, ühhe ſinnule, ja ühhe Moſeſſele, ja ühhe Eliale. Kui temma alles räkis, wata, ſiis warjas nende ülle üks ſelge pilw, ja wata üks heäl pilweſt ütles: Eſinnane on mo armas Poeg, keſ minno mele pärraſt on, tedda kuulge. Ja kui jängid ſedda kuulſid, beitiſid nemmad omma ſilmili mahha ja kartſid wägga. Ja Jeſus tuli nende jure, pütus neiſſe ja ütles: touſte ülles ja ärge kartke mitte. Alga kui nemmad ommad ſilmad ülleſtõtiſid, ei näinud nemmad keddagi, kuud Jeſuſt ükspäinis. Ja kui nemmad mäelt allalakiſid, kaſtis neid Jeſus ja ütles: Teie ei pea ſedda näitmiſt ühhelegi üttema, kummi innimeſſe Poeg juremaſt ſaab ülleſtõusnud.

Epiſtel kahheſſamal Pühhapáwal párraſt
kolm-aino Jummalá Pühha. Rom.

8, 12-17. ſalmiſt ſadiť.

Sepárraſt nüüd, wennad, ep olle meil wólgo
lihhağa, et meie peakſime lihha järrele ellas
ma. Eſt kui teie lihha järrele wottate ellada,
ſiis peate teie ſurrema: agga kui teie Waimo láb-
bi ihho teud wottate ſurretada, ſiis peate teie ellas
ma. Eſt ni mitto kui Jummalá Waimo láb-
bi juhha akſe, needſinuatsed on Jummalá laſſed.
Eſt teie ep olle ſanud ſullafe põlwe waimo, et teie
jälle peakſite kartma, waid teie ollete laſſe põlwe
Waimo ſanud, kelle láb-
bi meie kiſſendame: Ab-
ba, Jſſa! Eſamma Waim tunniſtab meie wais-
moga, et meie olleme Jummalá laſſed. Olleme
meie nüüd laſſed, ſiis olleme meie ka párriad, ni
hásti Jummalá párriad, kui Kriſtuſſega párris-
ad, kui meie temmaga kannatame, et meie ka
temmaga au ſiſſe ſama.

Ewangelium kahheſſamal Pühhapáwal
párraſt kolm-aino Jummalá Pühha.

Matt. 7, 15-23 ſalmiſt ſadiť.

Qigga hoidke ennast walle probiwetide eest, keſ
teie jure tullewad lammaste ridis, agga ſeeſt
pidi on nemmad kiſkiad hundid. Nende wil aſt
peate teie neid tundma. Kas wina marjo noppis
takſe kiſbowit iuſi, ehť wigi-marjo ohhakiſi? Nende
da igga hea pu kannab head wilja, agga pahha
pu kannab pahha wilja. Hea pu ei woi pahha
wilja kanda, egga pahha pu woi head wilja kan-
da. Igga pu, mis head wilja ei kannab, raiutakſe
mahha ja wiſjatakſe tullesſe. Sepárraſt nende
wil

wiljast peate teie neid tundma. Ei sa keik, kes minno wasto ütleb: Issand, Issand, taewa riki, waid kes teeb minno Issa tahtmist, kes taewas on. Paljo ütlewad minno wasto seitsammal päwal: Issand, Issand, eks meie olle sinno nimmel prohweri wisil rākinud, ja sinno nimmel kurjad wa mud wälja aianud, ja sinno nimmel paljo wāggewa d teggusid teinud? Ja siis tunnistan minna neile; minna ei olle teid ellades tunnud, tagganegē minnust ärra, kes teie üllekohto tete.

Epistel ühheksamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalä Pühha. 1 Kor.

10, 6=13. salmist sadit.

Agga need asjad on meie etterāhhendamisfeks sündinud, et meie kurje asjo ei pea himmus-tama, nenda kui nemmadke on himmistanud. Ärge sage ka mitte woōra jummalä teenriks, nenda kui monningad neist, kui kirjotud on: rahwas istus mahha söma ja joma, ja tousis ülles māngima. Ärge pidagem ka hora-ello, nenda kui monningad neist on hora-ello pidanud, ja langsid ühhel päwal kolmtuhhat kolmatkümmed. Ärge kiusagem ka Kristust, nenda kui monningad neist ka kiusasid, ja neid rikkuti maddudest ärra. Ärge nurrisege ka mitte, nenda kui monningad neist nurrisesid ja said hukka ärrarikkuja läbbi. Agga se keik on sündinud neile etterāhhendamisfeks. Agga se on kirjotud meile maenitsusfeks, kelle peäle ma-ilma ots on tulnud. Sepärrast, kes ennast arwab seiswad, se karsko, et temma ei lange. Teile ei olle weel muud kui innimesse kiusatus kätte tulnud; agga Jummal on ustaw,

Ees teid ei lasse kiusata ennam kui teie sudate kanda, waid tahhab kiusatussega ka sedda otsa tahha, et teie sudate kande.

Ewangelium ühheksamal Pühhapäwal pärrast Kolmaino Jummalal Pühha. Lut.
16, 1-9. salmist sadik.

Agga ta ütles ka omma jüngritte wasto: üks innimenne olli rikkas, sel olli maiapidajaja, ja selle peäle olli temma ette kõnne tõstetud, kui peaks ta temma warra ärrahukkama. Ja temma kutsus tedda, ja ütles temmale: kuidas ma sedda sinnust kulan? te arwo ommast maiapidamissest, sest sinna ei woi ennam mitte maia pidada. Agga se maiapidajaja mõtles isseenneses: Mis pean ma teggema? minno Issand wottab maiapidamist minnust ärra; kaewada ei suda ma mitte: habbi on mul kerjades. Ma tean, mis ma tahhan tehha, et kui minna maiapidamisest lahti saan, nemmad mind wastowotwad omma koddade sisse. Ja temma kutsus ennese jure iggauhhe omma Issanda wõlglast, ja ütles esimesse wasto: paljuks sul mo Issandaga wõlgo on? ja se ütles: sadda wati õlli. Ja ta ütles, temmale: wotta omma ramato, ja istu mahha ja kirjota warsti wiiskümmend. Pärrest ütles ta teisele: agga paljuks sul wõlgo on? temma ütles: sadda walka nissu. Ja temma ütles temmale: wotta omma ramato, ja kirjota kahheksakümmend. Ja se issand kiris sedda üllekohrust maiapidajajast, et ta targaste olli teinud, sest sefinnatse ma-ilma lapsed on ennam moistlikkud, kui walgusse lapsed omma suggu rahwa seas. Ja minnage

nage ütlen teile : tehke ennestele sobro üllekohtu-
fest Mammonast, et kui teie keikist lahti sate, nem-
mad teid wastowotwad iggaweste maiadesse.

Epistel kümneimal Pühhapäwal pärrast
kolmasaino Jummal Pühha. 1 Kor.
12, 1-11. salmist sadik.

Agga waimolikkust andist, wennad, ei tahha
minna mitte, et teil peab teadmatta ollema.
Teie teate, et teie ollite pagganad, ja läksite keles-
tumatte wõdraste jummalatte jure, nenda kui
teid sadeti. Sepärrast annan ma teile teada, et
ükski, kes Jummal Waimo läbbi rägib, Jesust
ära ei nea. Ja ükski ei woi Jesust Issiandaks
nimmetada, kui agga pühha Waimo läbbi. Kül-
armo-andid on mitmesuggused, agga sesamma
Waim. Ja ammetid on mitmesuggused, agga
sesamma Issand. Ja teud on mitmesuggused,
agga sesamma Jummal on, kes keik keikide sees
teeb. Agga ihhahhele antakse Waimo walgus-
tamist teiste kasuks. Sest ühhele antakse Wai-
mo läbbi tarkusse sanna, agga teisele tundmissse
sanna sesamma Waimo järrel; agga teisele an-
takse usko sesamma Waimo sees; agga teisele
annid terweks tehha sesamma Waimo sees; agga
teisele wäggewaid teggusid tehha: agga teisele
prohwetikulutamist; agga teisele waimusid ärra-
arwata; agga teisele antakse monnesuggusid ke-
lesid; agga teisele keelte ärraselletamist. Agga
sedda keik teeb-se üks ja sesamma Waim, ja
jaggab iggauhhele omma, nenda kui temma
tahhab.

Ewangelium künnemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. Luk.

19, 41-48. Salmist sadit.

Ja kui temma (Jesus) liggi sai ja linna näggi, nuttis ta temma pärrast, ja ütles: kui sinna-ge teaksid sedda ja weelgi selfinnatsel ommal päwal, mis sinno rahhule tarwis lähhäb! agga nüüd on se sinno silma eest warjule pandud. Sest aeg tulleb sinno peäle, et so waenlased sinno ümber walli tewad, ja sinno ümber piirwad, ja sind keik-piddi-waemawad; ja nemmad löwad sind mahha ja sinno lapsed sinno sees; ja ei jätta kiwwi kiwwi peäle, sepärrast et sa ei olle tunnud omma armo-katsmissse aega. Ja temma läks pühha kotta, ja hakkas wäljaaiama neid, kes seäl sees misid jo ostsid, ja ütles neile: kirjutud on: minno kooda on palwe kooda, agga teie ollete sedda rõõwli auguks teinud. Ja temma olli iggapäaw pühhas foias õppetamas. Agga üllemad preestrid ja kirjatundjad ja rahwa üllemad püüdsid tedda hukka sata, ja ei leidnud mitte mis nemmad piddid teggema: sest keik rahwas, mis tedda kuulis, hoidsid temma pole.

Epistel ühhetestkünnemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1 Kor. 15, 1-10. Salmist sadit.

Agga ma annan teile teada, wennad, sedda armo-õppetust, mis ma teile ollen kulutanud, mis teie ka ollete wastowotnud, mis sees teie ka seisate, mis läbbi teie ka õnsaks sate, kui teie sedda nenda peate, niil wiisil minna teile ollen kulutanud; olgo siis, et teie ollete ilma-asjata usknud: Sest

ma ollen keigressite teile sedda annud, mis minna ka ollen sanud, et Kristus on surnud meie pattude eest kirjade järrele, ja et temma on maerud, ja et ta ou ülestousnud kolmandamal päwal kirjade järrele; ja et ta on nähtud Keewast, pärrast kahhestreistkümnest. Pärrast on temma nähtud enam kui wiest saast wennast ühhel hobil, kelle seast weel siitsadik surem hull ellus on, agga monnigad on ka maggama läinud. Pärrast on temma nähtud Jakobussest, pärrast keikist Apostlidesst. Agga wimaks keikide järrel on temma ka minnust kui ühhest enneaegsest nähtud. Sest ma ollen keigewähhem Apostlide seast, kes ep olle wäärt, et mind Apostliks hütakse, sepärrast, et ma Jummalä koggodust ollen takkakiusanud. Agga Jummalä armust ollen minna, mis ma ollen ja temma arm minno wasto ei olle mitte tühhine olnud, waid ma ollen paljo enam tööd teinud kui nemmad keik; agga ei mitte minna, waid Jummalä arm, mis minnoga.

Ewangelium ühhetreistkümnemal Pühapäwal pärrast kolmaino Jummalä Pühha.

Luk. 18, 9-14. salmist sadik.

Agga ka monnede wasto, kes isse enneste peäle lootsid, et nemmad piddid diged ollema, ja muid põlgsid, ütles Jesus se tähhendamisse sanna: kaks innimest läksid üles pühha kotta palwet piddama, teine olli üks Wariseer, ja teine üks Fölner. Se Wariseer seists, ja lugges isseenneses sedda: oh Jummal! minna tännan sind, et minna ep olle nenda kui muud innimesed, risujad, üllekohtused, abbiellorikjad, egga nenda kui sesinane

nane Tõlner. Minna paastun katstord näddas, ma annan künneft keikist, mis mul on. Ja se Tõlner seisib emalt, ja ei tahtnud omma silmige taewa pole ülestõsta, waid löi omma wasto rinda ja ütles; oh Jummal, olle mulle pattusele armolinne! Minna ütlen teile: seinnane lüks alla omma kotta parreminne õigeks moistetud kui teine. Sest iggäuks kes ennast isse üllendab, tedda allandaks, agga kes ennast isse allandab, tedda üllendaks.

Epistel kaheteistkümneimal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

2 Kor. 3, 4-9. salmist sadik.

Agga nisuggune lotus on meil Kristusse läbbi Jummalala pole, ei mitte, et meie isseennestest kolkame middegi arwata kui isseennestest, waid meie kõlbduus tulleb Jummalast, kes meid ka on teinud kõlbawaks ne seadusse teenriks, ei mitte kirja-tähhe, waid Waimo sullaks. Sest kirja-täht surretab, agga Waim teeb ellawaks. Ja kui surma ammet kirja-tähtes, mis kirwvide sisse ollitikkud, au sees olnud, nenda et Israeli lapsed ei woinud mitte üksi silmi Mosesse wället wadata, temma palle au pärrast, mis süski pididi ärratõpma: kus ei peaks paljo enam Waimo ammet au sees ollema? sest kui hukkamõistmisse ammetil au olnud, paljo enam on üpris surema au sees õigusse ammet.

Ewangelium kaheteistkümneimal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Mark. 7, 31-37. salmist sadik.

Ja kui temma (Jesus) jälle Tirusse ja Sidoni raias

raiadest wälialäks, tulli temma Kalileq järwe äre
 keff künne liina raiasse. Ja nemmad töid tem-
 ma jure ühhe kardi, kel kidda keel olli, ja pallusid
 tedda, et ta piddi kät temma peäle pannema.
 Ja temma wottis tedda rahwa seast ärra kõrwa-
 le, ja pistis ommad sõrmed temma kõrwo, ja sül-
 litas, ja putus temma kelesse ja watis ülles
 taewa, ohkas ja ütles temmale: Ewata: se on:
 sa lahti! Ja seddamaid said temma kõrwad lah-
 ti, ja temma kele kōidil peasis lahti, ja ta rākis
 selgeste. Ja temma kelis neid sedda ühhelegi rā-
 kimast; agga sedda ennam temma neid kelis, sed-
 da ennam kulutasid nemmad sedda. Ja nemmad
 ehmatasid üpres wägga ärra, ja ütlesid: Temma
 on keif hästi teinud, kurdidke teeb temma kuul-
 ma, ja keletumad rākima.

Epistel kolmeteistkümneal Pühhapäwal
 pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Kalat. 3, 15-22. salmist sadik.

Wennad, minna rāgin innimeste wisil. Ei
 innimessegi wimist seädust põlga ükski ärra,
 kui se kinnitud on, egga panne middagi senna kõr-
 wa. Agga nüüd on tootussest Abraamiie ja tem-
 ma Seemnele rāgitud. Temma ei ütles mitte: ja
 sinno semettele, kui mitmest, waid kui ühest: ja
 sinno Seemnele, se on Kristus. Agga minna üt-
 len sedda: se kās, mis nellisadda peäle kolmküm-
 mend aastat pärrast on antud ei te mitte kōlwa-
 tumaks sedda seädust, mis Jummalast Kristusse
 peäle on ennekinnitud, et se kās sedda tootust pid-
 di rühjaks reggema. Gest kui pärrandus kāsust
 olleks, ei se süs olleks ennam tootussest: agga Jum-

mal on sedda Abraamile tootusse labbi armust annud. Mis tarwis on siis se kâst? se on ülleastmiste parrast senna jure antud, (kunni se Seme piddi tullemä, kennele se tootus olli sündinud) ja on seätud Inglise läbbi wahhemehhe kâe läbbi. Agga wahhemees ep olle mitre ühhe ainja wahhemees, agga Jummal on üks. Kas siis kâst on Jummalä tootuste wasto? ei olle mitte. Sest kui kâst olleks antud, mis woiks ellawaks tehha, siis tulleks õigus toeste kâstust. Agga kirri on keik kinnipannud patto alla, et tootus piddi Jeesusse Kristusse usust antama neile, kes ussuroad.

Ewangelium kolmeteistkümne päähapäwal parrast kolmainso Jummalä Pühha. Lut. 10, 23-37. Salmust sadik.

Sa temma (Jesús) pöris ennast jüngritte pole, ja ütles neile isse ärranis: Onsad on need silmad, kes näwad, mis teie näte. Sest minna ütlen teile, et paljo prohwerid ja kunningad on tahtnud nähha, mis teie näte, ja ei olle sedda mitte näinud, ja kuulda, mis teie kulete, ja ei olle sedda mitte kuulnud. Ja wata üks kâstotundja, wotkis kâtte, kiusas tedda ja ütles: Öppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggawesse ello parrin? Agga ta ütles temmale: mis on kâsso ramatusse kirjotud? kuida sa loed? agga temma wastas ja ütles: sinna pead Jssandat omma Jummalat armastama keigest ommast südamest, ja keigest ommast hingest, ja keigest ommast wäest, ja keigest ommast melest, ja omma liggimest kui isse ennast. Agga ta ütles temmale: sinna olled õiete wastanud, te sedda, siis pead sa ellama. Agga tem

temma tabris isseennast digeks panna, ja ütles
 Jesusse wasto: Kes mis on mo liggimenne? Agga
 Jesus wastas se sanna peäle, ja ütles: üks inni-
 menne läks Jerusalemmast alla Zeriko pole, ja
 sattus rööwlitte kätte: kui need temma rided said
 ärrarisonud ja peälegi hoya annud, läksid nemi-
 mad ärra, ja jätsid tedda pool surnud mahha.
 Agga üks Preester läks koggematta sedda teed
 alla, ja kui ta tedda näggi, läks temma möda, ja
 nendasammoti ta üks Lewit, kui ta senna paika
 sai, tulli temma ja watis, ja läks möda. Agga üks
 Samaria-meis käis sedda teed, ja tulli temma
 jure; ja kui ta sedda näggi, sai temma südda hal-
 ledaks. Ja ta tulli temma jure, ja siddus temma
 harwad kinni, ja wallas ölli ja wina sisse, tõstis
 tedda ka omma ennese weikse selga, ja wiis tedda
 kõrjo, ja kandis hoolt temma eest. Ja kui ta teis-
 sel päwal ärraläks, wõttis ta kaks tenari-rahha
 waha ja andis kõrtsmikule, ja ütles temmale:
 Kanna hoolt temma eest, ja mis sa ial weel peak-
 sid kuulama, sedda tahhan ma taggasi tulles
 sulle maksta. Keddä sa nüüd neist kolmest ar-
 wad selle lähhema ollewad olnud, kes rööwlitte
 kätte olli sattund? Agga temma ütles: Se kes
 temma peäle hallastas. Siis ütles Jesus temma
 wasto: Minne, ja te sinna nendasammoti.

Epistel neljateistkümmemal Pühapäawal
 pärrast kolm-aino Jummalä Pühha.

Kalat. 5, 16-24. salmist sadik.

Agga minna ütlen: Käige Waimus, siis ei te
 teie mitte lihha himmo järrele. Gest lihha
 himmustab Waimo wasto, ja Waim lihha was-

to, agga needsinnaised on teine teise wasto, et teie sedda mitte ei te, mis teie ial rahhate. Agga kui teid Waimust juhhatakse, siis ei olle teie mitte kasso al. Agga arwatikkud on lihha teud, mis on neetsinnatsed: obbiellorikminne, horus, rojus, kimalus, wobra jumuala tenistus, noidus, waen, riud, kadde wihha, wihhastellenissed, riidlemissed, lahkimissed, seggased oppetussed, kaddedus, tapmissed, liigjominne, prassiminne, ja mis nende sarnatied on, mis minna teie enne ütlen, nenda kui minna ka enne ollen ütelnud, et need kes nisuggust tewad, ei pea mitte Jumjala riki pärrima. Agga Waimo kasso on armastus, rõõm, rahho, pits meel, heldus, headus, truus, tassandus, kassinus: nisugguste wasto ep olle kass mitte. Agga kes Kristusse pärralt on, need on omma lihha ristij lõnud ihhaidamistega ja himmudega.

Ewangelium neljateistkümnemal Pühapä-
wal pärrast kolm-aino Jumjala Püh-
ha. Luk. 17, 11-19. salmist sadik.

Ja se sündis, kui ta (Jesus) Jerusalemma läks, siis käis temma kess Samaria ja Galilea-
maalt läbbi, ja kui ta ühhe allewisse sai, siis tul-
lid temma wasto kümme piddalitõbbist meest, kes
emalt seisid. Ja nemmad tõstsid omma heält ja
ütlesid: Jesus oppetaja, heida armo meie peäle!
Ja kui ta neid näggi, ütles temma neile: minge
ja näitke ennast preestridele. Ja se sündis, kui
nemmad ärraläksid, said nemmad puhtaks. Ag-
ga üks nende seast, kui ta näggi, et ta olli ter-
wets sanud, se läks taggasi, ja auustas Jumma-
lat

lat sure heålega; ja heitis temma jalge ette filmili mahha, ja tannas tedda; ja sesamina olli Samaria ma mees. Agga Jesus wastas ja ütles: efs kumme polle puhtaks sanud? agga kus need ühheksa on? efs muud polle leitud, kes olleksid taggasi tulnud Jummalale au andma, kui agga sesinnane wobra Ma mees? Ja ta ütles temmale: touse üles ja minne, so usk on sind aitnud.

Epistel wietest kümnnemal Pühapäeval pärast kolmainsa Jummalala Pühha. Kalat.
5, 25. 6, 10. salmist sadik.

Qui meie Waimus ellame, kädigem ka Waimus. Ärge olgem tühja au peäle ahned, teine teist ärritades, ja teine teist kaetsedes. Wennad, kui innimenne ka ühhe eksitusse sisse sattuks, siis parandage nisuggust jälle tassase waimoga, kes teie waimolikkud ollete, ja wata hästi isseennese peäle, et sind ka ei kiusata. Kandke teine teise koormad, ja nenda täitke Kristusse käske. Sest kui kegi mõtleb, ennast middagi ollewad, kui temma üh-tegi ep olle, se peitab ennast omma mõttega. Agga iggaüks näitko omma teggo laitmatta ollewad, ja siis on teinmal ennesest ütspäinis kiitlenist, ja ei mitte teisest. Sest iggaüks peab omma koorma kandma. Agga kedda õppetakse sannaga, se jaggago leit head sellele, kes tedda õppetab. Ärge eksige mitte, Jummal ei anna ennast mitte pilksada; sest mis innimenne ial külwab, sedda temma ka leitab. Sest kes omma lihha peäle külwab, se leitab lihhasi hukkarust; agga kes waimo peäle külwab, se leitab Waimust eggawest olli. Agga kui meie head teme, siis ärge tüddigem mitte är-
ra,

ra, sest meie peame ommal aial leikama, kui meie järrele ei anna. Sepärrast nüüd, et mei' aega on, tehkem head teikle, agga feigeennamuste neile, kes meiega ühhes uslus on.

Ewangelium wieteistkümmemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalapühha.

Matt. 6, 24-34. salmist sadit.

Ukski ei woi kahte issandat tenida, sest ehk tems ma wihtab ühhe ja armastab teise; ehk hoiab ühhe pole, ja põlgab teist ärra. Teie ei woi mitte Jummalat tenida ja Mammonat. Sepärrast ütlen minna teile; arge murretsenge mitte omma ello eest, mis teie peate sõma ja mis teie peate joma, egga omma ihho eest, mis teie peate selga pannema. Eks ello ennam olle kui toidus, ja ihho ennam kui rided? Pange tähhele need linnud mis taewa al; sest nemmad ei külwa egga leika, egga panne kokko aitade sisse, ja teie taerwane Jsssa toidab neid. Eks teie ep olle paljo üllemad kui need? Agga kes on teie seast, kes omma murrega ennese pitkusse jure woib ühhe küünra jätkata? Ja mis murretsete teie riete pärrast? Pange tähhele need lillikesed, mis wälja peäl, kuid a nemmad kaswawad, nemmad ei te tööd egga fehra. Agga minna ütlen teile, et Salomonki feige omma au sees ep olle mitte nenda olnud ehhitud kui üks neistsinnatsist. Kui nüüd Jummal sedda rohto wälja peäl, mis ränna on, ja homme ahjo wistatakse, nenda ehhitab, eks siis paljo ennam teid, teie nõdra-ustlikkud? Sepärrast ei pea teie mitte murretsema ja ütlima: mis peame meie sõma? Ehk mis peame meie joma? Ehk misga peame
meie

meie enmast kama? Sest keik sedda nouduwad pagganad takka; sest teie taewane Issa teab, et teie sedda keik tarwis lähhääb. Agga noudke es- site Jummalala riki ja temma õigust, siis sedda keik peab teie peälegi antama. Sepärrast ärge mur- versäge mitte homse ette, sest kül homne pääw om- ma eest murret peab. Iggal päwal saab kül om- mast waewast.

Epistel kuereistkümmenal Pühhapäwal pär- rast kolm-aino Jummalala Pühha. Ewes.
3, 13=21. salmist sadik.

Sepärrast pallun minna, et teie mitte ärra ei tüddi minno willestuste sees teie pärrast, mis teie au on. Sepärrast nikkutan minna ommad põlwed meie Issanda Jesusse Kristusse Issa po- le, kellest keik sügguwõsja taewas ja Ma peäl nimmetakse, et temma teie annaks omma au rik- kusse järrele, wägga kangeks sada temma Wai- mo läbbi seestpidise innimesse polest, et Kristus usso läbbi teie süddamette sees woiks ellada, ja et teie Jummalala armastusse sees juurdunud ja kin- nitud ollete, et teie woiksite ärramoista keige püh- hadega, mähherdune se armastusse laius, ja pit- kus, ja süggawus ja kõrgus on, ja tunda Kris- tusse armastust, mis üllem on kui keik moistus, et teie keige Jummalala täiussega saaksite täidetud. Agga sellele, kes ennam kui rohkesti woib teha keik üle se, mis meie pallume ehk moistame, sed- da wägge möda, mis meie sees wäggen on; sel- lesammale olgo au koggodusse Kristusse Jesus- se sees keige rahwa põlwes iggawesseks aiaks ig- gaweste, Amen.

Evangelium kueteistkümmemal Pühhapä-
woal pärrast kolm-aino Jummalapühha.

Lut. 7, 11-17. salmist sadit.

Ja se sündis teisel päwal, et temma (Jesús)
ühte linna läks, mis hütaffe Naimis, ja
temmaga läksid paljo temma jüngrid ja paljo
rahwast. Agga kui ta liggi linna wärrawat sai,
wata, siis kanti surnud wälja, se olli omma emma
ainus poeg ja se olli läss, ja paljo linna rahwast
olli temmaga. Ja kui Jessand tedda näggi, siis
hallastas temma wägga temma peäle, ja ütles
temmale; ärra nutta mitte. Ja kui ta liggi sai,
hakkas temma pufarkist kinni, agga need kandjad
seisid. Ja temma ütles: Noormees, ma ütlen
sulle: touse ülles! ja se surnud tousis istma, ja
hakkas räkima; ja ta andis tedda temma emma-
le. Agga nende keikide peäle tullu hirm, ja auus-
tasid Jummalat, ja ütlesid: Suur prohwet on
meie seas tousnud, ja Jummal on omma rah-
wast tulnud kartsma. Ja sesinnane kõnne widi
temmast laiale keige Juda-ma läbbi, ja keiki pais-
ko seäl ümberkaudo.

Epistel seitsmeteistkümmemal Pühhapäwoal
pärrast kolm-aino Jummalapühha.

Exes. 4, 1-6. salmist saoit.

Se pärrast maenitsen minna teid, kes minna
Jssanda pärrast wang ollen, et teie nende
käite, kui teie kōhhus on, se kutsmissse järrele,
misga teie ollete kutsjutud, keige allandusse ja tas-
sandussega, ja pitkamelega teine teist sallides ar-
mastusse sees. Ja olge ussinad üht meelt pidda-
ma waimus rahho-siddeme läbbi. Üks ihho on ja
üks

üks waim, nenda kui tele ka ollete kutsutud ühhes
 lotusses teie kutsu misse polest: üks Issand, üks usk,
 üks ristminne, üks Jummal ja keikide Issa, kes
 on keikide ülle, ja keikide läbbi, ja teie keikide sees.

Evangelium seitsemeteistkümmenal Pühha
 päwal pärrast kolm-aino Jummal Püh-
 ha. Luk. 14, 1-11. salmist sadik.

Ja se sündis, kui temma (Jesus) ühhel hingas-
 misse-päwal ühhe Wariseride üllema kotta
 tulli leiba wotma, siis wahisid nemmad tedda.
 Ja wata, üks weetõbbine innimenne olli temma
 ees, ja Jesus wastas ja rakis kässofundjatte ja
 Wariseride wasto, ja ütles: kas hingamisie-pä-
 wal sünnib terweks tehha? Agga nemmad jäid
 wait. Ja temma hakkas temmast kinni, ja teggi
 tedda terweks, ja laskis tedda minna. Ja temma
 wastas neile ja ütles: kes on teie seast, kelle esel
 ehk härg kaewo langeb, et ta tedda warsti wälja
 ei tomma hingamisie päwai? Ja nemmad ei
 woinud temmale se peäle mitte wastada. Agga
 ta ütles neile, kes ollid kutsutud, ühhe tähhenda-
 misse sanna, et temma moistis, kuida nemmad
 wallitsefid üllema paika istuda, ja ütles neile: kui
 sind kellestki pulma on kutsutud, siis ärra istu mit-
 te üllema paika mahha, et ei olle wahhest kegi au-
 sam sind temmast kutsutud, ja se, kes sind ja tedda
 on kutsnud, tulleks ja ütleks sulle: anna sellesin-
 natsela maad; ja sinna siis peaksid häbbiga allama
 paika istma. Agga kui sinna olled kutsutud, siis
 minne ja istu allama paika mahha, ja kui se tulleb,
 kes sind on kutsnud, ja ütleks sulle: söbber, minne
 senna üllemaile; siis on sul au nende ees, kes sinno-

ga laudas istwad. Gest iggaüks, kes ennast isse üllendab, tedda peab allandatama, ja kes ennast isse allandab, tedda üllendakse.

Epistel kahhetateistkümmemal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummalal Pühha.

I Kor. 1, 4-9. Salmist sadik.

Minna tännan ikka omma Jummalat teie pär-
rast se Jummalal armo eest, mis teile on
antud Kristusse Jesusse sees, et teie temma sees
keikist ollete rikkaks sanud keige õppetusse sanna
ja keige tundmisse sees. Nenda kui Kristusse tun-
nistus teie sees on kinnitud, nenda et teil ühhestki
armo-annist ei olle püdo, ja otate meie Issanda
Jesusse Kristusse ilmutist; kes ka teid tahhab
kinnitada otsani, et teie laitmatta woitsite olla meie
Issanda Jesusse Kristusse päwat. Jummal on
ustaw, kelle läbbi teie ollete kutsitud temma Poia
meie Issanda Jesusse Kristusse ossasamisseks.

Ewangelium kahhetateistkümmemal Pühha
päeval pärast kolm-aino Jummalal Püh-
ha. Matt. 22, 34-46. Salmist sadik.

Ugga kui Wariferid said kuulda, et temma
(Jesus) Sadduseride suud olli kinnijulgnud,
siis tullid nemmad ühhel meel kokko. Ja üks nen-
de seast, kes kääsotundja, küssis ja kiusas tedda, ja
ütles: Õppetaja, mis saggune on se suur kääso-
sanna kääsus? Ugga Jesus ütles temma wasto:
sinna pead Issandat omma Jummalat armas-
tama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast
hingest ja keigest ommast melest. Sesamma on se
essimenne ja suur kääso sanna. Ugga teine on
felle

selle sarnane: sinno pead omma liggimest armas-
tama kui isseennast. Meis kahhes käsksannas
on keik se käs ja prohvetid kous. Agga kui War-
riserid ühhes kous ollid, küssis neilt Jesus ja üt-
les: mis teie arvate Kristussest, kelle poeg on
temma? Nemmad ütlesid temmale: Taweti poeg.
Ta ütles nende wasto: Kuida siis Tawet tedda
waimus Issandaks hüab, kui temma ütles:
Issand on ütelnud mo Issandale istu minno
parrema pole, kunnii ma sinno waenlased saan
paimud sinno jalge alluseks järjeks. Kui miud
Tawet tedda Issandaks hüab, kuida ta siis tem-
ma poeg on? Ja ükski ei woinud temmale sanna
wastada, ja ükski ei julgnud sest päwast temmalt
middagi enniam küsida.

Epistel ühheksateistkümmemal Pühhapäwal
pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Exoef. 5, 22-28. salmist sadik.

Et teie euneste peält peate ärraheitma endise
ello polest sedda wanna innimest, kedda rikku-
takse pettusse himmude läbbi; agga et teie peate
ueks sama omma mele waimus, ja enneste peäle
wotma sedda uut innimest, kes Jummalala sarnat-
seks on lodud tõssise õigusse ja pühhitsusse sees.
Sepärrast jätke mahha wallet ja rägige tõt, ig-
gäüks omma liggimessega, sest et meie olleme tei-
ne teise liikmed. Olge wihased, agga ärge tehke
mitte patto ärge laske päwa loja minna omma
wihhastamisse ülle, ja ärge andke maad kurratile.
Kes warrastanud on, se ärge warrastags mitte
enniam, waid tehko enneminne tööd, ja saatko kät-
tega head, et temmal õlleks sellele jaggada, kenne-
tarwis on.

Evangelium ühheksateistkümnemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Matt. 9, 1-8. salmist sadik.

Ja temma (Jesús) läks laeva ja läks ülle järwe, ja sai omma liino. Ja wata, nemmad kandsid temma jure ühhe alwatud, kes wodis maas olli. Ja kui Jesús nende usko näggi, ütles temma selle alwatud wasto: Olle julge minno poeg, so pattud on sulle andeks antud. Ja wata, monningad kirjatundjatte seast wääksid isseenneses: sestnane teotab Jummalat. Agga kui Jesús nende mõtled näggi, ütles temma: miisparrast mõtlete teie kurja ommas süddaines? Sest mis on kergem võlda: pattud on sulle andeks antud, ehk võlda: touse ülles ja kõnni? Agga et teie peate teadma, et innimesse Poial melewald on pattud Ma peal andeks anda, (süs ütles temma selle alwatud wasto:) touse ülles, tõsta omma wodi ülles, ja minne omma kotta. Ja temma touis ülles ja läks omma kotta. Agga kui se rahwas sedda näggi, panniid nemmad sedda imemeks, ja auustasid Jummalat, kes nisuggust melewalda neile innimestele annab.

Epistel kahhekümnemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalala Pühha. Ewof.

5, 15-21. salmist sadik.

Sepärrast katske, kuida teie õiete hästi ellate, ei mitte kui rummalad, waid kui targad. Ja piddage aega kalliks, sest need päwad on pahhad. Sepärrast ärge olge rummalad, waid mõistke, mis JEsanda tahtminne on. Ja ärge joge enmast täis wina, kust üks õnneto ello tulleb, waid

waid sage täis Waimo, ja rägige issekeskis laulude ja kitusse luggudega, ja waimolikke lauludega; laulge ja laulge mängides Issandale ommas süddames, ja tännage ikka keige asjade eest Jummalat ja Issa meie Issanda Jesusse Kristusse nimmel. Ja olge allandikkud teine teise wasto Jummalale kartusse sees.

Evangelium kahhetümneimal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalale Pühha.

Matt. 22, 1-14. salmist sadit.

Ja Jesus wastas ja räkis neile ta tähhenda misse-sannade läbbi ja ütles: Saewariik on ühhe innimesse sarnane, kes kuningas, kes omma poiale pulmad teggi, ja temma läkkitas ommad sullased wälja neid kutsitud pulma kutsma, ja nemmad ei tahtnud mitte tulla. Ta läkkitas temma teisi sullasid wälja, ja ütles: Üttelge neile kes on kutsitud: Wata omma söma-aiia ollen ma walmistanud, mo härjad ja nuumweiksed on tapetud, ja keik on walmis, tulge pulma. Agga nemmad ei holind sest, ja läksid ärra, teine omma põllule, teine agga omma kauba jure. Agga teised wõtsid temma sullased kinni, teotasid ja tapsid neid ärra. Agga kui kuningas sedda kulis, sai temma wihhaseks, ja läkkitas omma söawäed wälja, ja hukkas needsammad tapiad ärru, ja futas nende liina põllema. Siis ütles temma omma sullaste wasto: Pulmad on küi walmis, agga need kes kutsitud ep olnud mitte sedda wäart. Sepärrast minge tee-lahkmide peäle, ja kutsuge pulma ni mitto kui teie ial leiateg. Ja needsammad sullased läksid wälja tede peäle, ja kõggusid keik

Kokko, ni mitto kui nemmad leidsid, kurja ja häid, ja pulma kodda sai täis neist, kes laudas istfid. Siis läks kuningas sisse neid waatma, kes laudas istfid, ja näggi seal ühhe innimesse, kenne pulma-riet ep olnud selgas. Ja ta ütles temma wasto: Sõbber, kuidas sinna seie olled sisse tulnud, ja sinnul ep olle pulma-riet? Agga temma ei sanud sannagi suust. Siis ütles kuningas teenride wasto: sidduge temma käd, ja jallad kinni, ja wotke tedda, ja heitke tedda keigesüggawama pimmedusse sisse, seal on ulluminne ja hamaste kirristamine. Sest paljo on neid kutsutud, agga pisut on neid ärrawallitsetud.

Epistel esimesesl Pühhapäwal kolmatüm-
mend pärrast kolm-aino Jumala Pühha.

Ewes. 6, 10-17. salmist sadik.

Mis muud, mo wennad, kui sage wäggewaks
Jesanda sees, ja temma kange wäe sees.
Wotke ennest peäle keik Jumala sõa-riistad,
et teie woite seista kurrati kawwalatte noude, was-
to. Sest meil ep olle mitte woitlemist werre ja lih-
ha wasto, waid suurte wärsi-rifide ja waldade
wasto, sellesimatsse ma-ilma pimmedusse wallit-
sejatte wasto, waimolikkude kurjuste wasto tae-
waste asjade sees. Sepärrast wõtke keik Jum-
mala sõariistad kätte, et teie woite wastopanna
sel kirjjal päwal, ja woite seisma jada, kui teie keik
fate ärrateinud. Sepärrast seiske, ja teie niuded
olgo tõega kui wõga ümberpandud, ja ehhitage
ennast õigusse raudridega, ja kingad olgo teie al-
ges, et teie walmis ollete rahho kui rõõmsa sannu-
me kulutama. Keige ennamiste wotke usso kilpi
kätte

Kätte, misga teie woite ärrakustutada keik selle tiggeda kurrati tullised noled. Ja wõtte õnnistusse raudkubbarat ja waino modka, se on Jummalala saana.

Evangelium esimesel Pühapäawal kolmattümmend pärrast kolm-aino Jummalala Pühha. Joan. 4, 47-54.
salmist sadik.

Ja üks kunninga-meess olli, selle poeg olli haige Kapernaummas. Kui sesinnane sai kuulnud, et Jeesus olli tulnud Juda-maalt Kalileamale, läks ta temma jure, ja pallus tedda, et ta piddi alla tulles, ja temma poia terweks teggema, sest ta piddi ärrasurrema. Siis ütles Jeesus temma wasto: Kui teie ei nä immetähtesid egga immeteggusid, siis ei usfu teie mitte. Se kunninga-meess ütles temmale: Jeesand tulle alla, emmas mo poioke surreb. Jeesus ütles temmale: Minne sinno poeg ellab. Ja se inimenne uskus se saana, mis Jeesus temmale ütles, ja läks ärra. Kui temma jo olli alla tullemas, tullid temma sullased temma wasto, ja kulutasid, ja ütlesid: sinno poeg ellab. Siis kulas ta neilt sedda tundi, millal temma olli parramaks sanud, ja nemmad ütlesid temmale: eile seitsme tunni aial lahkus se soetõobi temmast ärra. Siis moistis se istsa, et se olli sündinud selsammal tunnil, millal Jeesus temmale ütelnud: sinno poeg ellab. Ja temma uskus, ja keik temma perre. Sesunnatse teise immetähhe teggi Jeesus jälle, kui ta Judamaalt tuli Kalileamale.

Epistel teisel Pühapäeval Kolmarküm-
mend pärrast kolmaino Jummalala Pühha.

Wilip. 1, 3 = 11. salmist sadik.

Ma tännan omma Jummalat ni saggedaste
kui minna teie peäle mötlen, (kes minna
iggakord keiges ommas palwes teie keikide eest
rõnoga palwed teen) teie osjasamisse pärrast ar-
mo-õppetussest, essimessest pärrast süit sadik. Ja
ollen se peäle julge, et se, kes teie sees on alga-
nud sedda head tööd, ka sedda lõppetab Jeesusse
Kristusse päwani, nenda kui se ka minno kõhhus
on sedda teist keikist möttelda, sepärrast et teie
ollete mo süddames minno wangi põlwoes ja mo
kõstmisses armo-õppetusse eest, ja selle kinnita-
misses, sest et teie keik minnoga sest armust ossa
fate. Sest Jummal on mo tunnistaja, kuida
minna teid keik süddamest iggatsen Jeesusse Kris-
tusse süddamelikko hallastussega. Ja sedda pal-
lun minna, et teie armastus weel ennam ja en-
nam rohkemaks saaks moistmissesst ja keiges tund-
misses, et teie woite läbbi katsuda, mis ühte ei
sünni et teie olleksite selged, ja teisi ei pahhanda
Kristusse pärrast sadik, täidetud õigusse kasso-
ga, mis Jeesusse Kristusse läbbi tulleb Jummalala
auuks ja kitusseks.

Ewangelium teisel Pühapäeval Kolmarküm-
mend pärrast kolmaino Jummalala Pühha.

Matt. 18, 23 = 35. salmist sadik.

Sepärrast on taewariik ühhe künninga sarras-
ne, kes omma sullastega tahtis arwo pidda-
da. Agga kui ta hakkas arwama, tode üks tem-
ma ette, sel olli temmaga kümme tuhhat talenti
wõlgo.

wölga. Agga kui temmal ep olnud maksta käs-
 kis temma Issand müa tedda ja temma naest
 ja lapsed, ja keik, mis temmal olli, ja maksta.
 Siis heitis se fullane mahha, kurwardas tedda
 ja ütles: Issand kannata minnoga, ja ma tah-
 han sulle keik maksta. Siis olli Issandal halle
 meel sesamma sullase peäl, laskis tedda lahti, ja
 se wõlla jättis ta temmale mahha. Agga sesam-
 ma fullane läks wälja, ja leidis ühhe ommast
 kasullasist, sel olli temmaga sadda tenari rahha
 wölgo; ja temma wõttis tedda kinni, kagistas
 tedda ja ütles: Maksa mulle, mis sul wölgo on
 minnoga. Siis heitis se kasullane temma jalge
 ette mahha, pallus tedda, ja ütles: Kannata
 minnoga, ja ma tahhan sulle keik maksta. Agga
 temma ei tahtnud mitte, waid läks ärra, ja hei-
 tis tedda wangitorni, kinni ta omma wölga ärra
 maksis. Agga kui temma kasullased näggid, mis
 sindis, said nemmad wägga kurwaks, ja tullid
 ja öördasid omma Issandale keik, mis olli sin-
 dinud. Siis kutsus temma Issand tedda ennese
 ette, ja ütles temma wasto: Sinna tigge fullane,
 keik sedda wölga ollen minna sulle mahhajät-
 nud, fest et sinna mind pallusid; eks siis sinna ka pid-
 dand armo heitma omma kasullase peäle, nenda
 kui minna ka sinno peäle ollen armo heitnud? Ja
 temma Issand sai wihaseks, ja andis tedda ärra
 waerajatte kätte, kinni temma pididi maksma
 keik, mis temmal temmaga wölgo olli. Nenda
 teeb ka minno taewane Issa teile, kui teie igga-
 üks ommast süddamest andeks ei anna omma
 wennale temma eksitusjed.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal kolmat-
kümmed pärrast kolm-aino Jummal
Pühha. Wilip. 3, 17-21. salmist sadit.

Räige minno järrel, wennad, ja wadage nende
peäle, kes nende käiwad, kui meie teile mär-
giks olleme. Gest mitto käiwad, kellest ma teile
saggedaste ollen ütteinud, agga nüüd ütlen min-
na ka nuttes, neid Kristusse risti waenlased olles
wad, kelle ots on hukatus, kelle Jummal on se
kõht, ja kelle au on nende habbi sees, kes ma-peäl-
sed asjad noudwad. Gest meie ellamine on tae-
was, kust meie ka otame õnnisteggiad Issandat
Jesust Kristust, kes meie alwa ihho tahhab muta,
et se temma ärraselletud ihho farnatseks peab sa-
ma sedda wägge möda, misga temma ka keik ass
ja woib ennese alla heita.

Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal
kolmatkümmed pärrast kolm-aino Jum-
mala Pühha. Matt. 22, 15-22.
salmist sadit.

Süis läksid Bariserid ärra, ja piddasid nou
ühhestõus, kuida nemmad tedda (Jesust)
temma kõnnest piddid wõrkutama, ja läkkitasid
temma jure õnnad jüngeid Herodesse seltsiga, ja
ütlesid: Öppetaja, meie teame, et sa tõssine ol-
led, ja õppetad Jummalat teed tõde sees, ja ei holi
ühhestiki fest sinna ei pea inimeste surussest luggu.
Sepärrast ütles meie, mis sinna arwad, kas sun-
nib kõhto rahha Keisrile anda, woi mitte? Agga
kui Jesus nende tiggedust moistis, ütles temma:
Teie sallalikud, mis teie mind küsate? näitke
mulle üks kõhto-rahha tüf; ja nemmad tõid tem-
ma

ma kätte ühhe tenari-rahha. Ja temma ütles nende wasto: Kelle kujo ja pealekirri on se? Nemmad ütlesid temma wasto: Keisri. Siis ütles ta nende wasto: Ündke siis Keisrile, mis Keisri kohhus, ja Jummalale, mis Jummalale kohhus on. Ja kui nemmad sedda kuulsid, pannid nemmad immeks, ja jättsid tedda mahha ja läksid ärra.

Epistel neljandamal Pühhapäwal Kolm-
kümmeend pärrast kolm-aino Jummalale Püh-
ha. Koloss. 1, 9-14. salmist sadik.

Sepärrast ka meie sest päwast, kui meie sedda olleme kuulnud, ei jätta meie mitte mahha teie eest palwet teggematta, ja pallumatta, et teid peab täidetama temma tahtmisses tundmisses ja teie nenda woiksite ellada, kui kohhus on Issanda ees teie temma meleheaks, ja wilja kanda teie hea töö sees, ja kaswada Jummalale tundmisses sees, ja teie wäega wäggewaks sada temma au wäge möda teie kannatusses ja pitta meies rõmoga; sedda Issa tännades, kes meid on kolbas wakssteinud, et meil piddi ossa ollema pühha rahwa pärrandusses walgusse sees. Kes meid on ärrapeastnud pimedusse woimusses, ja on meid saatnud omma armsa Poia künningriki, kelle sees meil on lunnastamine temma werre läbbi, se on pattude andeks-andmine.

Evangelium neljandamal Pühhapäwal Kol-
mattümmeend pärrast kolm-aino Jummalale
Pühha. Matt. 9, 18-26. salmist sadik.

Sui temma (Jesus) sedda neile räkis, wata siis
tulli

tulli üks illem, ja kummardas tedda ja ütles: Minno tüttar on praego ärrasurnud, agga tulle ja panne omma kät temma peäle, siis saab temma ellawaks. Ja Jeesus tousis ülles, ja kätis temma järrel, ja temma jüngrid. (Ja wata, üks naene, kenneel kakssteistkümmend aastat wer- ritõbbi olnud, tulli temma selja tahha, ja putus temma kue pallistusse. Sest temma ütles isseen- neses: Saaksin minna agga temma kuesse patu- da, siis saan minna terweks.) Agga Jeesus pöris ennast ümber, ja näggi tedda, ja ütles: Olle jul- ge, tüttar, sinno ust on sind aitnud. Ja se naene sai terweks selsammal tunnil. Ja kui Jeesus selle üllema kotta sai, ja näggi need willepuhhujad ja rahwast mässawad, siis ütles ta nende wasto: tagganege, sest se neitsikenne polle mitte surnud, waid ta maggab. Ja nemmad naersid tedda. Agga kui rahwast wälja-aeti, läks temma sisse ja hakkas temma kätte kinne, ja se neitsikenne tousis ülles. Ja sesinnane kõnne läks laiale keit sedda Maad läbbi.

Epistel wiendamal Pühapäwoal kolmat-
kümmend pärrast kolm-aino Jummal
Pühha. I Tess. 4, 13-18.
salnisk sadik.

Agga minna ei tahha, ei teil peab teadmatta ollema, wennad, nende järg, kes maggama läinud, et teie ei lähhä ka nenda kuruaks, kui need teised, kenneel ep olle lotust. Sest kui meie ussume, et Jeesus on surnud ja üllestousnud, nenda tahhab Jummal ka neid, kes Jeesusse läb- bi on läinud maggama, temmaga ettetua. Sest
sedda

sedda ütleme meie teile kui Issanda sanna, et meie, kes meie ellame ja üllejame Issanda tullemisse aiani, ei pea nende ette joudma, kes on maggama läinud. Sest et Issand isse tahhab mahhatulla taewast sõa küssendamisse, Pea-Juugli heäle ja Jummalala passunaga, ja kes Kristusse sees surnud, peawad ülestousuma esmalt; pärrast peab meid, kes meie ellame ja üllejame, ühtlase nendega pilwede sees kistama Issanda wasto taewa alla; ja nenda peame meie ikka Issandaga olleme. Erööstige nüüd teine teist nendesinnaste sannadega.

Evangelium wiendamal Pühhapäwal Kolmatkümmand pärrast kolm-aino Jummalala Pühha. Matt. 24, 15-28. Salmist sadik.

Kui teie nüüd näte sedda hirmsat ärrakautamisse tööd, mis ööldud on prohwetil Danieli läbbi, mis seäl pühhas paikas seisab (kes sedda loeb, se pango tähhele) siis pöggenege need, kes Ruda-maal on, maggede peäle. Kes kattusse peäl on, ärgo tulgo se mitte mahha middagi ärrawõtma ommast koiast; ja kes wäljal on, ärgo mingo se mitte taggasi ommad rided ärrawõtma. Agga hädda neile, kes kaima peäl on, ja neile kes immetawad neil päiwil. Agga palluge, et teie pöggene minne ei juhtu talwel, egga hingamisse päwal. Sest siis tulleb suur willetsus, mahhärdust ep olle olnud ma-ilma algmissesit siit sadik, egga peage mitte tullemä. Ja kui need päwad ei saats lühhentud, siis ei peäseks ial ei ükski lihha; agga nende pärrast, kes ärrawillitsetud, lühhendatakse need päwad. Kui siis kegi teie wasto ütleb

ütled: wata, siin on Kristus ehk seäl, ärge usku-
ge mitte. Gest walle-Kristused, ja walle proh-
wetid sawad ülestousuma, ja suri tähta ja imme-
teggusid teggema, et nemmad wottaksid efsitada
ka neid kes ärrawallitsetud (kui se woiks sündida.)
Wata minna ollen teilei sedda enne-üttelemid. Ge-
pärast kui nemmad teile ütlewad: wata, temma
on kõrbes, ärge minge mitte wälja: wata, temma
on lambride sees, ärge uskuge mitte. Gest otsego
walf touseb hommiko poolt, ja paistab õhto pole,
nenda peab ka inimessse Poia tulleminne ollema.
Gest kus ial raibe on, senna kogguwad kotkad.

Epistel kuendamal Pühhapäwal kolmatkünt-
mend pärast kolmaino Jummalal Pühha.
2 Peerr. 3, 3-13. salmist' sadik.

Sa sedda peate teie keige efsite teädma, et wiim-
sil päriwil tullewad pilksjad, kes omma ennest
himmude järrele ellawad, ja ütlewad: Kus on
temma tullemisse tootus? sest sest aiast, kui wan-
nemad maggama läinud ilmast ärra, jääb keik
nenda kui loma algimisest on olnud Agga meel or-
se neil teadmatta, et taewad eunemuiste olnud, ja
Ma weest ja wee läbbi ühhes seisnud Jummalal
sanna läbbi. Sepärast on se ma-ilin, mis siis
olli, weega ärraupputud ja hukka läinud. Agga
taewad ja Ma, mis nüüd on, ou sesamma sanna
läbbi tallele paudud, ja hoitakse tulle tarwis, koh-
to ja jummalakartmatta inimeste hukkatusse
pawani. Agga se üks assi ärgo olgo teile mitte
teadmatta, minno armad, et üks pääw Jesanda
jures on kui tuhhat aastat, ja tuhhat aastat kui
üks pääw. Jesand ei wiwita mitte tootust,
(nenda

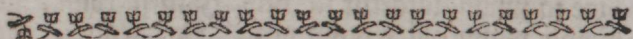
(nenda kui monningad sedda wiwitusseks pannes wad,) waid temma on pitkamelega meie wasto, ja ei tahha mitte, et monned peawad huffaminema, waid et keik peawad mele-parrandamist kätte sama. Agga Jesanda päärw tulleb kui waras õse, millal taewad raksumissegaga peawad mõdaminnema, ja ilmalikkud asiad ärrapõllema ja lõpma, ja Ma ja need teud, mis seal sees on, peawad errapõllema. Et nüüd se keik peab ärralõpma, mis suggused teie siis peate õllema keiges pühhas ellus ja Jummalakartusses, otes ja tõttades Jummalatullemisses päwa pole, millal taewad tulle läbbi peawad ärralõpma, ja ilmalikkud asiad ärrapõllema, ja ärrasullama? Agga meie otame ues taewad ja uut maad temma tootusse järrele, kus õigus sees ellab.

Evangelium kuendamal Pühhapäawal Kolmatkümmeend pärrast kolm-aino Jummalat Pühha. Matt. 25, 31-46. salmist sadik.

Agga kui innimesse Poeg tulleb omma aus sees, ja keik pühhad inglid temmaga, siis istub ta omma au-järje peäl. Ja siis peab keik rahwast temma ette koggutama, ja ta lahbutab neid ühest ärra, nenda kui karjane lambad ärralahbutab sikkudest, ja temma pannes lambad omma parrema kääle, agga sikkud pahhama kääle seisma. Siis wõttab õõlda Kuningas neile, kes temma parremal kael on: Tulge tenna, minno Jesa õnnistud, pärrige sedda kuningriiki, mis teile on walmistud ma-ilma asutamisest. Sest mul on nälg olnud, ja teie õllete mulle süa annud: mul on janno olnud, ja teie õllete mind jostnud: minna

minna ollen woðras olnud, ja teie ollete mind
 forristanud: minna ollen allasti olnud, ja teie ol-
 lete mind katnud: ma ollen haige olnud, ja teie
 ollete tulnud mind katsma: ma ollen wangis ol-
 nud ja teie ollete mo jure tulnud. Siis wotwad
 need kes õged, temmale wastada: Jesand, millal
 olleme meie näinud sul nälja ollewad, ja olleme
 sind sõotnud, ehk sul janno ollewad ja olleme sind
 jootnud? Millal olleme meie sind näinud woðra
 ollewad, ja olleme sind forristanud? ehk allasti
 ja olleme sind katnud? Millal olleme meie sind
 näinud haige ollewad, ehk wangis, ja olleme so
 jure tulnud? Siis wastab Kuningas, ja ütleb
 neile: Tõest, minna ütlen teile, mis te ial ollete
 teinud ühhele nendesinnaste mo wähhematte wen-
 dade seast, sedda ollete teie mulle teinud. Siis
 wõttab temma ka õõlda neile, kes pahhemal kael
 on: Minge ärra minnust, teie ärranetud, igga-
 wesse tullesse, mis walmistud on kurratile ja
 temma inglidete; sest mul on nälg olnud, ja teie
 ep olle mulle süa annud: mul on jaeno olnud, ja
 teie ep olle mind jootnud: minna ollen woðras
 olnud, ja teie ep olle mind mitte forristanud:
 ma ollen allasti olnud, ja teie ep olle mind katnud:
 minna ollen haige ja wana olnud, ja teie polle tul-
 nud mind katsma. Siis wõtwad ka need sammad
 temmale õõlda: Jesand millal olleme meie näi-
 nud nälja ehk janno sul ollewad, ehk woðra, ehk
 allasti, ehk haige ehk sind wangis ollewad, ja ep
 olle sind mitte teinud? Siis wõttab temma neile
 wastada ja õõlda: Tõest minna ütlen teile: mis
 teie ep olle ial teinud ühhele nendesinnaste wä-
 hematta seast, sedda ep olle teie mullegi teinud.

Ja needsinnaised lähharoad iggawesse waluuse,
agga need kes õiged iggawesse ellusse.

Epistel Maria Puhhastamisese eht Künula
Päwal. Malak. 3, 1-4. salmist sadit

Wata, ma läkkitan omma ingli, ja temma peab
mo palle eel teed walmistama; ja peab tulle
leb omma templi jure se Issand, kedda teie otsite,
ja se seädusse Ingel, kedda teie tahhate: Wata,
ta tulleb, ütleb wäggede Jehowa, agga kes kan-
natab temma tullemisse päwa, ja kes jääb seis-
ma, kui ta ilmub? Sest temma on kui sullataga
tulli, ja nenda kui wannutajatte seep. Ja tem-
ma istub kui se kes sullatab ja puhhastab hõbbes-
dat: Temma puhhastab Lewi lapsed, ja sullatab
neid kui kulda ja kui hõbbedat. Siis towad nem-
mad Jehowale roa-ohwri õigusses, siis on Juda
ja Jerusalemma roa-ohwer Jehowa melest mag-
gus, kui ennemuiste ia ammust ajast.

Exangelium Maria Puhhastamisese eht
Künula Päwal. Luk. 2, 22-32. salmist sadit.

Ja kui nende puhhastamisese päwad Mosesse
käso-õppetusse järrele täis said, siis wisid
nemmad tedda Jerusalemma, et nemmad tedda
pidid Issanda ette seädma. (Nenda kui Iss-
sanda käso õppetussesse on firiotud: Igga proeg-
laps, kes emma esimenne laps on, peab Issan-
dale puhhaks hütama.) Ja et nemmad pidid oh-
wri andma sedda möda, kui Issanda käso-õp-
petusses on ööldud: üks paar turtekuikesi, eht
faks

Kaks tide poega. Ja wata üks inimme olli Jerusalemmas, Simeon nimmi, se inimenne olli diige ja jummalakartlik ja otis Israeli rōme, ja pūhha waim olli temma peäl. Ja temma olli sanna sanud pūhhasi Waimust, et ta ei piddand mitte surma nāggema, enne kui ta piddi Jesanda Kristust nāhha sama. Ja temma tulli waimo lābbi pūhha kotto. Ja kui need wannemad sedda labsokest Jesust senna tōid, et nemmad temma pārrast piddid kāsso-ōppetusse kōmbe jārrele teggema: Siis wottis temma isse tedda omma sullesse, ja litis Jummalat, ja ütles: Jesand, nūud lassed sinna omma sullast rahhus ārraminna omma sanna jārrel. Gest mo sūmad on siino õnnistust nāinud, mis sinna olled walmistanud feige rahwa nāhhes walgusseks, pagganad walgustama ja omma Israeli rahwa auuks.

Epistel Maria Kulutamisse eht Paast-
 Maria Pāwoal Jesaia. 7, 10-15.
 salmist sadik.

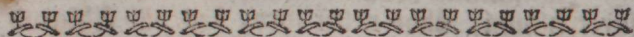
Ja Jehowa wottis weel Abasi wasto rākida ja ütles: Kūssi ennesele üks immetāht Jehowa omma Jummalat kāest kūssi sedda sūggawast eht kōrgest ūllewelt. Kui Abas ütles: Ei ma tahha mitte kūsida, egga Jehowat kūsada: Siis ütles Jesaia: Et kuulge Daweti sūggu! ons se weel pišut teie melest, et teie inimmelele waewa tete, et teie ka mo Jummalale waewa tete? Sepārrast tahhab Jesand isse teile imme-tāhhe anda: Wata üks neitsid saab kāima peäle, ja toob Poia ilmale, ja peab temmale pannema se nimme-
 J M M A R I A ; woid ja met peab ta sōma!
 Kunni

kunni ta moistab kurga põlgada ja head wallitseda.

Evangelium Maria Rulutamisse eht Paast.
Maria Põxal. Luk. 1, 26-38. salmist
sadit.

Ugga kuendamal kuul läkkitati ingel Katriel Jummalast Kalilea male, ühte liina Maat-
 saret nimmi, ühhe neitsi jure, kes olli kihlatud
 ühhe mehhele, Josep nimmi, kes Tarweti suggu,
 ja selle neitsi nimmi olli Maria. Ja se ingel tulli
 temma jure, ja ütles: terre, kes sa olled armo
 sanud, Jesand olgo sinnoga, sinna õnnistud
 naeste seas. Ugga kui ta tedda nähha sai, eh-
 matas ta temma sanna parrast wägga ärra, ja
 mõtles mähherdune terretaminne se pididi olle-
 ma? Ja se ingel ütles temma wasto: ärra kar-
 da Maria, sest sinna olled armo leidnud Jum-
 mala jurest. Ja wata, sa pead kaima peäle sa-
 ma, ja Poia ilmale toma, ja sinna pead tem-
 male ninne pannema JESUS. Sesiinane
 peab suur ollema, ja keigekõrgema Poia's hü-
 tama; Ja Jesand Jummal tahhab temmale
 anda temma issa Tarweti aujärke. Ja temma
 peab kui kunningas wallitsema Jakobi suggu ülle
 lggaweste ja temma kunningrigil ei pea otša ol-
 lema. Ugga Maria ütles ingli wasto: Euida
 se peab sündima? sest et ma mehhest ei tea. Ja
 se ingel wastas ja ütles temmale: pühha wain
 peab so peäle tulles, ja keigekõrgema wäggi
 so ülle warjama, separrast peab ka se pühha,
 mis sinust peab sündima, Jummal Poia's hü-
 tama. Ja wata, Elisabet sinno suggulane
 K sesam-

sesamma on ka ühhe poiaga kätma peäl omma
 wanna ea sees, ja se on temmale kues ku, kedda
 böldi siggimatta ollewad, sest Jummalala jures ei
 olle ühtegi asja woimatta Agga Maria ütles:
 wata, siin on Jēfanda ümmardaja; mulle
 sündko so sanna järrele. Ja se ingel läks tem-
 mait ärra.

Epistel Joannesse Kristia ehk Jani Pääwal.
 Jesaia 40, 1-5. salmist sadik.

Trööstige, trööstige minno rahwast, ütles teie
 Jummal, räkige Jerusalemma mele pärrast
 ja kulutage temmale, et temma suur waew otsa
 sanud, et ta üllekohhus on leppitud, et ta Jeho-
 wa kääst on sanud kahewõrra keige omma pat-
 tude sees. Hüüdja heäl on: walmistage kõr-
 bes Jehowa te, tehke laggeda ma peäl maan-
 te tassafeks meie Jummalale. Keik orgusid peab
 üllendatama, ja keik mäggesid ja mäekinko peab
 üllendatama, ja mis mätiik on, peab tassafeks
 sama, ja mis ohhakaist umne on, peab filledaks
 maaks sama. Siis ilmub Jehowa au, ja keik
 lihha nääb ühtlase, et Jehowa su on räkitud.

Ewangelium Joannesse Kristia ehk Jani
 Pääwal. Luuk. 1, 57-80. salmist sadik.

Agga Elisabeti aeg sai täis, et ta pliddi mah-
 hasama, ja temma tõi poja ilmale. Ja
 temma naabred ja suggulased kuulsid, et Jēfand
 omma hallastust olli sureks reinud temma wasto,
 ja ollid rõõmsad temmaga. Ja se sündis, et
 nem-

nemmad tullid kahheksamal päwal sedda laps-
 fest überleikama; ja nemmad nimmetasid tedda
 temma issa nimme peäle Saſariaks. Agga tem-
 ma emma wastas ja ütles: Et mitte, waid tem-
 ma nimmi peab Joannes ollema. Ja nemmad
 ütlesid temma wasto: So suggumõssa sees polle
 ükski, kel sesinnane nimmi on. Agga nemmad
 näitsid kääga temma issa pole, kuida temma tah-
 tis, et tedda piddi nimmetama? Ja ta küssis
 ühhe lauakesse, ja kirjotas ja ütles: Joannes on
 temma nimmi; ja nemmad keik pannid sedda im-
 meks. Agga seddamaid peäsis temma su ja tem-
 ma keel lahtri, ja ta räkis ja kitis Jummalat.
 Ja kartus tulli keikide peäle, kes nende ümber-
 kaudo ellasid, ja keik need asjad räkiti ärra keige
 Juida mäggise Ma sees. Ja keik, kes sedda kuul-
 sid, pannid sedda omma süddamesse, ja ütlesid!
 mis peab sest lapsest sama? ja Jõsanda kääsi oli
 temmaga. Ja Saſarias temma issa sai täis
 pühha waino, räkis prohweiti wiisil ja ütles:
 Kidetud olgo Jõsand Jõraeli Jummal, et ta
 on tulnud katsma, ja ärralunnastamist saatnud
 omma rahwale; ja on meile ärratanud õnnis-
 tusse sarwe, omma sullase Taweti suggust, (nen-
 da kwi temma on räkinnud omma pühha prohwe-
 tide su läbbi kes ma- ilma algmissest on olnud.)
 Et ta meid piddi ärrapeästäme mele waenlaste
 kääst, ja keikide kääst, kes meid wihekawad; ja
 meie wannematte peäle hallastama, ja omma
 pühha seädust mele tulletama se wande järrele,
 mis ta on wandunud mele issa Abraamile, meile
 anda, et meie, kes omma waenlaste kääst ärra-
 peästetud, ilma kartmatta tedda piddime temma

pühitsusses ja õigusses temma ees keige omma
ello aia. Ja sinna lapsõke, sind peab Reigebrø-
gema prohwetiks hütama; sest ja pead Jesanda
palle eel kätima, ja temma teed walmistama, õn-
nistusse tundmist andma temma rahwale nende
pattude andeksandmise sees; meie Jummal
süddamelikke hallastusse läbbi, misga meid on
tulnud katsma. Se kes touseb kõrgest; ja paistma
neile, kes istwad pimmedusses ja surma warjus,
ja meie jallad õiete rahho tee peäle seadma. Uga
ga se lapsõke kasmis, ja sai kangeks Waimus,
ja olli kõrbes selle päwani, kui temma ennast
Israeli rahwale piddi näitma.

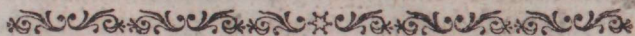
Epistel Maria Katsmaminnemisse ehk Zei-
na Maria Päwal. Rom. 12, 9-16.
salmist sadik.

Urmastus ärgo olgo mitte sallalik ———
——— kuid heitke ennast allandikkude
seltsi. Wata 50 lehhe külges.

Ewangelium Maria Katsmaminnemisse ehk
Zeina-Maria Päwal. Luk. 1, 39-56.
salmist sadik.

Ugga nell päiwil wottis Maria kätte, ja läks
ruttoaga senna mäggise mala Juda linna.
Ja temma tulli Sakaria kotta, ja terretas Eli-
sabeti. Ja se sündis, kui Elisabet Maria terre-
tamist kuulis, et laps temma ihhus hüppas. Ja
Elisabet sai tã s pühha Waimo, ja küssendas
sure heäleaga ja ütles: õnnistud olled sinna naeste
seas, ja õnnistud on sinno ihho süggü, ja kust se
mulle sünnib, et minno Jesanda emma minno
juss

jure tulleb? sest wata, kui sinno terretamisese heäl minno kõrwo sai, siis hüppas lapsõke sure rõmo pärrast minno ihhus. Ja õnnis on se, kes on usknuud, sest peab rõeks sama, mis temmale Jesanda kääst on nõidud. Ja Maria ütles: Minno hing auustab wägga Jesandat, ja mo waim on wägga rõmus Jummalä minno õnnis- teggia pärrast. Sest temma on waatnuud omma ümmardaja allandusse peäle; sest wata, sest aiast kütwad mind õnsaks keige põlwe rahwas. Sest mulle on suri asjo teinud se wäggen, ja kelle nimmi pühha on. Ja temma hallastus kestab põlwest põlweni nende ülle, kes tedda kartwad. Temma on omma kääwarrega suurt wägge üllesneitnuud, temma on laiale pillanud neid, kes surelissed on omma süddame me est. Temma on mahhatoukanud wäggenaid au- jär- gede peält, ja allandikkud üllendanud. Kennel nõlg on, neid on temma täitnuud hea andidega, ja rikkaid tühjalt ärrasaatnuud. Temma on was- towatnuud omma sullase Israeli, et ta pididi omma hallastust mele tulletama iggaweste, nen- da kui temma on rääkinud meie wannematte was- to, Abraamile ja temma suggule. Algga Maria jäi temma jure liggi kolm kuud, ja läks pärrast teggasi omma kotta.

Epistel Mikeli Päwal. Joan: Ilmutamisese
ram: 12, 7. 12. salmist sadik.

Ja sõdda tousis taewas; Mikael, ja temma
S inglid sõddisid lendwa mao wasto, ja se

lendam maddo söddis ja temma inglid, ja nemmad ei saand woimust, ja nende asset ei leitud mitte ennam taewast. Ja se suur lendam maddo heideti wälja, se wanna maddo, kedda hütakse kurratiks ja sadanaks, kes keik ilma-maad ärraeksitab, tedda heideti Ma peäle, ja temma inglid heideti mahha temmaga. Ja minna kuulsin sure heäle, se ütles taewas: nüüd on õnnistus ja wäggi, ja kunningriik meie Jummal, ja melewald temma Kristusse pärrast sanud. Gest et mahha-heidetud on meie wendade peäle kaebaia, kes nende peäle kaebab meie Jummal ees õõd ja päwad. Ja needsammad on tedda ärrawoitnud Talle werre pärrast, ja omma tunnistusse sanna pärrast, ja ei olle omma ello mitte armastand surmani. Sepärrast olge wägga rõõmsad, taewad, ja teie, kes nende sees ellate.

Ewangelium Nihkli Päwal. Matt. 18,

1-11. salmist sadik.

Selsammal tunnil tullid jüngrid Jესusse jure ja ütlesid: Kes on kül se surem taewarikis? Ja Jესus kutsus ühhe lapsokesse ennese jure, ja panni sedda seisma nende keskele, ja ütles: Tõest minna ütlen teile: kui teie ei põra ümber, ja ei sa kui lapsokessed, siis ei sa teie mitte taewarikid. Kes nüüd isseennast allandab kui sesinnane lapsokese, se on se surem taewarikis. Ja kui kegi ühhe nisugguse lapsokesse minno nimmel wastowottab, se wottab mind wasto. Ugga kes pahhandab ühhe neistsinnatsist pissokessist, kes minno sisse uskwad, sel on parrem, ot weski. Kirwi temma kaela peaks podama ja tedda muupputaama.

siig.

süggawama meere kofta. Hädda ma-ilmale pahhanduste pärrast! sest pahhandussed peawad tulles; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi pahhandus tulleb. Agga kui sinno kässt ehk sinno jalg sind pahhandab, siis raiu neid ärra ja heida ennesest ärra: parrem on sul, et sinna jallota ehk wiggane ello sisse lähäd, kui et sul kaks kät ehk kaks jalga on, ja sind iggawesse tulesse heidetakse. Ja kui sinno silm sind pahhandab, kisku tedda wälja, ja wiska ennesest ärra: parrem on sul et sinna ühhe silmaga ello sisse lähäd, kui et sul kaks silma on, ja sind põrgo tulesse heidetakse. Katske, et teie mitte üht neisifinnatsist pissekessist ärra ei põlga; sest minna ütlen teile, et nende inglid taewas allati näwad minno Josa palge kes taewas on. Sest innimesse Poeg on tulnud õnsaks teggema mis on ärrakaddunud.

Meie ISanda Jesusse
Kristusse

Kannatamine

ja

SURM,

Nelja Ewangelisti Kamatust
kõtkopandud.

I.

Ugga hapnematta leibade Pühha tulli liggi, mis hütakse Pasa-pühhas, sest kahhe pära pärrast olli Pasa-ja hapnematta leibade päwad; siis ütles Jesus omma jüngerite wasto: teie teate, et kahhe päwa pärrast Pasa-pühha on, ja innimesse Poeg antakse ärra, et tedda peab risti podama. Siis tullid kocko üllemad preestrid ja kirjatundjad ja rahwa wannemad selle üllema preestri kotta, kedda hüti Kaimaks, piddasid nou ja otsisid, kuidas nemmad Jesust kawwalussega piddid linniwotma ja ärratapma. Ugga nemmad ütlesid: ei mitte pühhade ajal, et mäsamine rahwa seas ei touse; sest nemmad kartsid rahwast.

Ugga

Agga enne Pasa-pühha, kui Jesus teadis, et temma tund olli tulnud, et ta siit ma-ilmaist piddede ärraminnema Jõsa jure, otsego temma olli armastanud ommaksid; kes ma-ilmas olli, nenda on ta neid armastanud otsani. Ja kui temma Petanias olli piddalltõbbise Simona kotas, siis tuli temma jure üks naene, sel olli üks alabastri-riist selge ja wägga kalli nardi-salwiga, ja ta murdis se alabastri-riista katki, ja wallas sedda temma pähhä, kui temma laudas istus. Agga kui temma jüngrid sedda näggid, sai nende meel pahhaks ja ütlesid: mis tarwis on sefinnane hukkamine? Sest seddasinnast salwi olleks woinud ärramina paljo ennam kui kolme saa tenari rahha cest, ja waestele anda, ja nemmad said kurjaks ta peäle. Agga kui Jesus sedda moistis, ütles ta nende wasto: jätke tedda rahhule, miks teie selle naesele waewa tete? Temma on head tööd malle teinud. Sest waesed on ikka reie jures, ja kui teie tahhate, woite teie neile head tehha: agga mind ei olle teil mirte ikka. Temma on teinud, mis ta on woinud. Et ta sedda salwi minno ihho peäle on wallanud, fega on ta enne joudnud mo ihho woida matmisfeks. Tõest minna ütlen teile: kus ial sefinnane armo-dopperus kulutakse keiges ma-ilmas, seal peab ka räkutama temma mällestusfeks, mis sefinnane on teinud.

Ja kui õhto-sõmaaeg weel kã olli (kui kurrat jo olli Juda Simona poja Jõarioti süddamesse annud, et ta tedda piddi ärraandma) ja Jesus teadis, et Jõsa keik temma kätte olli annud, ja

et temma Jummalast olli tulnud, ja Jummalajure läks: siis touzis temma õhro-sõmaalast ülles, ja panni ommad rided mahha, ja wottis ühhe rättiko ja sidus ennese ümber; pärrast wallas temma wet ühhe pekki sisse, ja hakkas jüngritte jallad pessema ja se rottikoga kulwatama, mis temma ümber olli seutud: Siis rulleb temma Simona Peetrusse jure, ja temma ütles temma wasto: Jesand, sinnaaks minno jallad pessed? Jesus wastas ja ütles temma wasto: Mis minna teen, sedda ei tea sinna nüüd mitte, agga pärrast sedda pead sa teada sama. Peetrus ütles temma wasto: Ellades ei pea sa minno jalgo pessema. Jesus wastas temmale: Kui minna sind ei pesse, siis ep olle sul ossa minnoga. Simon Peetrus üt em temma wasto: Jesand, ei mitte ükspäinis minno jalgo, waid ka käsä ja pead Jesus ütles temmale: Kes pestud on, sellel ep olle tarmis muud kui jalgo pestra, sest ta on ülleüritsa puhhas; ja teie olete puhtad, agga mitte keik. Sest temma teadis, kes tedda pididi ärraandma; Sepärrast ütles temma: Teie ep olle keik puhtad. Kui temma nüüd nende jallad sai pesnud ja ommad rided wotnud, siis istus temma jälle mahha ja ütles nende wasto: Kas teie teate, mis minna teile ollen teinud? Teie hüate mind: Oppetaja ja Jesand, ja ütiete diete, sest minna ollen se. Kui nüüd minna se Jesand ja Oppetaja teie jallad ollen pesnud, sus peate teie ka teine teise jallad pessema; sest ühhe õppetusse märki ollen ma teile annud, et ka teie nenda tete, kui minna teile ollen teinud. Tõest, tõest minna ütlen teile: Sullane ep olle mitte

mitte surem kui temma issand, egga R^{ist} surem
 kui se, kes tedda on lakkitanud. Kui teie sedda
 teate, õnsad ollete teie, kui teie sedda tete. Min-
 na ep ütle teist keikist; ma tean, kedda ma ollen
 ärrawallitsenud, waid sepärrast, et kirri piddi
 tõeks sama: Kes minnoga leiba sööb, se tõstab
 omma kanda minno wasto ülles. Sest alast üt-
 len minna teile, enne kui se sünnib, et, kui se
 saab sündinud, teie usfute, et minna se ollen.
 Tõest, tõest minna ütlen teile: Kes wastowottab,
 kui minna keddagl lakkitan, se wõttab mind
 wasto; agga kes mind wastowottab, se wottab
 tedda wasto, kes mind on lakkitanud. Kui J^e-
 sus sedda sai ütelnud, sai temma seggaseks wai-
 mus, ja tunnistas ja ütles: Tõest, tõest minna
 ütlen teile, et üks teie seast mind ärraannab.
 Siis waatsid jüngrid teine teise filmi, ja ollid
 kahhe wahhel, kennest ta piddi räkima. Agga
 Jesusse sülles olli maas laudas üks temma jün-
 ritteest, kedda J^esus armastas. Selle pole
 nüüd ldi Simon Peetrus peaga, et temma piddi
 kulama, kes se kül piddi ollema, kellest temma
 räkis. Agga sesinnane lastis ennast Jesusse
 rinna peäle ja ütles temma wasto: J^esand,
 kes se on? J^esus wastas: Se on sesamma, kel-
 lele minna sedda pallokest sissekastan ja annan;
 ja temma kastis sedda pallokest sisse, ja andis
 sedda Judale Simona poiale J^hkaristile; ja se
 pallokesse järrele läks sadan temma sisse. Siis
 ütles J^esus temmale: Mis sa teed, sedda te us-
 sinaste. Agga sedda ei moistnud ükski nelst,
 kes laudas maas istusid. mikspärrast temma
 jedda temmale ütles: Sest monned mõtlesid, et

Juda kâes kukkur olli, et Jesus temmale piddi ütlemä: osta mis meil tarmis on Vihhiks; ehk, et temma waestele middagi piddi andma. Kui temma nüüd sedda pallokest sai wõtnud, läks temma seddamaid wälja, agga õ olli.

Agga sadanas olli läinud Juda sisse, kedda lianimmega hütakse Iskariotiks, kes nende kah-hereistkümne arrust olli. Ja temma läks ärra ja räkis üllemarte preestrige ja sõapealikudtega sed-da, kui temma tedda piddi nende kätte ärraand-ma, ja ütles: mis teie tahhate mulle anda, siis tahhan ma tedda teie kätte ärraanda? agga kui nemmad sedda kuulsid, said nemmad rõõmsaks ja pakkusid ja leppsid te ne teisega, temmale kosmummenend hõbbetükki anda. Ja temma tõo-tas, ja sest aiast otsis temma pärrast aega, et ta tedda neile woiks ärraanda ilma tüllita.

Kui ta nüüd sedda wisi olli wäljaläinud, ütles Jesus: nüüd on inimesse Boeg auustud, ja Jummal on temma sees auustud: ons Jummal temma sees auustud, siis auustab tedda ka Jum-mal issienneses, ja auustab tedda pea. Lapsõ-kessed, minna ollen weel ürrikesseks aiaks teie jures; kül teie otsite mind, ja otsesõ minna Ju-darahwa wasto ollen ütelnud: Kuhho ma läh-hän, senna ei woi teie mitte tulla, nenda ürlen minna nüüd teile ka. Uut kassõ-sanna annan minna teile, et teie teine teist peate armastama nenda kui minna teid ollen armastanud, et teie ka teine teist peate armastama: sestsamast tundwad teik, et tele minno jingrid oliete, kui teil

teil armastus on isikeseles. Simon Peetrus ütleb temma wasto: Jesand, kuhho sa lähäd? Jesus wastas temmale: kuhho minna lähän, ei woi sa nüüd mitte minno järrel kâia, agga pârrast pead sa mo järrel kâima. Peetrus ütleb temma wasto: Jesand, miß ma nüüd ei wof sinno järrel kâia? ma tahhan omma ello sinno pârrast jätta. Jesus wastas temmale: tahhad sinna omma ello minno pârrast jätta? tõest, tõest minna ütlen sulle: Kuf ei loula mitte enne, kui sinna mind jo kolmkorda saad ärrasalganud.

II.

Agga hapnematta leibade pääw tullt, ja esfi messel pääwal, kui nemmad Pasa talle tappid, tullid jüngrid Jesusse jure ja ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie peame minnema ja walmistama, et sa Pasa-talle woid süa? Ja temma lähitas kaks ommast jüngrittest, Peetrust ja Joannest, ja ütles: minae ja walmistage melle Pasa-talle, et meie sedda woime süa. Agga nemmad ütlesid temmale: kus sa tahhad, et meie sedda peame walmistama? Ja ütles neile: minge lüna, ja wata kui tele lüna sisse tullete, siis tulleb teie wasto üks inimenne, se kannab ühhe wee kruusi, keige temma järrel, ja seäl koias, kuhho temma sisse lähäd, üttele selle koiä isandale: Dypetaja ütles: mo aeg on liggi, ma tahhan sinno jures Pasa-talle walmistada ja süa omma jüngrittega: kus on se woõraste tubba, kus ma se Pasa-talle omma jüngrittega woin süa? Ja sesamma näitab teile ühhe sure ehhtud wa üllewel, mis walmis on; seäl walmistaga meile.

Ja temma jüngrid teggid nenda, kui Jesus neid oli lästnud, läksid ärra ja said liina ja leidsid nenda, kui temma neile oli ütelnud; ja nemmad walmistasid Pasa-talle.

Agga kui õhto sai, tulli temma nende kahhetistkümnega. Ja kui se tund tulli, istus temma mahha, ja need kahhetistkümme Apostolit temmaga. Ja temma ütles nende wasto: Minna ollen süddamest iggatsenud se Pasa-talle teiega süa, enne kui ma kannatan: sest minna ütlen teile et ma sest mitte ennam ei sõ, kunni keik saab sündinud Jummala riikis. Ja kui ta karrikat sai wõtnud, tännas temma ja ütles: Wotke se, ja jaggage ennestele; sest ma ütlen teile, et minna ei jo mitte sest wina-pu wiljast, kunni Jummala riik saab tulnud.

Ja kui nemmad laudas istsid ja sõid, ütles Jesus: Edest minna ütlen teile, üks teie seast, kes minnoga sõõb, annab mind ärra. Ja nemmad said wägga kurwaks, ja hakkasid iggaüks nende seast järrestikko ütlesema temma wasto: Jesand minnaks se ollen? ja teine jälle: minnaks se ollen: agga temma wastas ja ütles neile: üks neist kahhetistkümnest, kes minnoga kät waagnasse pistab, se annab mind ärra. Käl innimesse Poeg lähhäb ärra nenda, kui temmast on kirjutud; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi innimesse Poeg ärraantakse; hea olleks temmale, kui se inuimenne ei olleks sündinud. Süis kostis Judas kes tedda ärraandis: minnaks se ollen, Rabbi? Temma ütles temma wasto: Oled, jah!

Agga kui nemmad sõid, wõttis Jesus lei-
 ba, rännas ja õnnistas, murdis ja andis om-
 ma jüngrittele ja ütles: wõrte, söge, se on
 minno ihho, mis teie eest antakse, jedda teh-
 ke minno mällestusfeks. Selsammal kombel
 wõttis temma ka se karrika pärrast jedda, kui
 nemmad said õhtust sõnud, rännas ja andis
 neile ja ütles: joge teit seält seest, sesinnane
 karrikas on se uus seädus minno werre sees,
 mis teie eest ärrawallatakse; ja nemmad sõid
 teit seält seest. Ja temma ütles neile: Se on
 minno werri, se ue seädusse werri, mis mit-
 me eest ärrawallatakse pattude andeks, and-
 misfeks: jedda tehke, ni mittokord, kui teie
 ial jedda jote, minno mällestusfeks. Agga
 tdest minna ütlen teile, et minna ei wõtta mitte
 sest aiast sestinnatsest winapu wiijast jua sest
 päwast sadik, kui minna jedda uut telega joon
 Jummalala omma JSsa rikis.

Siiski wata, minno ärraandia käästi on min-
 noga laudas. Ja innimesse Poeg lähhäb kül,
 nenda kui on seätud: siiski hädda selle innimesse-
 le, kelle läbbi tedda ärraantakse. Ja nemmad
 hakkasid teine teise kääst küssitellemä, kes se kül
 nende seas pididi ollema, kes jedda pididi teggema.
 Agga nende seas tousis ka riid, kes neist pididi
 suremaks arwatama? Agga temma ütles neile:
 pagganatte kunningad wõllitsewad nende älle,
 ja kes nende peäle woimust wõttwad, neid hütakse
 armolikkuks issandaks: agga teie mitte nenda,
 waid se surem teie seast olgo kui norem, ja se ül-
 iem kui se kes tenib; sest kes on surem, se, kes
 lau

laudas istub, woi se, kes tenib? eks se kes laudas istub? agga minna ollen keft teie seas, nenda kui se, kes tenib. Agga teie ollete need, kes minno jure jänud minno kiusatusse sees; ja minna sean teile se kunningrigi, nenda kui minno Issa sedda mulle on seädnud, et teie peate söma ja joma minno laudas mo kunningriks, ja istma aujürgede peäl ja kahheteistkümnne Israeli suguarro peäle kōhbut mo istma. Agga Issand ütles: Simon, Simon, wata sadanas on teid wägga püüdnud sõaluda kui nisso: agga minna ollen sinno eest pallunud, et sinno ust ei pea ärralõpma; ja kui sa pärrast saad ümberpöörnud, siis kinnita ommad wennad. Agga ta ütles temmale: Issand ma ollen walmis, sinnoga ni hästi wangi kui surma minnema. Agga temma ütles: minna ütlen sulle, Petrus: kuf ei laula mitte tänna enne, kui sinna kolmford saad ärrasalgamud, et sa mind ei tunne.

Ja temma ütles nende wasto: kui ma teid ollen läkkitanud kufrota ja paunata ja kingata, ons teil middagi waja olnud? agga nemmad ütlesid: ei ühtegi. Siis ütles temma neile: agga müüd, kel kuffur on, se wõiko sedda, nenda sammoti ka pauna, ja kannel ep olle, se mügo ärra omma kuba, ja ostko moõka: sest minna ütlen teile, et se weel minnule peab sündima, mis kirjotud on: temma on ka üllekohtuste sekkä armatud: sest ka sel, mis minnust on kirjotud, on ots. Agga nemmad ütlesid: Issand, eunä! sin on kaks moõka; agga temma ütles neile: käl on.

III.

Kui JEsus sedda sai rõõmud ja nimmad ütuses - laulo said laulnud, läks temma wälja omma jüngeritega, ja läks omma wisi järrel ülle Kidroni jõe õlli - mäele, agga temma jüngerid kääsid ka temma järrel. Siis ütles JEsus nelle: Selsinnatsel õsel wotrate teie keik ennast minnust pahhandada, sest kiriorud on: Ma tahhan sedda karjast lüa, ja karja lambaid peab laiale pillutama. Agga pärrast kui ma saan üllestousnud, tahhan ma teie ele minna Kalilea - male. Agga Peetrus kostis ja ütles temmale: Ehk ka keik peaksid ennast sinnust pahhandama, ei tahha minna ennast polegi pahhandada. Ja JEsus ütles temma wasto: Tõest minna ütlen sulle, tänna selsinnatsel õsel, enne kui kük saab kaksikord laulnud, salgad sa mind kolmikord ärra. Agga Peetrus ütles weel ennast peäleegi temma wasto: Ehk ma ka sinnoga peaksin surrema, ei tahha ma sind mitte ärrasallata; ja nendasammoti ütlesid ka keik jüngerid.

Siis tuli JEsus nendega ühhe moisa, mis hütakse Ketsemaneks, kus üks aed olli, senna sisse läks temma ja temma jüngerid. Agga Judas, kes tedda ärraandis, teadis ka sedda paika, sest et JEsus sagedaste senna omma jüngeritega olli kokkotulnud. Ja kui temma senna paika sai, ütles temma omma jüngerite wasto: Palluge Jummalat, et teie kiusatusse sisse ei sa; istke teie mahha, künni ma saan senna lainud ja luggenud. Ja ta wottis ennesega Peetrust ja Jakobust ja

Joannest, need kaks Sebedeusse poega, ja hak-
 kas kurtaks sama, wägga wärrisema ja hir-
 must abhastust tundma. Siis ütles ta neile:
 Minno hing on wägga kurb surmani, jäge seie-
 ja walwage minnoga.

Ja temma isse lahkus neist ärra, läks piisut
 emale ni kaugele, kui kiuwiga woib süsta, ja
 heitis Ma peäle põlweli ja omma silmili mahha ja
 lugges, et kui se woiks olla, se tund temmast
 piddi möda minnema, ja ütles: Abba, minno
 Jssä! sinna woid keik tehha, kui se woib olla,
 kui sinna tahhaksid sedda karrikast minnust ärra-
 wotta, siis mingo sesinnane karrikas minnust mö-
 da, ja wotta tedda minnust ärra, agga ommeti
 ärgo sündko mitte nende, kui minna tahhan, waid
 kui sinna tahhad. Ja temma tulli jüngritte jure
 ja leidis neid maggamast, ja ütles Peetrussele:
 Simon, maggad sa? eks sa ei suda ühte tundi
 walwada? nendaks teie ei suda ühte tundi min-
 noga walwada? walwage ja luggege, et teie
 kiusatusse sisse ei sa; waim on kül walmis, ag-
 ga lihha on nõdder.

Ja läks temma tselkforda ärra ja lugges ja
 ütles seddasamma asja: Minno Jssä; kui se-
 sinnane karrikas ei woi minnust möda minna,
 muido kui et ma sedda joon, siis sündko sinno
 tahtminne. Ja temma tulli taggasi ja leidis
 neid ta maggamast, sest nende silmad ollid ras-
 ked unnest, ja nemmad ei teadnud mitte, mis
 nemmad temmale piddid wastama. Ja temma
 jättris neid ja läks ta ärra, lugges kolmatforda
 ja

ja ütles needfammad fannad. Agga üks ingel näitis ennast temmale taewast, ja kinnitas tedda. Ja kui ta surmaga olli woitlemas, pallus temma Jummalat kangeminne: agga temma higgi olli kui werre-pissarad, need langsid Ma peäle. Ja temma tousis ülles Jummalat pallumast, ja tulli kolmat puhko omma jüngritte jure, ja leidis neid maggamast kurbdusse pärrast; ja temma ütles neile: Mis teie maggate? maggage pärrast ja hingage; aeg on möda, touske ülles ja palluge Jummalat, et teie kiusatusse sisse ei sa, wata se tund on joudnud, ja innimesse Doeg antakse ärra patruste kätte; touske ülles, laski ärra, se on liggi tulnud, kes mind ärraannab.

Kui nüüd Judas ennese jure olli wotnud se wäehulga ja monningad üllematte preestrude ja Bariseride sullasist, siis seddamaid kui temma JEsus alles räkis, tulleb senna Judas, üks neist kahhesteiškümmest, ja temmaga paljo rahwast lühtide, lampide, sõariistade, modkade ja nuwadega üllemist preestrust ja kirjatundiartest ja rahwa wannemist laskitud, ja kais nende ees. Kui nüüd JEsus teadis keik, mis temma peäle piddi tulles, laskis temma wälja ja ütles nende wasto: Redda teie ofsite? Nemmad wastasid temmale: JEsust Naatsaretist. JEsus ütles neile: Minna ollen se. Agga Judas, kes tedda ärraandis, seisis ka nende jures. Kui temma nüüd neile ütles: minna ollen se; siis laskis nemmad taggasi ja langsid mahha. Etis küssis temma neilt ta: Redda teie ofsite? agga nemmad ütlesid: JEsust Naatsaretist. JEsus was-

tas: Ma ollen teie üttelnud, et minna se ollen; kui teie nüüd mind otsite, siis laske needfinnatied ärraminna. Et se sanna piddi tõeks sama, mis ta olli üttelnud: Minna ep olle keddagi ärrakautanud neist, mis sa mulle olled annud. Agga se kes tedda ärraandis, olli neile tähte annud ja ütelnud: Kellele ma suud annan, se on sesamma, tedda wõtke kinni ja woge julgeste ärra. Ja kui ta seina sai, tulli ta warsti Jesuse iure temmale suud andma, ja ütles: Rabbi, terre Rabbi! ja andis temmale suud. Agga Jesus ütles temmale: Sõbber, miikspärrast olled sinna siin? Judas, annad sinna suandmissega inimessse Wota ärra? Siis tullid nemmad temma iure, pistsid käd tedda külge ja wotsid tedda kinni.

Agga kui need, kes temma ümber ollid, nägid, mis piddi sindima, ütlesid nemmad temmale: Jesand, kas meie peame moögaga sellä löma? Ja wata üks neist, kes seäl Jesussega ollid, Simon Peetrus, kel moõk olli, sirtutas omma kät ja tombas omma moõka wälja, ja löi üllema preestri sullast ja raius temma parrema kõrwa ärra; agga selle sullase nimmi olli Mal-lus. Agga Jesus wastas ja ütles: Jätke siit sadik; ja Peetrusse wasto: Wista omma moõk temma tuppe, sest keik kes moõka wotwad, need säwad moõga läbbi hukka. Woi, mõtled sinna, et minna praego ei woiks omma Jesa palluda, et ta mulle sele sadaks ennam kui kalsteistküm-mend legioni inglid? agga kuida peaksid kirjad tõeks sama? eks minna sedda karrikast pea joma, mis mulle Jesa on annud? sest se peab
nenda

nenda sündima. Ja temma putus temma Mal-
kuse kõrwasse, ja teggi tedda terweks.

Agga selsammal tunnil wastas ja ütles JEsus
üllematte preestride ja pühha koi peälikkude ja
wannematte wasto, kes temma peäle tullid ;
Teie ollete wäljalainud otsego rõõwli peäle, mõd-
kade ja nuiadega mind kinniwotma : et ma kü-
l iggapääw teie jures ollen olnud ja istnud pühhas
koias õppetamas, ei olle teie minno külge kässi
pistnud eggä kinni wotnud ; agga se on teie tund
ja pimmedusse wotmus, se on keik sündinud, et
prohwetide kirjad pidid tõeks sama. Agga wäe-
hulk ja üllem pealik ja Juda - rahwa sullased wot-
sid JEsust kinni ja siddusid tedda. Siis jätsid
tedda keik jüngrid mahha ja põggenesid ärra.

Ja üks poisimees käis temma järrel, sel olli
kallis linnane rü selgas palja ihho peäle, ja pois-
mehhed wotsid tedda kinni ; agga temma jättis
sedda kallist linnast rüet mahha, ja põggenes al-
lasti nende käest ärra.

IV.

Agga need kes JEsust ollid kinniwotnud, wisi-
tedda esite Anna jure ; sest se olli Kaima ät, kes
sel aastal üllem preester olli. Agga Kaimas olli
se, kes Juda rahwale nou annud, et se pidid heaks
tulles, et üht innimest rahwa eest pidid hukkata-
ma. Seält sa...sid nemmad tedda üllema preestri
Kaima kotta, kuhho keik üllemad preestrid ja
wannemad ja kirjatundiad ollid kotto tulnud.

Agga Simon Peetrus kâis kavgelt JEsusse jârrele üllema preestri koiast sadik, ja üks teine jünger temmaga; agga se jünger olli üllema preestriga tuttaw ja lâks JEsussega üllema preestri kotta. Agga Peetrus seisis wâlias ukse ees; siis lâks se teine jünger, kes üllema preestriga tuttaw olli, wâlja ja râkis uksehoidlaga, ja wiis Peetrust sisse, ja temma lâks sisse. Sepârrast ütles se tüdruk se uksehoidia pârrast Peetrusse wasto: Eks sinnagi olle sellesinnatse innimesse jüngeritset? Temma ütles: Ei olle mitte. Agga need sullahed ja teenrid seisid ja ollid sütte, tuld teinud, et kûlm olli, ja sojendasid ennast. Agga kui nemmad kess oue tuld üllesteggid ja ühhes mahha istid, siis istus Peetrus keskele nende sekka ja sojendas ennast tulle äres, et temma sedda otsa pididi nähha sama. Agga üllema preester kûssis JEsussest temma jüngerite ja temma õppetusse pârrast. JEsus kostis temmale: Minna ollen julgeste râkinud selle ma ilmale, ma ollen ikka õppetanud koggodusse ja pühhas koiast, kuhho keikist paikust Juda rahwas kocko tulleb, ja sallaja ep olle minna ühtegi râkinud; mis sa mult kûssid? Kûssi neili kes kuulnud, mis ma nelle ollen râkinud; wata need teadwad, mis ma ollen râkinud. Agga kui ta sedda sai ütelnud, löi üks neist teenridest, kes seäl jures seisid, JEsust keppiga, ja ütles: Mendaks sa üllema preestri wastad? JEsus kostis temmale: Kui ma kurjaste ollen râkinud, siis tunnista sedda kurja ollewad; agga kui ma hästi ollen râkinud, mis sa mind lööd? (Agga Annas olli tedda lâkkitanud finniseturud üllema preestri Kaiwa jure.)

Agga

Agga üllemad preestrid ja wannemad ja keif
 se suur kohhus orfsid walle-tunnistust JEsusse
 wasto, kuida nemmad tedda pidid surma saat-
 ma, ja ei leidnud ühtegi; ja et kül palju tunnisi-
 tussenehhi ette tullid, ei leidnud nemmad middagi;
 sest palju tunnistasid waltet temma peäle, ja
 nende tunnistused ei olnud ühhesuggused. Agga
 wimaiks tullid kaks walle-tunnistus-meest ette,
 wosid kätte ja tunnistasid waltet temma peäle
 ja ütlesid: Meie olleme kuulnud tedda ütlemad:
 Minna woin ja tahhan se Zummala tempeli, mis
 kättega on tehtud, mahhariskuda, ja kolme pä-
 waga teist üllesehhitada, mis ep olle mitte kät-
 tega tehtud. Ja nendagi ei olnud nende tunni-
 sus ühhesuggune.

Ja üllem preester tousis ülles ja astus keskele,
 ja küsis JEsuselt ja ütles temma wasto: Eks
 sa middagi ei wasta? mis tunnistawad need sin-
 natsed sinno wasto? Agga JEsus jäi wait ja ei
 wastand middagi. Ja küsis se üllem preester
 temmalt ja ütles temmale: Minna wannutan
 sind ellawa Zummala jures, et sinna melle ütled,
 kas sa olled Kristus Zummala Poeg? Sinnaks
 olled se Kristus selle kiderud Zummala Poeg? Ja
 JEsus ütles temmale: Jah minna ollen; ommei
 tlen minna teile: Sest aiast peate teie nägema
 innimesse Poia istwad Zummala wäe pärrema!
 polel, ja tullewad taewa pilwede peäl. Siis kâr-
 ristas üllem preester ommad rided lõhki ja ütles:
 Temma on Zummalat teotanud, mis meit en-
 nam tunnistus, mehhi tarwis on? wata nüüd
 ollete teie temma Zummala teotamist kuulnud;

mis teie armate? Agga nemmad keik moistsid kohhut, et ta pididi surma wäärt ollema, wastasid ja ütlesid: Temma on surma wäärt.

Süis hakkasid monningad temma filmi süllitama, ja temma filmad kinnikatma, ja temma kõrwa äre löma, ja temmale ütles: Moista meile kui prohwet, Kristus, kes se on, kes sind löi? ja süllased löid tedda keppidega.

Agga kui Peetrus wäljas seäl al oue peäl istus, tulli üks üllema preestri tüdrukkuist, ja kui ta näggi Peetrust tulle äres istwad ja ennast sojendawad, tulli ta temma jure, watis üksi filmi temma peäle ja ütles temma wasto: Ja sinnagi ollid Naatsaretti Jesusega Kalilea-maalt. Agga temma salgas tedda keikide ees ärra ja ütles: Maene, minna ei tunne tedda, ei ma moista egga tea, mis sa rägid.

Ja temma läks wälja ette-oue, ja kuf laulis. Agga kui temma wärrawa pole ärraläks, näggi tedda üks teine ja ütles neile, kes seäl ollid: Sesinnanegi olli se Naatsaretti Jesusega. Ja se üllema preestri tüdruk näggi tedda jälle, ja hakkas ütles neile, kes seäl jures seelid: Sesinnane on üks nende seast. Ja ürrikesse aia pärrast näggi teida üks teine mees ja ütles: Sinnagi ollid nende seast. Agga Simon Peetrus seisis ja sojendas ennast; süis ütlesid nemmad temma wasto: Eks sinna ka olle temma jüngeritte seast? Agga temma salgas ta ühhe wandega ja ütles: Innimenne, minna ei olle mitte, ma ei tunne sedda inimest.

Ja

Ja ürrikesse aia pärrast liggi ühhe tunni aega wahhet kinnitas sedda üks teine ja ütles: Ede polest fefinnanegi olli temmaga; sest temma on Kalilea-ma mees. Siis tullid temma jure need, kes seäl seisid ja ütlesid jälle Peetrussele: Edest sinnagi olled nende seltsist, sest sinna olled Kalilea-ma mees, ja sinno keelgi tunnistab sind ülles, et sinno kele-murde on sedda wisi. Siis ütles üks neist üllema preestri sullasist, kes selle suggulane olli, kelle kõrwa Peetrus olli ärraraiunud: Eks minna sind temmaga näinud aedas? Agga Peetrus ütles: Innimenne, ei ma moista, mis sa räägid. Siis hakkas temma ennast wägga ärraneedma ja wanduma: Ei ma tunne sedda innimest, kellest teie räägite. Nenda salgas Peetrus ta ärra, ja feddamaid, kui temma alles rääkis, laulis kük teist kõrda. Ja Jesusand põris ennast ümber ja watis Peetrusse peäle, ja Peetrusse mele tulli Jesusanda sanna, kui ta temma wasto olli üttelnud: Enne kui kük kaksford saab laulnud, salgaw sa mind kolmford ärra. Ja Peetrus läks wälja, kattis ommad filmad kinni, ja nuttis kibbedaste.

Agga need mehhed, kes Jesust kinnioiddasid, naersid ja peksid tedda; ja nemmad kaisid temma filmad kinni, ja löid temma wasto filmi ja küüstsid temmalt ja ütlesid: Moista kui prohwet, kes se on, kes sind löi? Ja paljo muid asjo rääksid nemmad temma wasto ja teotasid.

Agga warsti warra hommiko, kui walge sai, tullid üllemad preestrid rahwa wannemattega ja kirjatundjatega, ja keik se suur kōhhus kōtto, ja

piddasid nou Jesuse wasto, et nemmad tedda piddid surma saatma, ja wisid tedda ülles omma sure kohto ette ja ütlesid: Olled sinna se Kristus? ütle meile; agga temma ütles neile: Kui ma teile peaksin ütlesma, ei teie ussu polegi; agga kui minna ka peaksin küssima, siis teie ei wasta mulle polegi, ja ei lasse mind mitte lahti. Sest aiast peab innimesse Poeg istuma Jummal! a wäe parremal polel. Agga nemmad ütlesid keik: Olled sinna siis Jummal! Poeg? Agga temma ütles nende wasto: Teie ütlete, sest minna ollen se. Agga nemmad ütlesid: Mis meil ennam tunnistust tarwis on? Sest meie olleme isse temma suust kuulnud.

V.

Ja keik se rahwa hulk wotsid kätte ja siddusid Jesust kinni, ja wisid tedda Kaiwa jurest kohtokotta, ja andsid tedda Ma-wallitseja Pontsiusse Pilatusse kätte; agga se oli warra.

Kui Judas näggi, kes tedda olli ärraannud et ta olli hukkamosterud, siis kahhetles temma sedda, ja toi need kolmikümmend hõbbe-tükki jälle üllema preestride ja wannematte kätte ja ütles: Minna ollen patto teinud, et ma ollen wagga werd ärraannud. Agga nemmad ütlesid: Mis meil sega teggemist! katsu sinna issi. Ja temma heitis need hõbberükkid mahha sinna templisse, ja läks kōrwale, ja ärramennes poos ta ennast ülles. Agga üllemad preestrid wotsid need hõbberükkid ja ütlesid: Meid ei sünni mitte ohwrikirsto panna, sest se on werre-hind. Agga nem-

mad

mad piddasid nou, ja ostsid nende eest ühhe pot-
tiseppa põllo matmisse paigaks woõrastele: se-
päärast hütakse se põld werre, põlluks tanna päs-
wani. Siis on tõeks sanud mis ööldud on proh-
weti Jeremia läbbi, kes ütles: Ja nemmad on
wõtnud Israeli laste kääst kolmkümmend hõbbe-
tükki, selle hinda, kedda ni kalliks armati, kedda
monned Israeli lastest ni kalliks armasid; ja on
neid annud ühhe potiseppa põllo eest, nenda kui
JEsand mind on kästnud.

Agga Juda-rahwas ei läinud isse mitte kõhto-
kotta, et nemmad ei saaks rojaseks, waid et nem-
mad piddid Pasa-ralle söma. Siis läks Pilatus
nende-jure wälja ja ütles; Mis teil on kaebamist
selle innimesse peäle? Nemmad kostsid ja ütlesid
temma wasto: Kui ep olleks sefinnane mitte kur-
jateggia, siis ei olleks meie kedda sulle ärrannud.
Siis ütles Pilatus neile: Wõtke teie kedda ja
moistke omma kässo-õppetuse järrel temma peäle
kõhhut. Siis ütlesid Juda-rahwas temma was-
to: Meil ep olle lubba keddagi ärratappa. Et
JEsusse sanna piddi tõeks sama, mis ta olli üt-
elnud, kui ta tähendas, misuggust surma
temma piddi surema.

Agga nemmad, se rahwa hulk, hakkasid temma
peäle kaebama ja ütlesid: Kedda olleme meie
leidnud, et ta rahwast ärrapõrab, ja kelab
Keisrile kõhto-rahha andmast, ja ütles ennast
Kristusse ühhe kuningaga ollewad.

Siis läks Pilatus jälle kõhto-kotta ja Eustus
JEsust

Jesust. Agga JEsus seisis Ma-wallitseja ees, ja Ma-wallitseja Pilatus küsis temmalt ja ütles: Olled sa Juda-rahwa kuningas? Agga JEsus vastas ja ütles temmale: Nägid sinna sedda isieniesest, woi on sulle teised sedda minnust ütelnud? Pilatus vastas: Ollen minna Juda-mees? sinno omma rahwas ja üllemad preestrid on sind mulle ärraannud; mis sa olled teinud? JEsus kostis: Minno-kuningriik ep olle mitte festinnatsest ma-ilmast; olleks mo kuningriik festinnatsest ma-ilmast, kül mo teenrid tap.eksid, et mind Juda-rahwa kätte ei saaks ärraantud; agga nüüd ep olle mo kuningriik mitte silt. Siis ütles Pilatus temma wasto: Olled sinna siis ommeti kuningas? JEsus kostis: Jah ollen, sest minna ollen kuningas, ma ollen seks sündinud, ja seks ilmale tulnud, et ma tõele pean tunnistust andma; iggäüks kes tõe seest on, se kuleb minno heäle. Pilatus ütles temmale: Mis on tõdde? Ja kui ra sedda sai ütelnud, läks temma jälle wäha Juda-rahwa jure, ja ütles üllematte preestride ja rahwa wasto: Minna ei leia ühtegi süüd sest inimessest. Ja üllemad preestrid kaebasid paljo temma peäle; agga kui temma peäle neist ja rahwa wannemist kaebati, siis ei kostnud temma ühtegi. Siis ütles Pilatus temma wasto! Eks sa kule, kui paljo nemmad sinno wasto tunnistawad? Agga Pilatus küsis temmalt jälle ja ütles: Eks sa middagi ei wasta? wata kui paljo nemmad sinno wasto tunnistawad. Agga JEsus ei wastand ennam ühtegi ei ühhe alusa sanna peäle, nenda et Pilatus sedda wägga inimeks panni.

Agga nemmad alasiid peäle ja ütlesid: Temma annab rahwale pahha nou, ja õppetab keik möda Juda-maad, ja on algand Kalilea-maalt siit sadik. Agga kui Pilatus Kalilea-maad kulis, küsis temma, kas se innimenne Kalilea-ma mees piddi olleima? Ja kui temma teada sai, et ta Herodesse wallitsusse alt olli, läkkitas temma tedda Herodesse jure, kes neilge päiwil Jerusalemast olli. Agga Herodes sai wägga rõõmsaks, kui ta Jesust nähha sai, sest ta olleks tedda hea melega jo ammogi näinud, sepärrast et ta olli paljo temmast kuulnud, ja temma lotis ühhe immetähhe nähha sada, mis temmast piddi tehtama. Kül ta küsis temmalt mitme sannaga, agga temma ei wastand temmale ühtegi. Agga üllemad preestrid ja kirjatundja seisiid, ja kaebasid wägga wahjuste temma peäle. Agga kui Herodes omma sõameestega tedda es olli mißski pannud ja naernud, siis panni temma ühhe walge ride temma ümber, ja läkkitas tedda jälle Pilatusse jure. Ja sel päwal said Pilatus ja Herodes teine teiseiga sõbraks; sest enne ollid nemmad teine teise peäle wihhased olnud.

Agga Pühhiß olli Ma-wallitsejal se wiis, rahwale ühhe wangi lahti lasta, kedda nemmad ial lahti pallusid. Agga siis olli neil üks kulus wang, kedda hüti Parrabaks, se olli kinnipandud mässajattega, kes mässamisse fees ollid ühhe ärratapnud. Ja rahwas küssendas ja hakkas palluma, et ta piddi teggema nenda kui ta ilka neile olli teinud. Agga Pilatus kutsus need üllemad preestrid ja üllemad ja sedda rahwast kofko. Kui
nem

nemmad niid ühhes kous ollid, ütles Pilatus nende wasto; Teie ollere sedda innimest minno jure tonud otiego rahwa ärrapõrjat: ja wata ma ollen tedda teie ees fulanud, ja minna ep olle sest innimessest ühtegi süüd leidnud, mis teie temma peäle kaebate; egga Herodeski; sest ma ollen teid temma jure läffitanud, ja wata, posse ühtegi temmale tehtud, mis surma wäart on. Agga teil on se wiis, et minna ühhe teile lahti lassen Pasa-pühhal; sepärrast tahhan ma tedda karvistada ja lahti lasta. (sest ta piddi neile pühhiß ühhe lahti lassma.) Kumba teie niid rahhate, et ma teile pean lahti, lassma, Parrabast, woi Jesust, tedda hütaße Kristusseks? tahhate teie, et ma teile se Juda-rahwa kuningaga pean lahti lassma? Sest temma teadis, et üllemad preestrid tedda kaddeusse pärrast ollid ärraannud. Agga kui temma kohto järje peäl istus, läffitas temma naene temma jure ja laskis õõlda; Argo olgo sulle ühtegi teggemist sesinnatse Digega, sest minna ollen tänna unnes waljo kannatanud temma pärrast. Agga üllemad preestrid ja wannemad melltasid rahwast, et nemmad Parrabast piddid lahti palluma ja Jesust hukka saatma: ja kihhutasid rahwast, et temma enneminne Parrabast neile piddi lahti lassma. Siis kostis Ma wallitseja ja ütles nende wasto: Kumba teie tahhate neist, et ma teile pean lahti-lassma? Agga keif se huk fassendas wägga ja ütles: Hukka tedda ärra, ja lasse meile Parrabast lahti, kes oli ühhe másamisse, mis lifinas olli sündinud, ja tapmisse pärrast wangi-torni heidetud. Siis hüdis Pilatus ja nende wasto, ja tahris Jesust lahti lasta.

Siis

Siis küssendasid nemmad ta keik ja ütlesid: Et mitte tedda, waid Parrabast. Agga Parrabas oli rōmel. Siis wastas Pilatus ja ütles neile jälle: Mis teie siis tahhate, et ma pean teggema selle JEsussega, kedda hütakse Kristusseks, ja kedda teie ütlete Juda-rahwa kuningaga ollewad? Agga nemmad küssendasid ta, karjusid wasto ja ütlesid keik: Sago ta risti podud! lõ tedda risti. Agga Pilatus ütles kolmat puhko nende wasto: Mis sesinnane siis kurja teinud? ma polle temmast ühtegi surma süüd leidnud, sepärrast tahhan ma tedda karristada ja lahti lasta: agga nemmad küssendasid weel ennam: Lõ tedda risti! ja a:asid peäle sure küssendamissega ja pallusid, et tedda pididi risti lödama. Ja nende ja üllematte preestride küssedamine wottis woimust.

Siis wottis nüüd Pilatus JEsust ja peffsis tedda piltsaga. Ja need sõamehhed punnused ühhe kroni kibbowitsust, ja pannid sedda temma pähhä, ja pannid ühhe purpuri mantli temma ümber ja ütlesid: Terre, Juda-rahwa kuningas! ja löid tedda keppidega. Siis läks Pilatus jälle wälja ja ütles nende wasto: Wata ma toon tedda teile wälja, et teie tunnete, et ma temmast ühtegi süüd ei leia. Siis läks JEsus wälja ja kandis se kibbowitsa, kroni ja purpuri mantli; ja Pilatus ütles nende wasto: Ennä inimep! Kui nüüd üllemad preestrid ja teenrid tedda näggid, küssendasid nemmad ja ütlesid: Po risti! po risti! Pilatus ütles nende wasto: Botke teie tedda ja poge tedda risti, sest minna ei leia süüd temmast. Juda-rahwas kostsid temmale: Meil on käsk, ja meie

meie kässo järrele peab temma surrema, sest ta on isseennast Jummalä Voial's teinud. Kui nüüd Pilatus sedda sanna kulis, kavis temma weel ennä, ja läks jälle kohto kotta, ja ütles JEsusse wasto: Kust sinna olled? agga JEsus ei annud temmale wastust. Siis ütles Pilatus JEsusse wasto: Eks sa vägi minnoga? eks sa ei tea, et mul melewald on sind ristti puä, ja melewald on sind lahti lasta? JEsus kostis: Sinnul ep olleks ühtegi melewalda minno ülle, kui se sinnule ei olleks antud üllewest: sepärrast on sellel, kes mind sulle on ärraannud, surem pat. Sest aiast otis Pilatus tedda tahiti lasta: agga Juda rahwas küssendasid ja ütlesid: Kui sa seddasinnast lahti lassed, siis ep olle sinna Keisri söbber mitte, sest iggäiks, kes isseennast kunningaks teeb, se on Keisri wastane. Kui nüüd Pilatus sedda sanna kulis, wiis temma JEsust wälja, ja istus mohha kohto-järje peäle senna paika, mis hütakse kinn-wi-pörmänduks, agga Ebrea kele Kabbataks. Agga se olli Pasa-pühha walmistamisepääw liggi kuendamal tunnil; ja temma ütles Judarahwa wasto: Ennä teie kunningast! Agga nemmad küssendasid: Wi ärra, wi ärra! po tedda ristti! Pilatus ütles neile: Kas minna pean teie kunningast ristti poma? üllemad preestrid wastid: Meil ep olle kunningast, kui Keiser.

VI.

Agga kui Pilatus näggi, et temmä ei wöind ühtegi parrata, waid et weel ennä kerra sundis, wöttis temma wet ja pessi kässe rahwa wähhes ja ütles: Ma ollen ilma üta sellesinnaste.

Olge

Dige werrest; k'ul teie sate n'ähha! Siis wastas
keik rahwas ja ütles: Temma werri olgo meie
peäle ja meie laste peäle.

Agga Pilatus tahtis rahwa melepärrast tehha,
ja moistsis k'ohhut, et nende palwe järrele piddi
sündima, ja laskis neile Parrabast lahti, sedda,
kes ühhe m'assamisse ja tapmissse pärrast olli
wangi-torni heidetud, kedda nemmad lahti pal-
lusid: agga J'Esust, kedda ta piitsaga lasnud
peksta, andis ta, nenda k'ul nemmad tahtsid,
nende k'ätte, et tedda piddi ristilöödama.

Siis wotsid Ma. wallitseja sõamehhed J'Esust
ennesega, ja wiisid tedda ärra senna kotta, mis on
kohtopalk, ja kutsusid keik sedda wäe hulka, ja
koggusid temma jure keik omma seltsi k'okko; ja
wotsid temma rided seljast ärra, ja pannid tem-
ma ümber purpuri-mantli, ja punnusid k'roni
libbowitsust ja pannid sedda temma ümber pea,
ja andsid pilliroo temma parrema k'ätte, ja heitsid
temma ette põlweli mahha, naersid tedda ja hak-
kasid tedda terretama, ja ütlesid: Terre Juda-
rahwa kuningas! Ja nemmad wotsid sedda
pilliroo, ja lö'd sega temma pähhä ja süllitasid
temma peäle, ja heitsid põlweli mahha ja kum-
mardasid tedda.

Ja kui nemmad tedda said naernud, wotsid
nemmad se purpuri-mantli temma seljast ärra, ja
pannid temma omma rided temma selga, ja wi-
sid tedda wälja, et nemmad tedda piddid ristilöö-
dama

Ja JESUS kandis omma risti ja läks wälja. Agga kui nemmad wäljaläksid ja tedda ärrawtsid, leidsid nemmad ja said kätte ühhe Kireni-linna mehhe, kes möda läks, Simen nimmi kes wäljalt tulli, Aleksandri ja Ruhwlossa, sedda sundsid nemmad wäggise ja pannid risti temma peäle, et ta sedda JESUSSE järrele pididi kandma.

Agga temma järrel käis suur hulkrahwast ja naesi, kes ka kaebasid ja tedda nutsid. Agga JESUS pöris ennast ümber nende pole ja ütles: Jerusalemma tüttred, ärge nutke mind, waid nutke isfiennast ja ommad-lapsed; sest wata need päwad tullewad, millal sõldakse: õnsad on need, kes siggimatta, ja need ihhud, mis ilmale ei kannud, ja need nissad, mis ep olle immeranud. Siis hakkawad nemmad ütleva mäggedele; Langege meie peäle; ja mäekinkudewasto: Kakte meid! Sest kui sedda torele pule tehakse, mis siis kuuwale peab sündima? Agga temmaga widi kaks teist kurjateggiat wälja ärrahukkata.

Ja nemmad wtsid tedda senna paika, mis hiitakse Ebreä keele Kolgataks, se on ärraselletud pea-lae asse. Ja kui nemmad senna said, andsid nemmad temmale jua wina mirriga ja ädikast sawpiga seggatud, ja kui ta sai maitstnud, ei tahtnud ta mitte jua, ja ei wotnud. Seal posid nemmad tedda risti, ja temmaga kaks kurjateggiat, teist parrema, teist pahhema pole, agga JESUST keskele. Agga JESUS ütles:

ÄSsa! anna neile andeks, sest nemmad ei tea mitte, mis nemmad tewad.

Agga Pilatus kirjotas ka ühhe peäle kirja, ja panni sedda ristri künge; agga se olli kirjotud: JESUS NAATSFARETTIST, JUDA-rahwa kunningas! Sedda peälekirja nüüd lugesid paljo JUDA-rahwas, sest se paik olli liggi lüna, kus JESUS ristri podi; ja se olli kirjotud Ebrea-, Kreka-, ja Ladina-kele. Siis ütlesid JUDA-rahwa üllemad preestrid Pilatusse wasto: Attra kirjota mitte: JUDA-rahwa kunningas; waid et temma ütelnud: Minna ollen JUDA-rahwa kunningas. Pilatus kostis: Mis ma kirjotanud, ollen ma kirjotanud.

Kui nüüd need sõamehhed JESUS olli ristri pönnud, wotsid nemmad temma rided ja jagaasid neid, ja teggid nelli ossa, igga sõamehhele ühhe ossa ja sedda kibe; agga se kuub olli õmblematta üllemelt üllemädes koutud. Siis ütlesid nemmad teine teise wasto: ärge kiskugem sedda mitte lõhki, waid heitkem liisko selle pärrast, kelle pärralt se peab ollema. Ja nemmad heitsid liisko, mis iggaüks pididi sama, et se kirri pididi tõeks sama, mis on õöldud prohwetil läbbi: nemmad on minno rided issekeskes jagganud, ja minno kue pärrast liisko heitnud. Sedda teggid nüüd need sõamehhed, ja istsid ja holdsid tedda seäl. Agga se olli kolmas tund, kui nemmad tedda ristri löid.

Ja rahwas seisis seäl waatmas, ja üllemad keirwitasi tedda nendega ja ütlesid: müüd on ta altnud, aitko temma isse ennast, kui ta on se Keistus, Jummalal ärrawallitseud. Agga ka sõamehhed ke-naersid tedda, ja läksid temma juure

ja wišid temmale ädikast ja ütlesid : Kui sinna ol-
led Juda-rahwa kuningas, siis aita issi ennast.
Sest üks peälekirri oli ka ülle temma vea tem-
ma surma süüst kirjutud, Kreeka-, Gaddina- ja
Ebreä-kele tähtedega: Sestinnane on JESUS,
se Juda-rahwa Kuningas.

Süis podi temmaga laks rõdwlit risti, teine
parrema ja teine pahhema pole. Süis sai se kirri
tõeks, mis ütleb : Ja temma on üllekohruste
sekkä arwatud.

Agga JESUSSE risti jures selsis temma emma,
ja temma emma õdde Maria Kleopa naene, ja
Maria Mahdalena. Kui nüüd JESUS omma em-
ma näggi, ja se jüngri seäl jures selswad, kedda
temma armastas, ütleb ta omma emma wasto :

Naene ! wata se on sinno poeg.

Pärast ütleb temma selle jüngri wasto :

Wata se on sinno emma.

Ja sest sammast tunnist wottis se jünger tedda
omma kotta.

Agga need kes möda läksid, teotasid tedda,
wangutasid ommad Pead ja ütlesid : Woi ! sinna
kes sa Jummalä templi mahhaksid, ja kolmel
päwal üllesehhitad ! aita issi ennast ; olled sinna
Jummalä Poeg, siis astu risti peält mahha.
Agga nendasammosi naersid tedda ka ülleomad
preestrid issikeskes kirjatundjatte ja wannematte-
ga ja ütlesid : Muid on temma aimud, issiennast
ei woi temma mitte aidata ; kui temma se Kris-
tus

tus Israeli Kuningas on, siis astko temma nüüd ristil peält mahha, et meie nâme, siis tahhame meie tedda uskuda: Temma on Jummal peäle lootnud, se peästko tedda nüüd, kui ta temma mele pärrast on; sest temma on ütelnud: Minna ollen Jummal Poeg! Mendasammoti teotasid tedda ka need rõõvlid, kes temmaga ollid ristil podud.

Agga üks neist kurjategglast, kes ollid üllepodud, teotas tedda ja ütles: kui sa olled Kristus, siis aita issiennast ja meid. Agga se teine kotsis ja sõitles tedda ja ütles: üks sinnagi ei karda Jummalat, sest et sinna sessammas hukatusse olled? ja meie kui digusse polest; sest meie same kätte, mis meie tõ wäärt on; agga sesinnane ep olle ühtegi pahha teinud. Ja temma ütles JEsusse wasto: JEsand, mõtle minno peäle, kui sa omma kuningriiki tulled. Ja JEsus ütles temmale:

Tõest minna ütlen sulle, tänna pead sa minnoga Paradisis ollema.

Agga liggi kuendamal tunnil siis sai pimmedus teik üle se ma ühheksamast tunnist sadik, ja päike läks pimmedaks; ja ühheksamal tunnil kistsendas JEsus sure heålega ja ütles:

Eli, Eli, lamma sabahhani? se on ärrafelletud:

Minno Jummal! minno Jummal! miks sa mind olled mahhajätnud?

Agga monningad noist, kes seal jures seisid,

Kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid: wata temma kutsub Eliast.

Pärast kui JEsus teadis, et jo keik olli lõppetud, et kirri pididi tõeks sama, ütleb temma:

Mul on janno!

Agga seäl seisis üks asti täis ädikast: ja warsti jooksis üks nende seast, wõttis kāsna, täitis sedda ädikaga, pistis sedda isopi-pilliroo orsa, ja pani sedda temma su ette ja jotis tedda ja ütles: Dotke, same nähha, kas Sias tulleb tedda mahhamotma. Ja teised ütlesid: Ota, saab nähha, kas Elias tulleb, aitma tedda. Kui nüüd JEsus sedda ädikast sai wotnud, ütleb temma:

Se on lõppetud.

Ja se tei keigepühama paiga ees templis karrisese kaskelt lõhki. Agga JEsus kiskendas jälle sure healega ja ütles:

Jssa, sinno kätte annan ma omma waimo.

Ja kui ta sedda sai üttelnud, nõrgutas ta pead ja heltis hinge.

VII.

Ja wata, se ettepodud tei, mis templis keigepühama ees, karrisese lõhki kahheks üllenast orsast allamast sadik: ja ma warrisese, ja kahjud lõhkesid lõhki; ja hauad lāksid lahti, ja tauksid ülles paljo nende pühade ihhusid, kes ollid magganud, ja pärast temma üllestoustmist tullid nemmad haudadest wälja ja lāksid pühha liina, ja näitsid ennast mitmele.

Agga

Agga kui se pealik, kes temma koshal seisis, ja need kes temmaga ollid ja JEsust hoidsid; näggid sedda ma-wärrisemist, ja mis sündis, ja et ta nenda küssendades hinge heitis, kartsid nemmad wägga, auustasid Jummalat ja ütlesid: rõest sesinnane innimenne olli õige ja Jummalat Poeg. Ja keif rahwas, mis siina tulli, sedda waatma, kui nemmad näggid mis sündis, löid nemmad omma wasto rindo ja läksid taggasi.

Agga keif temma tutwad seisid kaugelt; agga seäl olli ka paljo neid naesi kaugelt; waatmas, kes JEsusse järrel ollid káinud Kallilea-maalt ja tedda teninud, kelle seas ka olli Maria Mahdalena ja Maria weike Jakobusse ja Josesse emma ja Salome Sebedeusse poegade emma, kes ka ollid temma järrel káinud ja tedda teninud, kui ta Kallilea-maal olli, ja paljo muld naesi, kes temmaga ühtlase ollid üllesláinud Jerusalemma.

Agga Juda-rahwas, et need kehhad hingamis-se päwal risti peä'e ei pidand jáma, sest et walmistamis-se pääw olli, (sest se hingamis-se-pääw olli suur) pallusid nemmad Pilatust, et nende säre-luud piddid murtama ja neid mahhawaetama. Siis tullid need sáamehhed ja murdsid selle essimesse säre-luud ja selle teise, kes temmaga olli risti podud. Agga kui nemmad JEsusse juwetullid, ja näggid tedda jo surnud ollewad, ei murdnud nemmad temma säre-luud mitte; waid üks neist sáamehhist pistis oddaga temma külge, ja seddamaid rulli werri ja wessi wália. Ja kes sedda on náinud, se on sedda tunnistanud, ja

temma tunnistus on tõssine, ja se teab, et ta rägib, mis tõssi on, et teie peate uskma. Sest se on sünditud, et kirri piddi tõeks sama. Temmale ei pea luudki karki murtama; ja ta ütleb teine kirri: Nemmad peaxwad näggema, kelle sisse nemmad on pistnud.

Ewangelium surel Redel.

Ja wata parrast sedda kui jo õhto kätte tulnud, (et se walmistamisese pääw olli, se on pühhade laupääw) siis tulli üks rikkas mees Arimatiast, Juda-rahwa linnast, Josef nimmi, kes aus raeissand olli, üks hea ja õige mees, (se ei olnud mitte nendega ühhes nous, egga kiitnud nende tõdd) kes issige Jummalala riki ka otis ja Jesuse jünger ka olli, agga sallaja kartusse parrast Juda-rahwa eest, se julges ja läks Pilatusse jure ja pallus ennesele Jesuse ihho, et ta sedda piddi sama mahhawotta. Agga Pilatus pani immeks, et ta jo olli ärrasurnud, ja kutsus se peälkko ennesse jure ja küsüs temmalt, kas ta jo olli ärrasurnud. Ja kui temma sedda peälkkult teada sai, siis andis temma Joseppile se ihho, ja käsks sedda temmale anda. Siis tulli temma ja ostis kallist linnast riet ja wottis Jesuse ihho mahha.

Siis tulli ka Nikodemus (kes enne õsel Jesuse jure olli tulnud) ja tõi seggatud mirri ja aloeliggid sadda naela. Siis wotsid nemmad Jesuse ihho ja mähksid sedda puhta kallilinnaste riette sisse kalliste rohtudega, nenda kui Juda-rahwal se wiis en mahhamatta. Agga seal paikas, kus ta olli ristilõdud olli üks aed, ja aedas üks uus haud,

haud, ja Josep panni tedda sennasamma ennese ude hauda, mis ta olli lastnud raiuda kaljo sisse, kuhho ep olnud ükski ial pandud. Siina panniid nemmad siis Jesust Jüda rahwa walmistamissee päwa pärrast, sest et haud liggi olli. Ja temma, Josep, weretas ühhe sure kiwvi haua ukse ette ja läks ärra. Ja se olli walmistamissee päaw, ja se hingamissee päaw tulli peäle.

Agga need naesed, kes temmaga ollid Kallseamaalt tulnud, käisid ta järrel. Agga seäl ollid Maria Mahdalena ja se teine Maria Josepse emma istumas haua kohhal, ja waarsid sedda hauda, ja kuhho ja kuida temma ihho siina pandi. Agga nemmad läksid taggasi, ja walmistasid kallid rohhud ja salwi, ja sel hingamissee päawal seisid nemmad rahhul kässo järrel.

Agga teisel päwal mis tulles walmistamissee päwa järrele, tullid üllemad preestrid ja Bariseerid kofko Pilatusse jure ja ütlesid: Jesand, meie mele on tulnud, et temma, se pettis, ütles, kui ta alles ellus olli: minna touse kolme päwa pärrast ülles. Sepärrast kässi sedda hauda hästi hoida kolmandama päwani, et temma jüngrid õsel ei tulle, ja tedda ärra ei warrasta ja ei ütles rahwa wasto: temma on surnust üllestousnud. Siis on wilmne pettus pahhem kui esimenne. Agga Pilatus ütles nende wasto: hoidjad on teil, minge ja hoidke hästi, nenda kui teie tunnete. Ja nemmad läksid ärra, ja hoidsid hästi sedda hauda hoidjatrega, ja panniid se kiwvi pitseriga kinni.

Meie Jsanda JEsusse Kristusse Illestouõminne,

Melja Ewangelisti Ramatust kõtkopandud.

Ja kui se hingamisse-pääw sai möda läinud, ostis Maria Mahdalena ja Maria Jakobusse emma ja Salome kallid rohhud, et nemmad piddid tullemä ja tedda woidma. Ja essimesesl näddala päwal wägga warra, kui alles pimme olli ja walge hakkas sama, läksid nemmad sedda hauda waatma, ja tullid puhte päwa toustes haua jure, ja wiisid need kallid rohhud, mis nemmad ollid walmistanud, ja monningad ollid nendega.

Ja wata, suur ma-wärriseminne sündis, sest Jsanda ingel tulli taewast mahha, läks senna jure ja weretas se kiwwi uese eest ärra, ja istus senna peäle. Ja temma näggo olli otsego walk, ja temma rided walged kui lummi. Agga hürmo pärrast temma eest wärrisesid need hoidjad ja said otsego surnuks.

Agga need naesed senna minnes ütlesid issikes. Kes: kes weretab melle se kiwwi haua uese peält ärra? Ja kui nemmad senna waarsid, näggid nemmad, et se kiwwi olli ärraweretud, sest temma olli wägga suur.

Agga Maria Mahdalena, kui ta näab, et se
kiw.

Fiwwi haua eest olli ärrawoetud ; siis jookseb temma ja tulleb Simona Peetrusse ja se teise jüngerl jure, tedda JEsus armastas, ja ütleb neile ; nemmad on JEsandat haua seest ärrgwotnud, ja mele ei tea, kühho nemmad tedda on winud.

Need teised naesed leidsid Fiwwi haua peält ärraweretud ollemast, ja kui nemmad sisse läksid, ei leidnud nemmad JEsanda JEsusse ihho mitte. Ja se sündis, kui monningad neist naesist wäljas haua jures sepärrast kahhe wahhel ollid, wata, siis seisid kaks meest nende kõrwas hiilgawa riettega. Ugga kui nemmad wägga karisid ja ommad silmad mahha löld, siis ütlesid nemmad nende wasto : mis teie sedda ellawat surnude jures otsite ? ei ta posse süin, waid ta on üllestousnud : tulle tage mele, kuida temma teile on rääkinud, kui ta alles Kalilea maal olli, üteldes : sedda innimesse poega peab ärraantama pattuste innimeste kätte ja risti lödama, ja kolmandamal päwal jälle üllestousma. Ja temma sannad tullid nende mele. Ja nemmad läksid haua jurest taggasi, ja kulutasid sedda teile nelle ühhoteistkümmele ja teikile teistele. Ugga Maria Mahdalena, (kes jo enne haua jurest olli ärrajooosnud) ja Joanna ja Maria Jakobusse emma, ja muud naesed nende ga ollid need, kes sedda Apostlidele rääksid, ja nende kõnne olli nende melest otsego tühhi jut, ja nemmad ei usknud neid mitte.

Ja need teised naesed, kes alles haua sisse ollid jännud, nägid ühhe nore mehhe parramal polel istwad, seil oli pitk walge rie selgas, ja nemmad ehmata.

matasid wägga. Agga se ingel kostis ja ütles nendenaestele : ärge ehmatage ja ärge kartke teie mitte, sest ma tean, et teie ofsite Jesust Naatsaretist, kes risti olli lödud ; tedda ep olle siin, sest ta on ülestougnud, nenda kui ta on ütelnud : tulge tenna, wadage se asse, kuhho nemmad tedda ollid pannud, ja kus Jesand on magganud. Agga minge ussinaste ärra, ja üttele temma jüngrittele ja Peetrussele, et temma surnust on ülestougnud, ja wata, temma lähhäb teie eie Kalilea male, seäl safe teie tedda nähha, nenda kui temma teile on ütelnud ; wata minna ollen teile sedda ütelnud. Ja nemmad lähfid ruttuste wälja ja jooksid haua jurest ärra kartusse ja sure rõmoga, sest nende peäle olli wärristus ja ehmatus tulnud, ja nemmad jooksid, sedda temma jüngrittele fulutama, agga tee peäl ei ütelnud nemmad ühhelegi ühtegi, sest nemmad kartsid.

Agga Peetrus wöttis Maria Mahdalena ja esimeste naeste jutto peäle kätte ja läks wälja ja se teine jünger Joannes, ja tullid haua jure. Agga need mollemad jooksid ühtlaste, ja se teine jünger jooksis ele ussinaminne kui Peetrus ja tulli enne haua jure. Ta temma nääb kummarkülle need surno-linnad seäl ollewad, agga temma ei läinud mitte sisse. Siis tulleb Simon Peetrus, kes temma järrel käis, ja kui ta kummarkülle sisse watis ja haua sisse läks, nääb ta need surno-linnad üksi maas ollewad, ja et se higgi-rätik, mis temma pea peäl olli, mitte ep olaud surno linnadega maas, wa'd issepäinis mässitud ühte paika. Siis läks nüüd ka se teine jünger sisse, kes enne
 olli

olli tuinud haua jure, ja näggi ja uskus; sest nemmad ei moistnud weel mitte sedda kirja, et temma piddi surrust üllestousma. Sils läksid need jüngrid ärra ommade jure jälle, ja Peetrus panni sedda isstiennesses immeks, mis olli sündinud.

Agga JEsus, kui temma warra olli üllestousnud esimesesl nädäla päwal, nältis ta ennast esfite Maria Mahdalenale, kellest temma seitse kirja waimo olli wäljaalanud.. Sest Maria, kes teistkorda haua jure olli wäljaläinud, seisis haua jures wäljas ja nuttis; kui ta nüüd nuttis, watis temma kummarkülle haua sisse, ja nääs kaks inglit walge riettega istwad, teist pea ja teist jalge otsas, kus JEsusse ihho olli magganud; ja nemmad ütlewad temmale: Naene, mis sa nuttad? temma ütles neile: nemmad on minno JEsandad ärraminud, ja minna ei tea, kuhho nemmad tedda on pannud. Ja kui ta sedda sai ütelnud pöris temma ennast ümber ja nääs JEsust seiswad, ja ei teadnud, et se JEsus olli. JEsus ütles temmale: naene, mis sa nuttad? kedda sa otsid? Temma mõtles, et se piddi kärner ollema, ja ütles temmale: JEsand, kui sinna tedda olled ärrakannud; siis ütles mulle, kuhho sa tedda olled pannud, ja ma tahhan tedda ärrawötta. JEsus ütles temmale: Maria! Temma pöris ennast ümber ja ütles temmale: Rabbuni, se on Opetaja! JEsus ütles temmale: ärra putu minnusse, sest ma polle weel üllestäänud omma JEsaja jure; agga minne mo wendade jure ja ütles neile: minna lähhan ülles omma JEsaja ja teie JEsaja jure, ja omma Jummalaja ja teie Jummalaja jure.

Agga

Agga kui need teised naesed, kes esimest korda hana jurest tullemas ollid, ärralääksid temma jüngerittele sedda mis ingel neile olli ütelnud, Kulutama, wata, siis tulli JEsus nende wasto ja ütles: terre! agga nemmad tullid temma jure ja hakkasid temma jalge ümber, ja kummardasid tedda. Siis ütles JEsus neile: Urge kartke mitte, minge, Kulutage minno wendadele, et nemmad Kallileamale lähawad, ja seäl sawad nemmad mind nähha. Agga kui nemmad ärralääksid, wata, siis tullid monned fest wahhist liina ja kulutasid üllema preestridele keik, mis olli sündinud. Ja nemmad tullid, wannemattega kotte, ja piddasid isikeskes nou, ja andsid neile sõdameestele rahha kül ja ütlesid: Üttelge, et temma jüngerid õse tulnud ja tedda ärrawarrastanud, kui meie maggasime. Ja kui Marwallitseja sedda saab kuulda, rahhame meie tedda melitada ja sata, et teie peate ilma murreta ollema. Agga nemmad wõisid sedda rahha ja teggid nenda, kui neid õpperi; ja se kõnne sai kuulsaaks Jüda, rahwa jures tännapawani.

Se peäle tulles Maria Mahdalena ja Kulutab jüngerittele, kes temmaga ollid olnud, kes leinasid ja nutsid, et ta olli JEsandat näinud, ja et ta temmale sedda olli ütelnud. Ja need, kui nemmad kuulsid, et ta ellas, ja temmast olli nähtud, ei usknud nemmad mitte.

Agga pärrast kui kaks nelst kõndisid, näitis JEsus ennast teisel näul, kui nemmad (enneas Maria Mahdalena sai taggasi tulnud) male läksid. Sest wata, kaks nende seast ollid minnemas sel-

sammal

fammal päwal ühte allewisse, mis Jerusalemmast
 • liggi kuuskümmend waggo maad olli, selle nimmi
 olli Emmaus, ja nemmad rääksid issikeskes kei-
 • list neist asjust, mis ollid sündinud. Ja se sündis,
 kui nemmad teine teisega jutto aiasid ja teine tei-
 • seit küssisid, siis tulli ka JEsus issi nende jure ja
 kâis nendega. Agga nende silmad peti, et nem-
 • mad tedda mitte ei tunnud. Ja temma ütles
 nende wasto: mis kõnned need on, mis teie issi-
 • keskes kõnnelete kâies, ja ollete kurwanâolissed?
 Agga üks, Kleopas nimmi, wastas ja ütles
 temmale: sinnaks üksi kui woõbras ellad Jeru-
 • salemmas, ja ei olle teâda sanud, mis neil päwvil
 seâlsammast on sündinud? Ja temma ütles nei-
 • le: mis siis? Agga nemmad ütlesid temmale:
 Sedda JEsusfest Naatsarettist, kes olli prohwet,
 wâggero teggudest ja sannast, Jummal ja keige
 rahwa ees, kuida meie üllemad preestrid ja wan-
 • nemad tedda on surma kôhto alla ârraannud, ja
 tedda risti lõnud. Agga meie loottime, et ta
 piddi sesamma ollema, kes Israeli rahwast piddi
 ârralunnastama, ja peäle se keik on tâanna kol-
 • mas pââw, kui se on sündinud. Agga ka mon-
 • ningad naesed meie seast on meid ârraehmatanud,
 kes warra hommiko hâua jure ollid tulnud, ja kui
 nemmad temma ihho ei leidnud tullid nemmad
 ja ütlesid, ennast ka inglõde nâo nâinud, kes üt-
 • lewad, tedda ellawad; ja monningad meie seast
 lâksid hâua jure ja leidsid nenda, kui need naesed
 • ka ütelnud, agga tedda ennast ei nâinud nem-
 • mad mitte. Ja temma ütles nende wasto: Oh
 teie rummalad ja süddamest pirkaldased sedda keik
 uskuda, mis prohwetid on râälinud! Eks Kristus
 sedda

sedda piddand kannatama, ja omma au sisse minnema? Ja temma hakkas Mosesest ja teikist prohvetidest, ja selletas neile ärra teige kirjade sees sedda, mis temmast olli kirjutud. Ja nemmad said se allewi liggi, kuhho nemmad lãksid, ja temma teggi ennast emale minnema. Ja nemmad pallusid tedda wãggise ja ütlesid: jã meie jure, sest õhto jouab ja pääw werib; ja temma lãks sisse nende jure jãma. Ja se sündis, kui ta nendega laudas istus, wottis temma leiba, õnnistas ja murdis ja andis neile. Siis peãsid nende silmad lahti ja nemmad tundsid tedda, ja temma kaddus nende eest ärra.

Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Ees meie südda meie sees ei põllend, kui ta meiega rãkis tee peäl, ja kui ta meile kirjad ärraselletas? Ja nemmad tousid selsammal tunnil ülles, ja lãksid taggasi Jerusalemma, ja leidsid neid uksteistküm-mend ja neid, kes nende jures ollid, kous ollemast, kes ütlesid: Jstand on tõeste üllestousnud ja ennast Simonale nãitnud. Ja nemmad rããksid tedda ülles, mis tee peäl olli sündinud, ja kuida nemmad tedda lewa-murdmisest ollid tunnud, Agga ei neidki nemmad usknud.

Agga wimaks, kui nüüd õhto-aeg olli, selsammal esimesesl nãddala päwal, ja ukseid lukkus ollid seäl, kus jüngrid õhhes kous ollid kartusse pãrrast Juda-rahwa eest, ja need uksteistküm-mend laudas istisid, ja need kaks jüngrit sedda rããksid siis tulli Jesus, nãitis ennast ja seisis kes nende wahhel, ütles neile: Rahho olgo teile!
Agga

Ugga nemmad kohlusid ja karisid, ja mõtlefid ennast waimo näggewad. Ja temma ütles neile: Miks teie ollete ni wägga ärraehinatand? ja mikspärrast touswad nisuggused mõtlemisfed teie süddamette seest? Et wadage mo käd ja mo jallad, sest et minna sesamua ollen, katske mind kättega ja wadage, sest waimul ep olle mitte lihha ja luud, nenda kui teie näte mul ollewad. Ja kui ta sedda sai ürtelnud, näiris temma neile omiad käd ja jallad ja külge; siis said need jüngrid rõõmsaks kui nemmad Jesandat nägaid. Ugga kui nemmad rõõmo pärrast weel ei usknud ja immeks pannid, siis ütles ta nende wasto: Kas teil on siin middagi süa? ja nemmad pannid temma ette tükki küpserud kalla ja kerjemet; ja temma wõttis ja söi nende ees.

Ja ta sõitles nende uskmatta ja kowwa süddant, et nemmad neid es olle usknud, kes tedda ollid näinud üllestousnud ollewad.

Ugga temma ütles weel nende wasto: Need on need kõnned, mis ma teile rääksin, kui minna alles teie jures olin: sest keik peab tõeks sama, mis Mosesse kässo õppetusesse, ja prohweide ja lau-
loramatuse minnuft on kirjotud. Siis teggi temma nende maistust lahti, et nemmad kirjad mõistfid. Ja temma ütles neile: Nenda on kirjotud ja nenda pididi Kristus kannatama ja üllestousma surnuft kolmandamal päwal, ja temma nimmel kullutama meeleparrandamist ja pattude andeks andmist keige rahwa seas, ja algama Jerusalemmast. Ugga teie ollete nende asjade tun-

nistajad; ja wata minna lakkhan teie peäle omma Jsa tootust: agga teie jäge Jerufalemma linna senniks, kui teid ehhitakse kõrgest.

Sis ütles JEsus neile jälle: Rahho olgo teile! nenda kui Jsa mind on lakkitanud, nenda lakkitan minna teid ka. Ja kui ta sedda sai ürtel nud, puhhus temma nende peäle ja ütles neile: Wortke pühha Waimo; kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud: kellele teie ial pattud kinnitate, neile on need kinnitud. Agga Tomas üks neist kahhestteistkümnest, kedda nimmetakse kaksikküks, ei olnud mitte nendega, kui JEsus tulnud. Sis ütlesid need teised jüngrid temmale: Meie olleme JSandad näinud, agga temma ütles neile; Ei ma ussu mitte, kui minna ei nä temma kätte sees naelte asset, ja ei panne omma sõrme naelte asseme sisse, ja ei panne omma kät temma külje sisse. Ja kahheksa päwa pärast ollid need jüngrid jälle seälsammas, ja Tomas nendega; siis tulleb JEsus, kui üksed lakkus ollid, ja seisib kest nende wahhel ja ütles: Rahho olgo teile! Pärast üt leb temma Tomale: Wista omma sõrme seie ja wata minno käd, ja anna omma kät seie ja panne minno külje sisse, ja ärra olle usk matta, waid usk lid. Ja Tomas wastas ja ütles temmale: Miinno Josand ja minno Jummal! JEsus ütles temmale: Tomas, sa olled usk nud, sest et sa mind olled näinud: õnsad on need, kes ei nä, ja siiski uskwad. Agga JEsus on kü muid paljo nimmetähä reinud omma jüngritte ees, mis ew olle ülleskirjutud sesinnatse ramato sisse; agga need

needfinnatsed on kirjutud; et teie peate uskma, et JEsus on Kristus Jummal Poeg, ja et teie peate uskma ja ello sama temma nimme sees.

Pärrast sedda näitis JEsus ennast jälle jüngerittele Tiberia merre äres; agga temma näitis ennast nenda: Simon Petrus ja Tomas, kedda hütakse kassikkuks, ja Natanael, kes olli Kanaliinast Kalilea maalt, ja Sebedeusse poiad, ja weel kaks teist temma jüngeritrest ollid seal kous. Siis ütles Simon Peetrus neile: Ma lähhan kalso püüdma; nemmad ütlesid temmale: Meie tulleme ka sinnoga. Ja nemmad läksid wälja, ja läksid warsi laewa peäle, ja selsammal õsel ei sanud nemmad ühtegi.

Agga kui jo walge sanud, selsis JEsus merre äres, ja jüngrid ei teadnud, et se pididi JEsus ollema. Siis ütles JEsus neile: Kapsokessed, ehk teil polle ühtegi leima kõrwast? nemmad kostsid temmale: Polle mitte. Agga temma ütles neile: Heitke nota wälja parrema pole laewa, siis peate teie leidma. Nemmad heitsid siis, ja ei sudand ennast sedda weddada, kallade hulja pärrast. Siis ütles sesamma jünger, kedda JEsus armastas Peetrussele: Se on JEsand; kui nüüd Simon Peetrus kulis, tedda JEsanda ollewad, siis panni temma särki ennese ümber (sest ta olli allasti) ja heitis ennast merresse: agga need teised jüngrid tullid laewokessega (sest nemmad ei olnud kangel mäelt ärra, waid liggi kaks sadda künaremaad) ja weddasid sedda nota kalladega. Kui nemmad nüüd seält ärra tullid mäele, näggid

nemmad sütte tuld seal maas, ja kallokest peäle pandud ollewad ja leiba. Jesus ütles neile: Toge neist kallokestist mis teie praego ollete püüdnud. Simon Peetrus läks ja weddas sedda nota mäele täis sure kallo sadda ja kolm kue kummend, ja se noot ei lainud mitte katki, et neid kü: ni paljo olle.

Jesus ütles neile: Tulge, worke launat; agga ükski neist jüngrittest ei julgend temmalt küsida: Kes sinna olled? sest nemmad teadsid, tedda Jesanda ollewad. Siis tuli Jesus ja wottis leiba ja andis neile, ja sedda kallokest selsammal kombel. Jubba se olli kolmas kord, et Jesus ennast näitis omma jüngritele, kui temma olli surnust ülestougnud.

Agga kui nemmad said lounat sõnud, ütles Jesus Simona Peetrusse wasto: Simon Jona poeg! armastad sinna mind ennam kui needsinnatsed? temma ütles temmale: Jah, Jesand, sinna tead, et minna sind ormastan; temma ütles temmale: Olle mo tallekestes karjane. Temma ütles temmale jälle teisikorda: Simon Jona poeg! armastad sinna mind! temma ütles temmale: Jah, Jesand, sinna tead, et minna sind ormastan; temma ütles temmale: Hoia mo lambad kui karjane. Kolmatkorda ütles temma temmale: Simon Jona poeg! armastad sinna mind? Peetrus sai kurtaks, et ta temmale kolmatkorda olli ürtelnud: Armastad sinna mind? ja ütles temmale: Jesand, sa tead keif, sinna tunned, et ma sind ormastan. Jesus ütles temmale: Olle mo lammaste karjane. Tõest, õest minna

minna ütlen sulle : Kui sinna nozem ollid, siis pannid sa isse omma wõ wõle, ja kõndisid, kuhho sa tahtsid; agga kui sinna saad wannaks sanud, siis pead sa ommad käd wälja sirrutama, ja üks teine panneb wõ so ümber, ja wlib sind, kuhho sa ei tahha. Agga sedda ütles temma tähhenda-des, misfugguse surmaga temma piddi Jumma-lat auustama. Ja kui ta sedda sai rälitud, üt-leb temma temmale : Kõi minno järrel.

Agga Peetrus pöris ennast ümber ja näggi sedda jüngerit, kedda JEsus armastas, järrel käl-wad, (Kes ta olli õhto, sõmaaal ennast JEsusse rinna peäle lastnud ja ütelnud : JEsand, kes se on, kes sind ärraannab?) Kui Peetrus tedda näggi, ütles temma JEsusse wasto : JEsand, agga mis sesinnane peab kannatama? JEsus ütleb temmale : Kui minna tahhan, et ta peab jäma, Funni ma tullen, mis sinna sest holid? Kõi sinna minno järrel.

Siis tousis kõnne wendade seas, et sesinnane jünger ei piddand surrema. Agga JEsus ei olnud mitte temmale ütelnud; et ta ei piddand surre-ma, waid, kui minna tahhan, et ta peab jäma, Funni ma tullen, mis sinna sest holid? Sesinna-ne on se jünger, kes neistsinnatsist asjust tunnis-tab, ja sedda on üllestkirjotanud, ja meie teame, et temma tunnistus on tõssi.

Agga need üksteistkümmeid jüngerid läksid ärra Kalilea-male senna mäe peäle, kuhho JEsus neid oli kälfnud. Ja seäl on temma nähtud en-

nam kui roiest sa, ast wennast ühhel hobil; ja kui nemmad tedda näggid, kummardasid nemmad tedda, agga monningad ollid kahhe wahhel. Ja Jesus tulli nende jure ja räkis neile ja ütles: Minnule on antud keik melewald taewas ja Ma peal. Sepärrast minge keige ma, ilma ja õppetage keik rahwast, ja kulutage armoõppetust keige lomale, ja ristige neid Issa, ja Poia, ja pühha Walmo nimmel. Ja õppetage neid pid-dama keik, mis minna teld ollen käinud. Kes ussub, ja kedda ristitakse, se peab õnsaks sama; agga kes ei ussu, tedda peab hukka moistetama. Agga neile kes uskwad, peawad nisuggused täh-hed jures ollema: Minno nimmel peawad nem-mad kurje waimusid wäljaatama, usi kelesid räkima, ussa üllestotma, ja kui nemmad üht sur-ma jomist peakid joma, ei pea neile sest ühtegi wigga sama. Halgede peäle peawad nemmad kassi pannema, süs sawad nemmad parremaks. Ja wata minna ollen iggapäwa teie jures ma-ilma otsani.

Pärrast on temna nähtud Jakobussest, pärrast keikist Apostlidest. Nenda on ta pärrast om-ma kannata mist issiennast ellawalt näitnud mit-me tõssise märgiga, ja on nähtud nelliküm-mend päwa, ja räkis Jummalal rigi asjad.

Meie JSanda JEsusse Kristusse

Tae w a m i n n e m i n n e /

E w a n g e l i s t i d e s t ü l l e s p a n d u d .

JEga JEsus wiis omnad jüngrid wälja Peta-
mast sadik, ja kui ta nendega seal kokko sai,
küsksis temina neid, et nemmad ei piddand Jeru-
salem mast ärraminnema, waid JSa tootust
ootma, mis teie, ütles temma, minnust ollere kuul-
nud. Sest Joannes on kül weega ristitud, agga
teid peab pühha Waimoga ristitama, ei mitte
kaua pärrast neidsinnatsid päimi. Kes nüüd
ollid kokkotulnud, küsksid temmalt ja ütlesid:
JSand, kas sinna selfinnatsel ajal jälle Israe-
lile üllesehitad kuningriiki? Agga remma ütles
neile: Teile ei sünni aego egga rundisid teäda, mis
JSa omma ennese melewalda pannud: waid
teie peate pühha Waimo wägge sama, kui ta teie
peäle saab tulnud, ja peate minno tunnistajad
ollesa ni hästi Jerusalemmas, kui ka keigel Ju-
da- ja Samaria- maal ja ma- ilma otsani.

Ja JSand, kui ta nendega sai rälkinud, tõs-
tis omnad käd ülles ja õnnistas neid. Ja se
sündis, kui ta neid õnnistas, lahkus temma neist
ärra, ja tedda tõsteti nende nähhes ülles, ja
woeti ülles taewa, ja pliw wõttis teäda ülles
nende filmade eest ärra; ja ta istub Jummal
parremal polel.

Ja kui nemmad üksi silmi taewa pole waatsid, kui temma ärraläks, wata, siis seisid nende jures kaks meest walgis ridis; kes ka ütlesid: Kalileama mehhed, mis teie seisate ja watate ülles taewa? Sesinnane Jesus, kes teilt on ülleswoetud taewa, se peab tullema selsammal kombel, kui teie tedda ollete näinud taewa ärraminnewad. Ja kui nemmad tedda said kumwardanud, läksid nemmad taggasi Zerusalemma sure rõmoga seält mäelt, mis ölli-mäeks hütakse, mis Zerusalemma liggi ühhe hingamisse-päwa teekond ölli.

Ja kui nemmad sisse tullid, siis läksid nemmad ülles üllema tупpa, kus asset öllid Weerus ja Jakobus, ja Joannes ja Andreas, Willippus ja Tomas, Bartolomeus ja Matteus, Jakobus Alweusse poeg, ja Simon Selotes, ja Judas Jakobusse wend. Need keik öllid ühhel meel alati ühhes kous palwes ja pallumisses naestega, ja Maria Jesusse emmaga ja temma wendadega. Ja nemmad öllid aliati pühhas loias, kiitsid ja tännasid Jummalat.

Agga nemmad läksid wälja ja ütlesid jutlust keikis paikus, ja Jesand aitas neid ja kinnitas se sanna nende immetähtede läbbi, mis seäl jures sündsid.

Agga weel paljo muid asjo on, mis Jesus on teinud; kui need keik issiärranis saaksid ülleskirjotud, siis arwan minna Joannes et ka ma ilm isse ei jouaks need kirjotud ramatud kätte sada.

pandud, se on ennast õse kuendamal tunnil isse lahri atanud. Zani-ku essimesesl päwal kolmarfümmeend on mitmes paikas, taewas ja pilwedes wanfrid nähtud, ja otsego suur hulk hooste ja jallawägge kolkominnewad, ja õse taplewad sure kárrinaga. - Nellipühhi laupámal, kui Preestrid Zummala koias tahtsid walmistada, mis pühhade aegus tarwis olli siis on nemmad suurt mürrinat ja kárrinat kuulnud, párcást on úks heál kuuldud, se on küssendamud: Lákki siit árra! Ehk kúl monningad útlewad, et se siis on súndinud, kui se ette podud tek keigepühhama paiga ees Zummala koias Kristusse kannatamisese aial on káttenuud. Úks innimenne on seál olnud, kelle nimmi olli JEsus Anani, úhhe alwa ja waele mehhe poeg, kui sesamma olli Nellipühhiks Jerusalemma tulnud, siis on temma sure heálega hüüdnud: oh! úks küssendaminne kullukõhommiko, úks küssendaminne õhro poolt, küssendaminne nelia tule poolt, oh! úks küssendaminne úlle keige Jerusalemma ja Zummala koia; háddalunne kaebaminne tulleb prudi ja peigmehhe peále, küssendaminne keige rahwa peále. Ni halledaste küssendas temma õõd ja páwad járresákkõ, ja jooksis hullo kombel móda liina. Ja ehk monningad tedda kúl witsa ja piitsadega peksid, kes sedda karjumist kui kurja táhhendamist liina peále heál mel ei tahtnud kuulda, siiski ei játnud temma mahha nenda küssendamast. Ja kui se innimenne Roma-rahwa ma-wellitseja ette widi, kes tedda piitsadega nenda laskis pekska, et ta um-

hes werrine olli ; ep olle temma ommeti ühhegi sannaga armo pallunud, egga ühregi weepiiska temma silmast wäljatunud, waid temma on al-
 lati sure heäleaga küssendanud : hädda, hädda, hädda tulleb sinno peäle, sinna waene Jeru-
 salem ! Kohto-issand Albinus on tedda, kui üht jölledat inimest naeruks pannud. Seitse aastat järrestikko ei olle sesamma inimenne mu rahwa selfsis paljo olnud, waid on ikka issepäi-
 nis káinud, nenda kui inimenne, kes ommas meles ühhe asja peäle jääb mõtlema ehk sedda püab ärramõttelda. Ja on ikka nenda küssendanud : hädda, hädda tulleb sinno peäle, sinna waene Jerusaleem ! ei olle ka mitte ärrawáassinud nenda küssendamast. Ugga kui Roma-
 rahwas liina al ollid, siis on ta walli-müri peäl ümberkaudo káinud, ia on ikka küssendanud : hädda Jummalá koia peäle, hädda keige se rahwa peäle ! Wimaiks on temma ka ned sanno, mis enne ep olle temmalt kuuldud, senna kõrwa ütelnud : hädda ka mo ennese peäle ! Ja otsego se sanna temma suus weel olli, siis on ta koggematta waenlastest mahhalastud ja nenda ärrasurnud. Neid ja muud immetáhtesid on enne náhtud, ennego Jerusaleem on ärrarikkuud. Müüd tulleb fest ärrarikmissfest ráfida.

II.

Kui Juda-rahwas (nenda kui pühha Tshwanus ütleb Apostlide Teggude ramatus VII. peatükis

tükkis 52 salm.) kui tapjad ja ärra-andjad sedda diget ja wagga Kristust said ärratapnud, siis on Feige se Juda-rahwa rigi lugau keikipiddi ikka Kurjemaks läinud. Üllemad, Preestrid hakkasid wäekaupa ja üllekohhut teiste Preestridele teggema, teiste üllematte wahhel olli selge wihkamist ja kaddedust, ja keik wallitsejad hakkasid kahtlased nouud piddama, nenda et nähha olli, et se wallitusse järg peagi piddi teisiti tullemä. Misugguse üllematte rio ja wihkamisse pärrast, mis neil issekeskis olli, hakkas monni hulk neist ärratagganema, ja isse-seltsi kookolöma; se läbbi tehti monnisuggust Kurja, nenda et rahwast risuti ja tappeti, nisammoti linnä sees Jerusalemmas kui wäljas, ja keikist asjust olli nähha, et kiriko- ja kohto-asjad piddid nurja ja hukka minnema. Sepärrast läkkitas ka Keiser Nero Sestust Korust Juda male Juda-rahwa wallitsejaks, ja kui temma wägga walli olli mitmes asjas Juda-rahwa wasto, ja omma ahnust, kerkust ja wallatust takka aias, siis aiasid Juda-rahwas tedda ärra. Kui temma pärrast nendega sai söddinud, siis lödi temma wäest wiis tuhhat meest mahha, Nenda mässfäsid Juda-rahwas Jummalä sallimisse läbbi, et nemmad ka Roma-rahwa mostowotsid panna, ja tagganesid neist ärra. Ugaa kui Keiser Nero sedda sai teada, siis läkkitas ta Lawiust Wespasianust omma pola Titusfega Siria-male. Selsammal aial on Feige se hommiko-maal sesuggused kōnned ja sannumed läinud, et otse sel aial monningad

Juda-

Juda=maalt piddid tulles, kes piddid keige ilma sees sureks ja wägga wäggewaks sama. Ehk se kõi Kristusse waimolikko rigi polest tõeks sai, kui Kristusse nimmi (kes Juda rahwa soust on sündinud) Ewangeli=ummi kulutamisse läbbi keik ülle ilma=ma sureks läks, siiski on monningad sedda nende kahhe Wespasianusse peäle arwanud. Agga Juda rahwas selletasid sedda ennekulutamist ennese kassuks. Ja kui neile kolm lahingi nende waenlaste wasto korda läksid, siis läksid nemmad surelisseks, tõstsid kolm meest omma sõa=pealikkuks, ja plüüsid Askaloni liina wäggise ärrawotta. Siis lödi neid kahhe puhhoga mahha, ja nemmad kautasid (peäle se weel, et need sõa=pealikkud hukka said) ligi kakskümmed tuhhat meest ärra. Siis läks Wespasianus Keisri sanna peäle Kalilea=ma sisse, mis wäggew ja rikkas olli ma=rahwa polest, rifus, rifus, ja põlletas keik ärra, nenda et tapmisse, rifumisse, ja põlletamisse ei otsa ega mära ei olnud. Siis said mitto tuhhat Juda=rahwast hukka, ja tapperi ühhel hobil liggi wiiskümmed tuhhat meest, mis ollesid kolbanud sõtta minna, ilma naesed ja lapsed mis alw ja tallo=rahwas olli. Sõdda=wäggi ei annud seäl armo ei wannale egga noarele ega lastele, kes kerkis maggasid. Kuus tuhhat noort meest läkkitas Wespasianus ühhel hawal pärris=oriaks Afajamale, sedda kitsast maad kahhe merve wahhel läbbikaewama. Kolmkümmed tuhhat Juda=rahwa sõa=meest müdi sel ajal ühhel hobil ärra pärris=

pärris orjaks. Mis tuhhat on sure hirno läbbi ennast kõrge kiwvi mõelt isse mahha kullutanud, ja isse ennesele otsa peäle teinud. Sel aial olli üks tarf ja mõistlik mees Juda-rahwa seas, Josef nimmi, se olli neile Preestriks ja sãa pealikuks, sesamma põggenes essimeses hirmus nattuksesse rahwaga ühhe augo sisse lagi Jotaba Kalilea-ma linn, seält sadi tedda kätte ja widi Wespasianusse jure. Kui temma Wespasianussele kulus, et ta pididi Keisriks sama, siis heitis ta temma peäle armo. Ja sesamma Josef on sedda kirjotanud, mis meie sest asjast teame. Kui se Kalilea-maal sündis, siis koggus üks suur hulk rahwast, mis liigjulged ja mõrslukad ollid, Jerusalemma linn; neid olli üks neist suremist issandist kofkosaatnud, et temma se läbbi keik wallitsust ennese kätte pididi sama, siis on taas paljo sallaja kapmist, rõõwlmist ja risumist Jerusalemmas olnud, ja näitis keikpididi, et weel surem kahjo pididi tulles, nenda et se waene lin keikpididi on waewatud. Se aial on monningad üllemad Preestrid ärratappetud, ja sagedaste on werd ärrawallatud Jammala koiaste. Josef kirjotab, et kaksteistkümmend tuhhat parraiat ja üllemat Juda-rahwast sessinnates mässamisess on ärratappetud, ja nende warra ja kojad antud a'wa rahwale ja sõa meestele risuda. Monningad mõtlewad, et Roma-rahwas kawiwala nouga sedda teinud. Nenda waewari jo Jerusalemma ennego õige kibbi assi weel temma peäle tuli, kolmesugguse häddaga, (1) Roma-rahwa sõast, (2) keigesuggusest riust ja

tüllist

tullist liina sees, sest ei neil kahtlased nouud ol-
 lid, ja (3) tiggeda üleannetumattest islandist,
 kes pettisel kumbel mitro hulka enneste seitsi said,
 ennast issandaks tõstsid, ja palju werd ärrawal-
 lasid, et nemmad melemalda ja walitsust pid-
 did ennesele sama. Kui sel ajal Kadara-rah-
 was Rõma-rahwa wasto hakkas pannema, siis
 piddi Titus ruttama talw. Korterist wälja tulle-
 ma, ja wõttis Kadara-liina ärra, ja temma
 pealik Laatsidius alas kolmkümmend tuhhat kod-
 danikke põggenema; kaks tuhhat wõttis ta wan-
 gi, mu rahwokenne ja põggenema huik uppuas
 ennast ärra Jordani jõkke; ja need surnud keh-
 had läksid jõega alla Aswaltiti järwe sisse,
 mis hütaffe furno-järweks. Sils läksid Ro-
 ma-rahwas senna pole Jordani Makaroni sa-
 diä keikis paikus Juda rahwa peäle, ja Juda-
 rahwas said sure hirno alla. Kui talwe sai ärr-
 ralaanud ja kowade aeg kätte tulli, siis todi
 Wespasianussele sannumid Sefaria liina, et
 Keiser Nero olli ärrasurnud, siis walmistas
 ta ennast usfinaste, ja läks ärra Sefaria
 liinast, ja kui temma keik Juda-ja Idumea-
 rahwa-liinad sai ärrawõtnud (agga monain-
 gad pissikesed liinad jäid meel wõdra sõa-
 meeste kätte) siis panni ta Rõma-rahwa sõa-
 wägge keige liinade sisse, et ta sedda usfinamin-
 ne Jerusalemma liina peäle, mis üksi agga weel
 ärrawõtmatta olli, piddi sama vormi woosta ja
 sedda ärrawõtta. Sel ajal tõstis Wespasia-
 nusse sõdawäggi tedda Keisriks. Pärast
 läks Wespasianus ärra Egiptusse male, ja eäl-
 talitis

tahis temma Italia male miina. Agga se södda, mis temmal Juda-rahwaga olli, jättis ta omma poia Titusse holets.

III.

Agga Titus läts Jerusalemma linn alla, ja kui ta ühhe puhho ratsa wägga liggi linn aias wotama, siis olles temma pea Juda-rahwa kätte sanud, ja peasis waewalt ärra. Wärrast teggi ta omma leri Kopusse jures, senna sai wirst maad linnast, ja jaggas ärra omma söda-wägge, et ta sedda linn ennam kui ühheit kohhalt pididi kinnpannema. Se wahhel olli ilma otsata paljo rahwast keigelt poolt keikist linnadest Jerusalemma Pasa pühhes kokkoculnud. Jummla tenistust piddama. Peäle se olli jo enne paljo kehwa ja ülleanto liigjulget rahwast ennast Jerusalemma linn kokkocoggunud, mis Kalileamaalt olli wälja-aetud, ja nenda olli kolm hulka rahwast linnas, kes ühtemelelist wallitsust ennam ja ennam (nenda kui siis ikka sünnib) ärrarikkusid. Ühhe hulga kää olli Jummla kodda, nende pealik olli Eleasar Simona poeg, temma pole hoidsid need Selotid, se olli üks rigge ja lammal rahwas, ja wihtas wägga koddaniikud. Üüna alluminne ossa olli Joannesse kää, kellest keik willetsus tuli. Peälminne linn ossa olli Simona kää, kel kaksküümend tuhhat Joumea, ma rahwast abbits olli, kes senna ollid kutsutud Selotide wallatusse ja wäe wasto sedda linn kaitzma. Nelst woöraist olles rahwas

heal

heal meel jälle tahtnud lahti jada, agga nemmad ei woinud mitte.

Kui Titus moistis, et sedda rahwast Jerusalemma linnas wägga paljo ja liaks olli, siis ruttustas temma ja walmistas ennast ussinaste linna ümberpiir- ja ja walli temma ümber teggema, nenda kui Kristus neile olli ütelnud, senni kui se rahwas weel keik ühheskous olli, et nälg neid sedda kangeminne pididi waewama.

Kui Juda rahwas sedda näggid, siis püüd sid nemmad keigest süddanest, ni paljo kui nemmad suutsid ja ärrandasid, sedda keelda, et se ei piddand Titusele korda minnema, agga nemmad ei woinud mitte, neil ei oinud ühtegi õnne, Jummal isse tahtis otša nende peäle tehha, sepärrast ei läinud neile ühtegi nou korda. Ja otse sel hawal tousis suur mässamine linnas, et paljo rahwast Jummalala koia juures tappeti. Jerusalemma lin olli wägga kowwa ja kindel, ja temmal olli kolm mürist walli sel polel, kust linna piddi mindama. Sepärrast küüfasiid Roma rahwas sure wäega müri peäle sada, ja tormiga linna ärrawotta. Wiimaks said nemmad ommeti sure waewa ja tõga se kahhekordse müri ärra. Selsammal ajal surri ilma armamatta rahwas nälgä, nenda kui Josef kirjotab. Ühhe leiwa pallokesse pärrast on keige-suremad sõbrad teine teist raiunud ja pistnud. Rapsed on omma wannematte

D

lefa

isä ja emma su eest ja suust roga ärrakistnud, et olle siis wend egga ödde teine teise peäle armo heitnud. Üks waß wilja on paljo rahha mañanud. Monningad on weilse sitta sure nälja pärrast sõnud. Monningad on saddula rihmo, ja kilpide peält nahka ärranärrinud ja ärrasõnud. Monni on surnud leitud, heinad suus. Mitto on peldikud läbbi ostinud, ja roja ja sittaga püüdnud nälja ärraaiada. Ellis on wägga paljo rahwast nälga surnud, et Ananias Eleasari poeg, kes sel waeno ajal Etusse jure olli pöggenenud, ütleb, et sadda peäle wilsteistkümmed tuhhat furno kehha liinast on leitud ja mahhamaetud. Egesippus Eriotab, et ühhest ainust wärrawast mitto tuhhat surnud on wäljakantud, et ni kaua kui Etus liina al olli, kuus sadda tuhhat inimest on ärrasurnud.

Juda rahwa kâ olli weel Antonia lin, mis kindel ja tuggew lin olli, ja Zummala kodda olli ka weel nende kâes, seält läks üks sild liina sisse. Sedda liina kinniwottes nähti paljo ennam wae.õa, kui keik mu lünnade kallal. Ehk Eius kül teadis, et nalg neid Juda rahwast piddi kautama ja lõppetama, siiski läks temmal aeg iggawaks, sepärrast mainitses ja atas ta sõawägge wäggise ja tormiga liina peäle hakkama. Et se jures kül hädda ja kartus olli, siiski läks Roma rahwale keik assi korda, ja Juda rahwal ei olnud woimust egga õnne. Kui nüüd se lin jo Roma rahwa kâes olli, siis an-
dis

dis passuna puhhujä passunaga tähhe, siis tappeti keik Juda-rahwast ärra, kes se liina peäl ollid, monningad heideri walli müri peäle mahha: monningad langsid isse surnuks, monningad peäsesid öse liina pöggeneä. Pärrest sedda läks söddawäggi kowwaste nende peäle, kenne ká weel Jummalä koddä olli. Kúí ööldässe, et Titus Jummalä koddä Jummalä tenistusse pärrest ei olle tahnuä ärrahäwritada, äggä ots olli ká. Jummalä sunnitas seddä äsjä nendä, et ükski ei pidand Juda-rahwä peäle armo heitmä. Eest kúí jö káwä olli tappeldud ja wäwä nähtud, ja Juda-rahwas süski ei ähwardamisse äggä wainitsemissegä ei tahtnuä neid kindlaid paiko Roma-rahwä kätte anda, siis moistis söddä-wäggi, et nemmad ei wölnud mu wisil kúí nähjaga (äggä se wotab paljo äegä) ehk tullegä se paigä peäle wöimust sada. Sepärrest wotsid monningad södmehhed tulä Jummalä kotta heitä, se hakkas warši pölleä. Ja nendä pölles se illus ja kallis hönä ärrä, mis suur ja kulus olli, ja tehti tuhhas. Need Juda-rahwas, kenne ká peälminne liina ossä olli, on muist liina pöggeneä, äggä surem hulk neist sai tulie ja mödga läbbi hukka. Preestrid on wägga häledäste pallunuä, et nemmad pidid ellusse jämä; äggä seäl ei olnud armo ei Jummalä äggä innimeste jures. Titus on kostnuä: Kúí nende Jummalä koddä ja tenistus on ärrahäwritud, ei olle ká Preestrid tarwis. Jummalä koddä on otse kúinnemal rukki leikusse kúí

päwal ärrapöletud, seisammal päwal, kui Babiloni kuningas ennemuiste esimest Jummalat kooda on ärrapöletanud. Ja se päaw on sel Jummalat koiat üks õnneto päaw olnud. Sedda aega esimestest Jummalat koiast ja temma üllesehitamisest, mis Salomon olli teinud, Keisri Wespasianusse teise wallitsusse aastast sadik, kui se Jummalat kooda surumaks on ärrahämwitud, on üksteiskümmend sadda aastad ja üks. Ugga sest aiaast, kui se teine Jummalat kooda jälle hakkatil ülles ehitadama kuningaga Sirusse teisel wallitsusse aastal, on wolis sadda ja ühheksa aastat seitsemekümmend. Kul Juda-rahwast nenda waewati, et kül ütseti ärrapeäsemisse peäle ei woinud lota, ja mitto tuhhat nälgä surrid, jäld õmmeti need teised omma mõtte peäle. Neil päiwil, kui Jummalat kooda nenda ärrapöletati ja ärrahämwitati, on üks hirmus ja halle assu Jerusalemmas sündinud, mis tullemä pöhwä rahwas ei naljalteki ussu. Üks aus ja rikkas suurt suggu emmend teiselt poolt Jordani olli hirmo pärrast mu rahwaga Jerusalemma pöggenenud; kui lüinas ni suur ja raske nälgä hädda olli, on ta omma nore weikise lapsokesse kätkest wotnud, (kül iggamees woib moista, mis sugause süddame walloga temma sedda teinud) ja sedda tapnud, teise pole on ta küpsnud ja ärrasõnud, teise pole on temma pannud sõa-meeste ette, kui need ümberkaudo jooksid ja sõmist orfidsid. Ugga sõa-meestele on hirm peäle tulnud; kui nemmad sedda nälnud, on nemmad se waese naese peäle

peäle hallastanud, ja sedda asja Zerusalemma
 lüna ütlemille issandile kuletanud. Sefinnatse
 hirmsa asja läbbi sündis, et nemmad fest pã-
 wast sedda nou woisid ennast Titusse alla anda,
 ja on tulnud Titusjega kõnnelema ja leppima.
 Uigga sepãrrast, et nemmad rahho:eggenis:ega
 wägga kauaks ollid wibinud, ja siis weel rah-
 ho ja wabbadust pallusid, kui nemmad io nãlja
 ja mu kumbega wägga ollid arrawaematud, ei
 sanud nemmad ühtegi. Ja lin on weel pis-
 fut pãlwi waewalt üllespetud, se wahhel on
 ma-ilmaina paljo rahwast iure nãlja hãdda ja
 waewa kãbbi lünnast wãlja waen'aste ler: põg-
 genenud. Siis on neid wägga alwa hünaga
 arramitud. Sel puhul on sõa-mehhed kog-
 gematta juhtunud nãggema üht Juda-meest en-
 nese ommast rojast kuldpenningid nõppiwad, mis
 ra ennese sisse olli neelud. Siis on sedda-
 maid üks kõnne sõa-meeste seas tousnud keige
 leri läbbi, et Juda-rahwas, kes leri ollid
 põggenenud, ollid kulda ennese sisse neelud.
 (Sest monningad ollid, kes muud midagi ei
 woinud hoida ja arrawia kui kulda, sest et need
 sõa-mehhed keik läbbi or'isid.) Sefinnatse
 kõnne pãrrast leikasid sõa-mehhed ühhei õsel en-
 nam kui kahhetuhhande Juda-rahwa kõhhud
 lõhki, et nemmad mõtlejid, keige Juda-rah-
 wa kõhrus kuldpenningid ollewad. Ja neid
 olleks weel enam lõhki leikatud, kui Titus ei
 olleks lastnud keelda, et wangi ei piddand rap-
 petama. Wimaiks siis woeti Zerusalemma lin
 arra, ja siis ei antud ei nozele egga wannale

armo, süski on arwalikkult kulutatud, et ram-
motumale ja kehwa rawahle, kes ei suutnud
sõaristo piddada ja wastopanna, piddi armo
antama.

Menda risuti, süttiti ja põlletati keik Jeru-
salemma lin paljaks ja sutumaks ärra: Su-
rem lüna ossa rikkuti ja hämwitari hirmsaste
ärra. Monni hone jäeti seisma Roma-rahwa
sõa-meeste warjuks, mis senna pandi sedda
maad wahtima, ka muud tühjad kiwli-honed
ja woogad tornid jäid seisma tähheks ja tun-
nistussöks, et seal olli lin ennemuiste olnud.
Menda on Jerusalemma lin ärrahämmitud ja
suturaaks ärrarikkurud kolm nädalat enne
Mihkli päwa, wiendamal kuul pärrast sedda
aega, kui waenlane esiti temma alla olli tul-
nud. Wangi woero rahwa hirmsast surest
hulgast läkkitas Titus seitseresikümmeend tuhhat
noort meest Aleksandria lüna pärris-orsaks,
kiwli kandma ja muud raskest tööd teggema.
Waljo Juda-rahwast müdi alwalt ärra kui
Earia. Kaks tuhhat jaeti senna ja temma ärra
Roma-riigi made sisse, et neid wahhest sure
Härrade wooraspeul rahwa inimeks ja rõnuks
metsaliste ette piddi heidetama ja ärrakistama.
Wangisid on keikist keiki olnud ühheksaküm-
mend peäle seitse tuhhat, et kül süs, kui es-
malt lüna alla tuldi, kül kümme sadda tuhhat
innimest lünas on olnud; se surem hulk neist
olli wooras rahwas, ja ei mitte lüna kodda-
nikkud; süski ollid keik Juda-rahwa soust.
Kui

Kui Titus sure wäega Jerusalemma linna sai ärrawoitnud, ärrapõlletanud, mahhakistnud ja ärrahäwitanud, siis panni ta monningad sõa-mehhi sedda maad hoidma nende made pär-rast, mis seäl ümberkaudo ollid, ja läks isse ärra sõa-wäega Ewratii jdest sadik, sest ni kau-gele kâis sel ajal Roma-rigi raia. Ugga kui se tuggew, kulus ja pühha Jerusalemma lin-ärrahäwitati, siis arwati sedda aega ma-ilmma algmissest nelli tuhat nelli nehatkümme aastat; Roma linna ülesehitamissest olli kahheksa sadda kolm kolmatkümme aastat. Kristusse kannatamissest sai sest sadik nellikümme aastat. Menda on Jerusalem teigekulusam ja üllem lin teige hommiko-maal ühhe hirmsa otsa sanud.

Mi raskest ja hirmsaste on Jummal omma pühha Jummalikko sanna põlgjad ja naerjad nuhhelud, ja on se läbbi teige ma-ilmale üht mällestusse tähte ja mainitsust annud, et igga-üks Jumjala wiha ja nuhtlust peab kartma, ja Jumjala ja meie Jhesanda JEsusse Kristusse tundmisse pole pöörma. Sepärrast peab igga-üks isse ommas meles ussinaste se peäle mõt-lema: kui Jummal sesinnatse omma rahwale ei olle armo annud, kennele ta mitto kallist tootust olli annud, kenne seas mitto kallist suurt pühha Prohweti ja wannemad on olnud, kennest JEs-sand Kristus isse omma innimesse ollemisse po-lest on sündinud; et ta paljo kangeminne muud rahwast nuhtleb, kellele ta selgest armust omma
 jum

jummalikko tundmist ja kallist armo-õppetust ar-
 nud kui nemmad tedda se eest ei tanna, ja sed-
 da õiget tõsist Jummalala tundmist ja tenistust
 ärrapõlgwad, ja kange süddamega naerwad ja
 mahhajatwad, nenda kui Jummal parrago! kõi
 näitse mele seas sündiwad.

Sepärrast viddagem Jerusalemima lüina ä-
 rahawitamisest allari meles. jättem patto mah-
 ha ja võõrgem keigest süddamest Jummalala pole,
 ja vallugem ilka, et se armolinne Jummal ja
 Jssand selsinnatfel häddalissel aialmeid ja meie
 maad niugguse hirmsa nuhtlusse eest armolikkult
 tahhaks hoida, meie Jssanda JEsusse Kris-
 tusse pärrast, Amen.

